

SZABADSÁG

A legregyebb és legnagyobb magyar lap
— Amerikában Megjelenik minden nap.

Szólólapok: Magyar Híradó, Magyarok Összege, Heti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napló, Magyar Hírnemző, Californiai Magyar Farmér.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 163. SZÁM.

TWENTY-EIGHTH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburg, Detroit, Szombathely, 1918. Július 13.

HUSZONNYOLCADIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 3 ÖRT.

UKRAINA A NÉMETEK ELLEN

MAURICE GENERALIS FIGYELMEZTETÉSE.

NEM LEHET MINDENT EGYSZERRE VÁRNI AMERIKÁTÓL.

Amerika minden tőle telhetőt megtesz a szövetségesekért. — Élelmet, hadianyagot és katonákat küld Európába. — Az amerikai katonák kiképzése azonban türelmesen kell várni. — Az angol divíziókat is két esztendő alatt képezték ki.

London, jul. 11. Maurice generalis, az angolok híres katonai szakírója hosszabb cikkben foglalkozik azzal, hogy Amerika micsoda hathatós segítséget nyújt a szövetségeseknek a háború győzelmes megvívásában, de egyben figyelmezteti az angol népet, hogy nem szabad minden kérdés megoldását egyszerre várni Amerikától. Idő és türelem kell az Amerikától díszesen fogja szövetségeseit kerestül vinni a háború örvénylő tengerén.

Nem vagyok ugyan, mondja a többek közt cikkében Maurice generalis, sem kereskedő, sem üzletember, mégis köllőképpen tudom értékelni azt, hogy mit tett Amerika már eddig is szövetségeseiért, amidőn nemcsak pénzzel, és fegyverekkel, de municióval és embernyaggal is támogatta őket, mióta belépett a háborúba. Joggal ünneplétek a szövetségesek Amerika szabadságünnepét és méltó módon foglalt helyet a csillagszóró lofogó parlament homlokzatán ugyanazon pózban az angol birodalom lobogójával.

Ellenben mint katonák már hozzátudok szólni a katonai dolgokhoz. A legbiztosabb jeleket arról szólnak, hogy az amerikai katonák állandóan érkeznek Franciaországba és tényleg, hogy immár egy milliónyi amerikai hadsereg van ideát. Az minden kétségen felül áll, hogy az amerikai csapatok rendkívül nagy segítségünkre vannak, az azonban nagy tévedés lenne azt gondolni a célon és minden bizalmat az amerikai csapatokba helyezni.

Mindenek előtt számításba kell venni azt, hogy az háborúban a tényleges küzdő csapatok mellett egy egész hadsereg az, amelynek különböző szolgálatait kell végezni. Viszont nem szabad elfeledni azt sem, hogy a csapatoknak a tényleges háborúban való részvételének kiképzése nem megy olyan gyorsan. Emlékezzünk vissza, hogy azok a csapatok amelyeket 1915-ben küldtünk át a harcokra, voltaképpen csak 1916-ban léptek önállóan akcióba a tüzvonalban és csaknem egy teljes esztendőig tartott azoknak a kellő kiképzése a modern háború viselésére.

Az amerikai csapatoknak is szükségük van ilyen kiképzésre, mielőtt elfoglalhatnák helyüket a tüzvonalban. Ezért van nekünk beosztva a kiképző táborokba a tüzvonalban. Ezért van nekünk beosztva a kiképző táborokba a tüzvonalban.

A nyugati harctereken az utóbbi húsznapban órában semmi jelentősebb esemény nem történt. Francia csapatok sikeresen harcoltak az Aisne és a Marne folyók között és Soissons föl délkeletre mintegy kilenc mérföldnyire elfoglalták Corey községet a németektől. A Somme mentén a német ütegek hatálműködése ellenére az angol csapatok az újasika folyamán sikeresen érték el Villers a Bretonneaux közelében. Az amerikai és a szövetséges légiflóták nagy sikerrel működtek.

Róma, július 11. Kína nemrégiben annak adott kifejezést, hogy a szentezéssel szeretne diplomáciai összeköttetésbe lépni. Benedek pápa meghallgatta a kínai kormány kívánását és elismerte Thai Cseng Linnek a Vatikánhoz való kinevezését Kína követi minőségében. Thai Cseng Linnek Spanyolországban és Portugáliában képviselte Kínát.

A BORZALMAK VÁROSA.

Egy város, amelyet a földről, vízből és a levegőtől egyaránt egyaránt bombáznak.

Páris, július 11. A világháború folyamán Dinkirk városa érte el a legnagyobb rekordot a bombázás terén és bátran lehet azt a borzalmas városának nevezni. Ezt az angol csapatoknál lévő francia kikötővárost bombázták már a szárazról messzehordható ágyúkkal, a tengerrel hadihajókkal és a levegőtől repülőgépekkel és kormányozható léghajókkal. A veszedelmet jelző szíriák ebben az esztendőben július elsőjéig négyszázszor szóltak meg. E számból 213 alkalommal a város elkerülte a bombázást. Repülőgépek 159 alkalommal, messzehordó ágyúk 25, hadihajók négy és Zeppelinek két alkalommal bombázták a várost. Elképzelhető, hogy a különböző bombázások micsoda rettenetes károkat okozhattak a városban.

ALLAMFÉRFIAK TANÁCSKOZÁSA.

Salzburg a tanácskozás stin helye.

London, július 11. Időközben jelentés szerint osztrák, magyar és német államférfiak tanácskozási gyűlést tartanak Salzburgban az ottani és ottani, hogy a közös monarchia és Németország közötti kapcsolatot megújítsák. A tanácskozáson Ausztria, Magyarország és Németország legismertebb államférfiai és diplomatai vesznek részt, szám szerint hatvanan.

Egy Amsterdami értesített jelentés szerint, amely bécsi hírforrásra hivatkozik, a tanácskozási kizárólag gazdasági kérdések megoldására törekednek, hogy sem politikai, sem pedig katonai kérdést a tanácskozáson nem fognak megvitatni.

KINA ÉS A VATIKÁN.

A kínai kormány diplomáciai összeköttetésbe akar lépni a szentezéssel.

KERENSZKY PÁRISI LÁTOGATÁSA.

A volt orosz miniszterelnök kihallgatása.

Páris, július 11. A szenátus kijelölt bizottsága előtt Kerenszky, volt orosz miniszterelnök megjelent a szenátus nap folyamán a egy csomó feltett kérdésre választ adott. A kihallgatás véget ért a bizottság elnöke kijelentéssel, hogy Franciaország továbbra is szövetségesnek tekintti Oroszországot.

John Spargo, az amerikai szocializmusok ligája Európában kiadott bizottságának tagja meghívta Kerenszkyt Amerikába.

AZ EURÓPAI HARCTEREK.

Vörös Keresztes kötőállomás közvetlen a tüzvonal mögött az amerikai fronton.

A Transatlantic Trust Company az állami hatóság kezelésében.

A. Mitchell Palmer, az idegen javak gondnoka átvette a Transatlantic Trust Co. vezetését. Pírnitzer Gyula elnöki igazgatót, mint veszélyesnek vélt idegent, őrizet alá vették három hivatalnokával együtt. — A banknál levő betétek biztonságban vannak.

NEW YORK, JUL. 11. — A. Mitchell Palmer, az idegen javak gondnoka lefoglalta a Transatlantic Trust Co. vagyonát s az egész intézetet a maga vezetésé alá helyezte. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy a Transatlantic Trust Co. részvényitőkéjének háromnegyede része magyarországi nagy pénzintézeteknek, a m. kir. postatakarékpénztár, Magyar Általános Hitelbank, Magyar Lezármítoló és Pénzváltó Bank, — tulajdonában van. Ezek a részvények most az amerikai kormánybiztos gondnoksága alá kerülnek.

Az amerikai kormánybiztos, A. Mitchell Palmer a közönség s az érdekeltek megnyugtatására kijelentette, hogy a Transatlantic Trust Co. üzletfeleit és betéveit nem fogja semmi hátrány sem érni az intézkedés következtében.

Hivatalosan jelentik azt is, hogy a Transatlantic Trust Co. elnöki igazgatójának s három tisztviselőjének letartóztatása semmi kapcsolatban sincs a bank vagyonának gondnokságba vételével.

Pírnitzer Gyulát az igazságügyi hatóság a katonai és haditengerészeti megfigyelő osztály vizsgálata eredmények alapján tartóztatta le, mint olyan veszélyes idegent, aki szorosabb kapcsolatban volt az ellenséges propaganda vezetésével.

A tisztviselők, Gümöry Andor, Székely István és Steer Guido, mint fontos tanúk vannak vizsgálati fogságban, további kihallgatásukig.

A fenti tudósításhoz a magunk részéről azt is magyarázatot fűzhetjük, hogy A. Mitchell Palmer megnyugtató kijelentése után a Transatlantic Trust Co. üzletfelei és betéveit teljesen nyugodtak lehetnek betéteik biztonságá felől. A bank átvétele tulajdonképpen már hetekkel ezelőtt befejezett tény volt s maga Mr. Palmer sem óhajtottá annak nyilvánosságára hozatalát, hogy a kedélyek fölszédése igaztosságát elkerülje. Most azonban, úgy látszik, Pírnitzer Gyula letartóztatása tette szükségessé annak nyilvánosságra hozatalát, hogy a Transatlantic Trust Co. az amerikai hatóság biztos kezelésébe ment át.

Zavargások Helsingforsban.

Köpenhágán, július 11. Helsingfors lapok közlése szerint a múlt szombaton utcai harok játszódtak le a finn fővárosban. A Vörös Garda volt tagjai közül egyenruhájában utcai tüntetést rendeztek s tiltakoztak az ellen, hogy Finnország királyság legyen. A tüntetők ellen katonai csapatok vonultak ki s miután a tüntetők a katonákat követvekel fogadták, a katonák kénytelenek voltak rájuk tüzelni. Három embert megöltek. Még a nap folyamán helyreállott a rend a városban.

VILMOS CSÁZAR BETEG.

A nyugati fronton influenzát kapott.

Róma, Jul. 11. Svájból érkező híradás szerint a német császár nyugati fronton síre hamuzatott Potsdamba. A császár a főhadiszálláson megkapta a spanyol influenzát, amely egy idő óta járványosan lépett fel a német hadseregben. — Állítólag a császári család számos tagja szenved ugyanek ebben a betegségben.

EGY OSZTRÁK FALU PUSZTULÁSA.

Tűznek esett áldozatul.

Amsterdam, július 11. Bécsből érkezett jelentés szerint szerdán délután Margaretenorf alsó-ausztriai falu tűznek esett áldozatul. A falu teljesen elpusztult. Egy csomó háziállat is belevészett a tűzbe. A kár néhány száz ezer koronára rug. Margaretenorfban volt Schönschein báró kastélya, amelyet a tűz az istállókkal egyetemben ugyancsak elpusztított.

EGY AMERIKAI AVIATIKUS MEGSZÖKÖTT A FOGSÁGBÓL.

Páris, július 11. A Killbourne, Ill.-ből való Everett F. Bueley, amerikai repülő, a németek eszelőt tiz hónappal foglyul ejtettek Verdun mellett, most, ötszöri eredménytelen kísérlet után, megszökött és megérkezett Svájcba.

PÁRIS VESZTESEGE.

A német légitámadások áldozatainak száma.

Páris, jul. 11. A Temps című újság kimutatást közöl arról, hogy mennyi áldozata van a németek légitámadásainak és a német messzehordó ágyúk bombáinak ebben az esztendőben. A kimutatás szerint január elsőjéig július elsőjéig az áldozatok száma halottakban 141 és sebesültekben 432. Ebben az összegben nincs beleértve azokat a katonákat, akiket a német repülőgépek megölték. Még a nap folyamán helyreállott a rend a városban.

Forradalom Ukrajnában.

UKRAINA NEPE NEM HAJLANDÓ TOVÁBB IS ELTŰRNI A NÉMETEK ERŐSZAKOSKODÁSÁT.

A németek Ukrajnában harmincöt divíziót (420,000 ember) csoportosítottak. — Washingtonban azt hiszik, hogy Oroszország végre felébredt hosszú almból. — Tiltakoznak a brest-litovki bésszerződés ellen.

Stockholm, jul. 11. — Az ide érkezett táviratok szerint Ukrajnában, Oroszországra szóló forradalom kapott lángra.

A németek erre való tekintetből, harmincöt divíziót (420,000 embert) vontak össze. Az ukrainaiknak csak kis hadseregek, amelyek tizenöt, huszezer emberről állnak, állnak a rendelkezésére. A hadseregek gyalogságból, lovasságból, tüzérségből és egy hadsereg keretét kitöltő összes fegyvernemből vannak összeállítva. Ezek a csapatok eddig már körülárkolták a falvakat és kisebb városokat. Rendszeres védelemre készülnek.

A küzdelemnek nem politikai jellege van. Főleg azért haragszanak a leginkább földművesekből álló ukrainaik, hogy a németek a föld nagy részét visszadták a régi földbirtokosoknak.

A pán szoviet kongresszusán, Moszkvában hihetetlen és igen éles jelenetek játszódtak le, mikor ez a kérdés került tárgyalásra, jelentik a Petrográdból most ideérkezett lapok.

Mikor ezt a gyűlést megtartották, Mirbach gróf, a moszkvai német nagykövét, akit legutóbb meggyilkoltak, még élt és résztvett rajta. Ő ült a gyűlésterem egyik sarkán és a szövetségesek képviselői egy másikban. Ez alkalommal Ukrajna egyik követe beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondta:

Ukrajnában nem tűrik meg a németeket.

„Üdvözlöm a pán szovieteket az ukrainaik paraszt-szövetség nevében. Ukrajnában a németek uralkodnak. Diktatóri uralmat vezetnek be és ezt a diktatúrát Skoropadeky kormányzó eltűri. A belséviek állandóan barátkoznak és a földre nézve megöregnek a németekkel és a legnagyobb autokratával, Mirbachal.”

(Folyt. a 3-ik oldalon.)

MEGRENDÜLT HERTLING ÁLLÁSA.

Páris vélemény Kuhlmann lemondásáról. — Francia hivatalos körök a külügyminiszter lemondásában a nagyméretű diadalát látják.

Hága, július 11. A Frankfurter Zeitung közlése szerint most már bizonyos, hogy Kuhlmann külügyminiszter lemondását a császár elfogadta és hogy az utódja Hintze admiralis, a volt krisztinai német követ lett. A nevessé lap szerint Kuhlmann lemondása annyit jelent, hogy Hertling kancellár állása is megrendült.

Páris, július 11. Francia hivatalos körökben Kuhlmann lemondásában a nagyméretű diadalát látják. Itteni vélemény szerint a nagyméretű diadalát látják Kuhlmann megmondásán azon kijelentését, hogy Németország a háborút a harcra nem tudja eldönteni s azért feltétlenül szükségessé a diplomáciai tárgyalásokat.

A nagyméretű és a katonai párt diadala a párisi hivatalos körökben arra következtetnek, hogy Hintze admiralis kinevezése után rövidesen meg fog újulni a nyugati offenzíva s hogy a katonai párt és a nagyméretű semmiféle ember és minicidálóval nem fognak lélni.

CLEVELANDI HIREK

NYÁRI ISKOLA.

A clevelandi első magyar ref. egyház az idén is megnyitotta nyári iskoláját.

A clevelandi első magyar ref. egyházban, mint eddig, az évben is van nyári iskola. Az iskolatartás módszere az előző évihez hasonló, a szülői tudomásra: I. Nyári iskola két helyen tartatik, úgy mint a központban az E. 79-ik utcai templom mellett levő helyiségekben, továbbá az új negyvedben (az E. 105 utca felől levő területen) 2839 E. 124 Str. szám alatt.

1. A központban 7 csoportban 4 tanító által oktatottak a növendékek és pedig az első vagy második csoportban, melybe a 6 évet betöltött, de még angol iskolába nem járt gyermekek tartattak; az I-5 osztályban, melybe a 7 évet betöltött a mult nyáron már magyar iskolába járt gyermekek tartattak magyar írás, olvasásra, ha már az angol iskolában az angol A B C-t tanulták és tudják; a II-ik osztályba a 8 évet betöltött a már a magyar iskolába 2 évig feljárt növendékek vétettek fel, a kik már a magyar A B C-t is ismerik; a III-ik és IV-ik osztályba a 9, 10, 11 évet betöltött magyarul már folyékonyan olvasni tudó gyermekek tartattak különösen a magyar nyelv helyes ismeretére, írásra és beszédre. E csoportba felvételnek azon gyermekek is, kik már a 12 évet betöltvén, megkonfirmáltak a különösen a nyelvemlékbe ajánljuk a szülőknek, hogy ilyen gyermekeiket felkeltik, sőt kénszeríteni el ne mulasszák, mert még csak most vannak abban a korban, hogy értelmi fejlettségükkel fogva a magyar nyelv ismeretében a magyar voltukkal összefüggő tudnivalók megszerzésében eredményesebben előbbre haladhassanak. E növendékek oktatására, nevelésére éppen ez oknál fogva különösen gond is fordítottatik.

2. Az új negyvedben: Arnočki Ilona k. a egyházi titkár, tanít délelőtt, a lelkész pedig délután.

3-tól 12-ig és délután 2-4-ig, a délutáni órákban az egyház lelkésze és tanítója felvitva vallástana fogják tanítani a növendékeket.

III. A felvétel feltételei. Egyháztagok gyermekei minden különösebb kikötés nélkül, tandímentesen felvételtnek, csak arra intettek a szülők, hogy gyermekeiket az iskola rendjét illetőleg az iskola folyama alatt megkülönböztetett figyelemmel tartásuk, mulasztásaikat ne türeljék, a szükséges taneszközök megszerzését a tanítási órákra pontosan kövessék. Az iskola felelősi rendje ellen több ízben védő gyermekek, a mennyiben a többiek előhaladását gátolják, az amugy rendkívül nehéz munkát súlyosbítták, az iskolából kiltitattak.

Nem egyháztagok gyermekei szintén különösebb tandíj nélkül, tehát ugyanazon feltételek mellett, mint az egyháztagokéi vétettek fel, de csak abban az esetben, ha a szülők további előkészítés vállalása mellett az 1918 évi egyháztagsági díjat befizetik.

Más vallású gyermekek az egyháztanús további intézkedéséig az iskolába a helyiségek szűk volta s a tanítók számának elégtelensége miatt nem vétettek fel az éven, csak az óvodába, melynek rendje teljes mértékben a régi módon maradt.

IV. Tanítanak a központban: 1. A konfirmálandókat Nt. Tóth Sándor lelkész. 2. Az I. és II-ik osztálytagokat Nt. Tóth Sándorné asszony. 3. A III. és IV. valamint az előkészítő osztályokat Daróczy Pál tanító. 4. Az óvodát: Daróczy Pálné asszony, óvónő.

Az új negyvedben: Arnočki Ilona k. a egyházi titkár, tanít délelőtt, a lelkész pedig délután.

INTERNÁLÉ NEMETEK.

Három ellenséges idegent vitték Fort Ogleshorpeba.

A szövetségi hatóság emberei három ellenséges idegent szállítottak csütörtökön az Ogleshorpe-i erődbe.

Ernest Roschert, aki Lakewoodban a 1226 Beach Streeten lakott, azért internálták, mert sem volt hajlandó minap egy hazafias felvonulás alkalmával az amerikai zászló alatt marcholni. Roscher a német tengerészetben hadnagy volt s ma is tartalékos tiszt.

A másik két internált: Ignácz Pihán, 2633 E. 69th St. és Péter Paich loraini lakos, akiket I. W. W. nyomtatványok szétosztásáért tartóztattak le.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen betegségekben szenvedőket kezel a KEPEZ GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St., Cleveland, O.

CLEVELANDI UJSÁG VÁD ALATT.

A kémkedési törvény megsértésével vádolják a Robitnyk ukrainai lapot, szerkesztőjét és üzletvezetőjét.

A szövetségi esküdtszék a kémkedési törvény három rendbeli megsértése miatt vád alá helyezte a clevelandi Robitnyk (Munkás) nevű ukrainai lap üzletvezetőjét, szerkesztőjét és segédszerkesztőjét, valamint magát a lapot is az ellenséggel való üzkedésre vonatkozó törvény megsértéséért. A lap három embere ellen még ennek a törvénynek a megsértése miatt is vádat emeltek.

Wasił Sawczyn üzletvezető, Paul Ladam szerkesztő és J. S. Switonenk segédszerkesztő szerkesztők Westenhaver bíróságra, hogy feleljenek arra a kérdésre, hogy bűnösnek érik-e magukat. Mind a hárman "nem bűnösnek" vallották magukat, mire a bír fejenként 5000 dollár bair alá helyezte őket. Mind a háromnak a megyei börtönbe kellett menni, amíg jótálló nem jelentkezett értük.

A vád szerint május elején a Robitnyk egy cikkben magasztalta az orosz munkásság forradalmát s azt ajánlotta, hogy bárcsak feltámadna minden országban a proletárpárt a tökések ellen.

A cikk angol nyelven átfordítva az ügyészség kezében van. A lap ellen azért emeltek vádat, mert a május eleji cikk szóról-szóra való fordítását nem terjesztette a postamester, mint cenzor elé.

Ujabb letartóztatások.

A szövetségi hatóság letartóztatta Stanislaw A. Dangel, a helybeli lengyel napilap szerkesztőjét is, akit azzal vádolnak, hogy elmulasztotta betervezni a polgármesterhez a lapjában megjelent cikkeket angol fordítását. Dangel nem bűnösnek vallotta magát, mire a bír 2000 dollár bair alá helyezte.

Letartóztatták Felix Januski lengyel gépészt is, aki a 1411 E. 59th streeten lakik. Avval vádolják, hogy árusította a "War, What for?" című könyvet, amely azt jósolja, hogy a katonák meg fognak szökni a hadseregből és segíteni fogják a munkás osztályt abbéli törekvéseiben, hogy a világon minden fegyvert a kezükbe kerítsen s megbuktassa az uralódó osztályt.

ELFOGOTT NEMETEK.

Szerdán reggel is elfogtak két embert a kémkedési törvény megsértése miatt. Az egyik Frank C. Brown, aki Akronban került kézre, a másik Charles F. Zademack.

Brown Liberty Bondokat vásárolt össze, azt állítva clevelandi és akroni bevándoroltaknak, hogy ha a háború így folytatódik, egy év múlva semmit sem érnek majd a hadikölcsönkötvények. A 100 dolláros kötvényét 85 dollárért fizetett Brown s így módon hetenként 500 dollárt csinált.

A szövetségi ügyészség Brown esetét elrejtő példaképpen akarja azok elé állítani, akik

Szabadság kötvények potom áron való összevásárlása által igyekeznek vagyont szerezni. Zademack, aki 50 éves német, már huszonhét éve él Amerikában. Hirdetési ügynöksége van a Permanent Buildingben. A 1533 E. 93rd streeten levő otthonában tartóztatták le, miután a szövetségi hatóság vád alá helyezte.

HALALOZÁS.

Ösv. Schaffer Mihályné temetése. Ismét kevesebben vannak egygyel azok, akik a clevelandi magyarság pionerejei. Meghalt ösv. Schaffer Mihályné, aki férjével, az 1915 júliusában elhunyt Schaffer Mihályval 38 évvel ezelőtt vándorolt Kassinál Clevelandba s azóta az amerikai magyar Debrecennek volt lakója.

Ösv. Schaffer Mihályné áldozatkész, jótékony asszony volt, aki mindenkin segített, aki csak hozzáfordult. Férjével együtt sok magyart támogattak pénzzel, jó tanácsal abban az időben, amikor még nehezen boldogult a magyar Clevelandban. Házukban magyaros vendégszeretet jellemezte mindvégig.

Az öreg amerikai matróza július 9-én halt meg 1665 E. 82 Streeti otthonában s a gyermekjei, valamint nagyszámú, előkelő rokonsága és jó barátai részvételével július 11-én délelőtt 10 órakor temették el a Glenville temetőben.

Az elhunytak gyermekei: Bertha, Róza, Rudolf Otto és Arthur siratják.

KI LESZ BISHOP UTÓDÁ?

A megyei élelmiszerbiztosító ma tart ülést avégett, hogy Bishop közegészségügyi biztos helyébe, aki Olaszországba megy a tüdővész járvány leküzdésére, előnévnek válasszon. Beman közzétett ígazgató szerint Bishop ideiglenes utóda Dr. R. A. Bolt, a gyermek egészségügyi hivatal főnöke lesz s az új elnököt csak akkor nevezi ki a pol. ármeister, amikor majd a nyaralásból visszazsúr. Szerinte csak P. C. O'Brien és Roneche városi élelmiszer felügyelő közt választhat a tanács. O'Brien jelenleg az élelmiszerek árát megszabó bizottság élén van.

BUCSUZÁS.

Üzletfeleim, barátaim és ismerőseimnek abból az alkalomból, hogy egészségügyi okoknál fogva üzletemet kénytelen voltam átadni, ezúton mondok hála-köszönetet szives pártfogásukért, egyúttal miután az idő rövidsége miatt személyesen el nem bucsuzhalok, ugyancsak ezúton mondok Istenhozzádót viszsztatéremig.

Tisztelettel Gross Ernő és neje, volt fűszerkereskedő 3138 Lorain Ave., Cleveland, O.

Vérszegénység, Almatlanos-Étvágytalanság egyetlen hatékony gyógyszere a KÉKJÓ-FÉLE ÉRŐSBOR. Egy üveg ára postán \$1.10. Fehér Kereszt Patika Lorain Ave., Cor. W. 26 Street, Cleveland, O.

Telefonáljon a város harmadik részében FRANK G. NUNN 3924 LORAIN AVENUE a Tura Hallal szembe. Utólagos rendelés is - Invalíd kocka. Bell Harbor 1711 - Cuy. Lorain 162.

7 ÜLÉSES ZART Packard automobil mindenféle alkalomra kibérelhető. 2798 East 79th Street, Cleveland, O. Telephone: Princeton 339-E. 163, 168.

THE RAWLINGS MOVING CO. AUTO TRUCKS & TRAMS. Ha munkáját jól és biztonságosan elvégeztetni úgy keresse fel László Péter elnököndő autós és truck tulajdonos, 7924 Rawlings Ave., Cleveland, O. Telephone: Princ. 2585-E.

DEBS VÁDOJJE.

A legjelesebb szocialista ügyvéd, aki 50 éves német, már huszonhét éve él Amerikában. Hirdetési ügynöksége van a Permanent Buildingben. A 1533 E. 93rd streeten levő otthonában tartóztatták le, miután a szövetségi hatóság vád alá helyezte.

Seymour Stedman chicagói ügyvéd, aki a tíz évre elítélt Mrs. Rose Pastor Stokes-t védte, Clevelandba érkezett, hogy Eugene V. Debs szocialista vezér védelmét előkészítse. Stedman megjelent csütörtökön reggel Westenhaver szövetségi bíróságra s arra kérte, hogy Debs kihallgatását hallassza el. Kívánságát teljesítette a bíróség, de Kavanagh helyettes ügyész kijelentette, hogy nem akarja egészen a novemberi választásokig halogatni a dolgot.

Ha jó szívat akar, jöjjen Bukeye Road 9218 szám alá. R. A. N. Cigar Co. 161-66

DR. BRAUN MIKSA MAGYAR FOGORVOS Telephone: Princeton 3408-E. 8904 Buckeye Rd., Cleveland Rendel. reggel 9-12 este 10-12. Vátszár reggel 6-12 d. u. 3-6.

Leckét adok az angol nyelvben, írás, olvasásban. Javítson a helyzetén és növelje a fizetését. Tanuljon szónoklattanul. Nyitva reggel 9-12 este 9 óra között. Nyári kedvezményes tandíj. MISS DYKES ALBRIGHT 301 Clarence Bldg., Cleveland. 122-85

Bizalommal fordulhat hozzánk bármilyen férfi és női betegséggel. FEHÉR KERESZT PATIKA West 26-ik utca és Lorain Ave. sark. Cleveland, O.

ÉRTESETÉS.

Értesítjük a Clevelandi Magyar Ref. I. B. Egylet összes tagjait, hogy vasárnap, július hó 14-én d. u. 2 órakor kezdődő gyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek, mivel több fontos ügy fog tárgyalás alá kerülni. Meg nem jelenés esetén az alapszabály erejébe vonatkozó pontja fog figyelembe venni. Tisztelettel az egylet nevében Homját József Gelle József elnök. 163-64 V.

Messze felette állanak a többieknek a Goodlow's-féle Jó Ruhák KISZOLGALAS volt az a szikla, melyen legtöbb sikeres üzlet felépült. TISZTESSÉGES ÁRUK folytonos forgalmat biztosítanak minden üzletnek. ÁRUK TARTÓSSÁGA ezer meg ezer barátot szerzett, mert senki se szereti pénzét kidobni. Kiszolgálás -- Tisztességes árak -- Árú tartóssága ÓRIASI SIKERT BIZTOSÍTOTTAK A Goodlow's RUHÁKNAK. Ugyanakkor felhívjuk szives figyelmét arra, hogyha hűvös és kényelmes ruhákat akar meglepően kis árak mellett, úgy viselje Keep Kool Crosho öltönyöket \$10: Selyem Mohair öltönyök \$10 Ha divatos, kényelmes és értékes ruhákat akar, melyek messze felül állanak atöbbi felett és válogatni akar óriási készletben, úgy itti vannak A NAGYSZERU ÁRUK! Nyári öltönyök \$15, \$20, \$25 és \$30 FORGALMAS ÜZLETEINK VANNAK: 503-505 Prospect Avenue, Cleveland, Ohio. 107-109 WEST FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, OHIO. 124 SOUTH MAIN STREET, AKRON, OHIO. 507 MARKET STREET 209-211 SMITHFIELD STREET } PITTSBURGH, PA. 932 LIBERTY AVENUE }

KIFOGOTT HOLTTESTEK. A Gordon-parki fürdő életmentői az egyik pier alatt holttestet vettek észre. Kifogták s megállapították, hogy a halott nem más mint Edward Rassel, aki a 7021 Whitway Avenue lakos s július 6-án tünt el. Azt hiszik, hogy véletlenül esett bele a tóba. Rasselér 17 éves volt. Bratenahl előtt a hullámok egy fücska holttestét vetették partra. A halotban Edmund White City fürdőhelyén. A fu srülei a 668 E. 123 Streeten laknak. Carl 7 éves fiút ismerték fel, aki hétfőn fulladt bele a tóba.

Dr. Király L. Albert MAGYAR ÖRVÖS ÉS SÉBÉSZ United Bank Building 210-211. Irodai tel. Central 3762 W Lorain és West 25-ik Street sarkán, Cleveland, Ohio LAKÁS: 1430 WEST 101-IK UTCA. Telephone Edgewater 3778 J

THE FISHER BROS CO CHOICE GROCERIES. Az Egyesült Államok élelmiszer ellenőrző bizottságának No. G. 01091 sz. engedélye alapján működik. Sütődei engedély száma No. B-02546. CALIFORNIAI SZILVA Válogatott Santa Clara gyümölcs fontja..... 12c MAGTALAN MAZSOLA Igen finom Thompson-féle napon szárított, 15 ounce csomag 15c ALTOONA SALMON Nagyon szép Columbia folyami hal fontja csak 30c CALIFORNIAI BARACK Pompás Bleinheim aszalt barack fontja.... 20c SZALONNA BABBAL Thomas féle válogatott 2. számú kanna 15c GOLDEN SPIKE SALMON Válogatott Columbia folyami egy fontos kanna 25c TISZTA ALMA-BOR ECET A legfinomabb New York State, almából készült, gallonja 40c Finom uborkák Nagy minőség, savanyitva 15c Finom kisebb uborkák Ropogós, friss, jól savanyított 12c Easy-Jell por Kellemes nyári csemege 7c Tiszta gyümölcslekvár Dawson-féle válogatott izek 10c Uj alma vaj Tiszta, izletes, nagy 28c Cream of Rice Meleg időre való étel csomagja 15c Pillsbury Cereal Kellemes reggeli étel csomagja 20c Root Beer kivonat Lambert-féle gyártmány, 5 gallonos üveg 10c Száritott huszeletek Kitűnő Morris-féle 12c Creamery vaj Igen jó júniusi minőség 49c Belle Brook vaj A legjobb friss minőség, egy fontos kartonokban 51c Friss tojások Gondosan megvizsgált tojások 43c East View tojások Válogatott, lepecsételt csomagokban 45c Reggeli szalonna Válogatott, finoman pácolt fontja 44c New York sajt Zeiros, sima, teljes tejből fontja 28c Legujabb Lima bab Válogatott californiai tisztított fontja 15c Frias split borsó A legjobb sárge tisztított borsó fontja 12c Red Cross tej Tiszta, édes sürtött tej kanna 15c Electric Silicon Cream Ezüst, arany, stb. fényezéshez, 12 ounce 12c Wilbur-féle kakaó Feltétlenül tiszta, fél fontos 18c Quaker Corn Flakes Ropogós, frissen pirítva, nagy csomag 8c ROYAL BLUE seprők A legjobb Illinois cirok 3 nagyságban, darabja \$1.00, \$1.10, \$1.20 FISHER-féle HIRNEVES kávé Nagyszerű zamata van, rendkívül finom, enyhe, kellemes fontja 25c GOLDEN SANTOS kávé Frissen párolt, zamatos, teljes szemű igen finom fontja 20c

Fries & Schuele COMPANY Üzletünk minden szombaton este 9-ig van nyitva. Ahelyett, hogy a nyári hónapok alatt üzletünket a vásárló tömeg előtt bezárjuk, nyitva tartunk, mint rendszeren, s hogy alkalmazottainkat kárpótoljuk a szombat estékért, adunk 9 napi szabadságot teljes fizetéssel. Ily módon vevőközönségünket is szolgáljuk, s alkalmazottainkat is teljesen kielégítjük. The FRIES & SCHUELE Co. A nagy júliusi kiárusítás folyamatban van minden osztályunkban. Elegendő magyarul beszélő kiszolgálóink vannak, hogy pontosan kiszolgálják. 1948-1968 W. 25-ik utca, a Market házzal szemben.

MAGY KÖZLI Elnök: Konta S. (A Pest) Miután szíves egyezni egymással, huszállalkozó, talán két hét múlva, oleső színek. Oleső monként talán tizenkét koron polgártárs azt nem valami es pi kereseted odafizetni egy kor a városi hatóság, mely atyaian gondos és a mérszárú kedvet tartja, ronát is kiadit huseledélt. Huszonégy tiszteltemélt háboru elején, vált Sarocy k romáról, abban csodálatos munkunk és rázánk lyeen szöryü a a francia fővá húst és birkit ezeket a száraz árakat mi rég dig Magyarors lot vár. Kiéne rülzár erősség nem fenyeget mi enniváló és minden, am mi anyag, a fo az ipar produ kifejeve oly jelent s olyan gul, hogy szde nünk, hogyan b gaságnak ezt a pénz rendszerü vő tehetlenség Szédelegve n történik itt, m fokomai a husz húst, az ótszáz az ezer koroná érnék el a csud ezéltt a valuta sénének jelszav den ajkról. M más orvosságot getlenül ezektö javasasszonyokt piacokon valóbó számlákkal a k itthon semmi j lag nagyobb b nából ma kétsz annyit kell kifit közetlenebb e rogatumásért, n nappal ezéltt. Mikor az ára felfelé a szemü értékelenedik természetesen lást jelent nekü eio, cipőrendeleg egyéb segítség, becsültebb t jobb szándék. körületekint. taluk, hogy n rendelt, melyn alól ki ne tudj junkurát kerget látjuk, hogy a borumak anyag melést pusztító vetkezvényeivel szembeállani legjobb tudása. Magával a v szemben, igaz pusztító munká zek könnyítette esztendő egész szeptfolyt egy s méreendet ház kor elszárgott próbálják feygy nyal felpiszkátu már a végzetes előkészített tala esztendő fejtel dalkodást félv végre nem haj tömegével, kort uralmával. Az megváltottak nem. Magával a v szemben, de ha gyarországon es konyabb kezek s tökélyre a hábor

MAGYARORSZÁGI KRÓNKA

MAGYARORSZÁGI HIREK

Közi az Amerikai Magyar Hűség-Liga.

Elnök: Kosta Sándor.

Utánnomás tilos.

AZ OSTROMLOTT VÁRBAN.

(A Posti Napló vesérujkko 1918. május hó 5-án.)

Miután szívesek voltak meg- egyezni egymás közt a nagy- huszállalkozó urak, nemokára, talán két hét, talán két hónap- malva, olcsó husban lesz ré- szünk. Olcsó hus, ez kilogram- monként talán tizenny, talán tizenkét koronát jelent s ha te- polgártárs azt feleled erre, hogy nem valami csábító olcsóság na- pi kereseted nagyobbik részét odafizetni egy kiló husért, ak- kor a városi és közelmelési hatóság, mely jólétekről gy- atyai gondoskodik, vállalt von- és a mérszároshoz utasít, ahol ha kedved tartja, huszonégy ko- ronát is kiadhatsz ugyanannyi- huseledéért.

Huszonégy korona, melyek- tiszteletreméltó szám. Mikor, a háború elején, újra népszervé- vált Sarcy könyve Páris ost- romáról, abban olvastunk ilyen- csodálatos numerusokat. Bámul- tunk és ráztuk a fejünket: mi- lyen szörnyű áron vásároltak a francia főváros lakói marha- huszt és birkát és kaszt. Mind- ezeket a számokat, ezeket az- árakat mi rég túlhaladtuk, pe- dig Magyarországon nem ostrom- lott vár. Kétszáz, mint a kö- rülzárt erősség védőt és lakót, nem fenyeget bennünket, de a mi enniváló és ruhanemű van és minden, ami megfogható, a mi anyag, a föld terméke, vagy az ipar produktuma: pénzben kifejezve oly félelmetes értéket jelent s olyan mértékben drág- gul, hogy szédülve kell keres- nünk, hogyan bírjuk meg a drá- gaságnak ezt a fokozódását, a pénz rendszernek ezt a növekvő- tehetetlenségét.

Szádelegve nézünk körül: mi- történik itt, meddig lehet még fokozni a huszonégy koronás- huszt, az ötszáz koronás cipőt és az ezer koronás ruhát, mikor- érnünk el a csúcra. Hónapokkal- eszelő a valuta, a pénz beteg- ségének jelszava hallatszott min- den ajkáról. Mindenki más és más orvosságot ajánlott. Figye- tellenül ezektől a közigazgatási- javaslatoktól, a semleges- piacokon valóban javult néhány- százalékkal a korona értéke. De- itthon semmi javulás az állító- lag nagyobb belső értékű koroná- ból ma kétszer és háromszor- annyit kell kifizetni a legnékül- közetlenebb élelmelel, mint néhány- nappal ezelőtt.

Mikor az árak így rohamnak- felé a szemünk láttára s akkor- értékelésünk a pénz, akkor- természetesen kevés vigasztal- lást jelent nekünk olosó hus ak- cíe, cipőrendelet és minden- egyéb segítség, szülte bár a leg- becültebb törekvés, a leg- jobb szándék, a leggondosabb- körültekintés. Tudjuk, tapasztal- tuk, hogy nincs olyan drákói- rendelet, melynek vasbilliosel- alól ki ne tudna bujni a kon- junkturát kergető ravaszság. S- látjuk, hogy a 4 esztendő há- borumnak anyagot, embert, ter- melést pusztító ingalmatlan kö- vetkezéseivel hiába próbált- szembeszállani az egyes ember- legjobb tudása, igyekete is.

Magával a végzetten állunk- szemben, igaz, hogy a végzet- pusztító munkáját kártekonny- kez könnyítették meg. A mult- esztendő egész gabona termésé- szűfolyt egy szörnyülhöz ter- mésrendelet házagán s ami ak- kor elszárgott: most hiába- próbálják fegyverrel, szorony- nyal felismukálni a föld alól. De- már a végzetes Mezőssy őrs is- előkészített talajt talált: három- esztendő fejtelten háborus gaz- dálkodást félrendszerbályokkal- végre nem hajtott rendeletek- tömegével, kortések és atyafiak- aralmával. Az atyafiak aztán- megváltottak néhol: a szellem- nem.

Magával a végzetten állunk- szemben, de ha valahol, hát Ma- gyarországon csak a legkárte- konnyabb kezek segíthették ilyen- tökélyre a háborus végzet mun- káját. Magyarország nem ostrom- lott vár. S ha az volna, akkor- is sokkal inkább meg tudna élni- a maga földjén, mint szomsz- edái közül bármelyik. A dol- goz rendje szerint az őstermelő- Magyarországon rendezettebb és- egészségesebb gazdaságra tart- hatna számot még a háboruban- is. De elmulasztották önállósá- g tenni ezt a gazdaságot s most- pénzügyekben, valutában, áru- keresében a közös rendszer nyu- valyait nyögjük. Csak a hábo- rus gazdasági adminisztráció fo- gyatékosága a miénk önállóan: A háború alatt senki sem- akar részélni a hajók ez- egyik forrására. A keresetük- ből és milliói panaszát elnyomja- a pénzhaszja zaja. Amit a föld- terem: tiszteres és huszaszor az- ára mindenek, a bankjegytö- meg növekszik, de nem növeks- zik a magyar föld termékek- pessége, míg az osztrák ipar- produktív ereje a háború alatt- melegsorosodott. Háború után- mutatkozik majd csak a dolgok- igazi formája: megcsappant- erejű magyar föld: megokszor- zódott termelőképességi osz- trák ipar.

Gazdasági közösség, melynek- láncait úgy kovácsolják, hogy- örök időkre tartassanak. A vég- zettel szemben minden ember- és minden emberi intézmény le- hetetlen ugyan, de a mai nem- zetek szörnyű terhét, a hábo- rus s ennek félelmetes gazda- sági következményeit is köny- nyebben viselhetnék el, ha min- den egyben kívül a közös gaz- dálkodás kilencsei nem szoríta- nának. A háború alatt a magyar- pénz egyszerűen többet érne, mint ma az osztrák-magyar. Ke- vezebbet vinne el tehát belőle a- mérsáros, a pék, a szabó. Ke- vezebbet ronthattak volna a- kártekonny kezek. Reménytelje- sebb volna ma a jobb belátás és a- jobb indulat munkája ebben a- bort, buzát, bört és gyapjút- termő "paradisomban", hol- mint ostromlott várban úgy vár- ják és olyan regés árakkal kí- zetik az emberek betevő falat- jukat.

EGY SZOKOTT KATONA- KIVÁGZÁSE KECSKEMÉ- TEN. A kecskeméti Rudolf hu- szárcsaszázados agyonlőtték- Umhoffer Ferencet, a 30-ik gyu- logezred népfőlkéjét, aki a- március 20-án kihirdetett sta- tárium után hitlenül elhagyta- zászlóját. A budapesti hádoz- tálybírószágon rögtönítélő bíró- ság mondotta ki a halálos ítéle- tet, a kerületi parancsnok nem- kegyelmezett és így a delután- két órai vonattal, erős fedezet- tel bilincsekre verve vitték- Kecskemétre a delikvenst. A- pályavárduktól be a lektanyáig- nagy néptömeg állott az uttes- ten, a városban már mindenki- tudta, hogy kivégzés lesz, az- emberek részvételleljesen nétek- Umhoffer, aki lehorgasztott fő- vel, hol haláláspádt, hol vérv- rós arocal lépkedett a szuro- nyok között. Amikor a halálra- ítelt katonát a végrehajtási- négyzög közepére állították,- előlépett Stefan százados és- megkérdte, van-e valami ké- kívánsága? Umhoffer sirva fak- adt és a földre dobta magát, majd azt kérte, hogy Schalter- József népfőlkélő, aki neki föld- je, köhesse be a szemét. A- halálraítelt ezután még utolsó- üdvözléteit küldött szüleinek, a- kiket arra kért, bocsássanak- meg neki. Umhoffer több ízben- is levette szeméről a kötést és- egész testében remegve, össze- tett kezekkel fordult a parancs- nokló századoshoz: — Alázatosan kérem százo- dos urat, tisztességgel fogok- szolgálni, csak ne löjjenek- agyon!

Stefán százados ekkor új- ből felszólította a delikvenst, hogy- térdeljen le. De Umhoffer elvá- gódott, jajvesékelve bent- rúgott.

gett a földön és folyton kegye- lemért esekelt. A százados ek- kor magasra emelte kardját, mire négy katona előlépett és- újabb kardjelre követlen kö- szelről rálőtt a földön heverő- katonára. A jajgatás pillanat- alatt megszűnt, két golyó a fe- jébe, kettő pedig a mellébe fu- ródot. Újabb négy katona lé- pett elő, ezek szintén négy lö- vést adtak le a halálraíteltre. A tábori lelkes rövid imát- mondott. Umhoffer holtestét- koporsóba tették és eltemették.

A HADIFOGYLOK ÉS MA- JUS ELSEJE. A katonai hadi- foglyoknak május elsején még- munkába sem volt szabad men- niök. Akit az utcán találunk, azt a katonai rendőrség azon- nal bekiesérte.

MEGINT KUKORICA KE- NYERÜNK LESZ. 50% tengeri- zivel keverik a lisztet. (Szabad- saág, Nagyvárad, június 6.) Már- abban a boldog hitben ringat- tuk magunkat, hogy az idén — a legkritikusabb hónapban — el fog bennünket kerülni a ku- koricás kenyér sárga réme, a- mely a háborúnak a legszomo- morubb, legmegrendítőbb és leg- izgalmasabb időszakát juttatja- eszünkbe. Itt-ott már foszós- fehér kenyér került asztalunk- ra. A lisztkészlet azonban nem- kiapadhatatlan és így a város- kénytelen egyetlen tollvonással- keresztül buzni számításainkat- és holnapról kezdve már bevo- nul, bizonyára szomoruan fog- adni menettel a tengeri liszt és- vele együtt a kukoricás kenyér- t. Lukács Ödön, a városi közle- mezés vezetőjének erre vonat- kozó alábbi hírdetménye adta- tudni a szomorú valóságot:

A rendelkezésemre álló liszt- készlet szüksegesé teszi, hogy a- kenyérliszt 50 százalékos buza- kenyérliszt és 50 százalékos ten- geriliszt arányában történt ke- veréssel hozassák forgalomba. Tudatom tehát a város kö- zönségével, hogy 1918. június- 6-tól kezdve a pékek csak is- keverési arány mellett vegyít- telt lisztet hozhatnak forgalom- ba 70 fillérről kilónként.

Az eddigi 50 százalékos nullás- és 50 százalékos főlisztből ké- szült kenyér készítését további- intézkedésig beszüntettem.

A hatósági lisztüzletek a for- galomban levő liszt-utalvány- nyokra már most június 6-tól- fogva további rendelkezésemig- 1—1 személy után az eddigi 66- deka buzakenyérliszt és 33 deka- tengeriliszt helyett 50 deka buza- kenyérlisztet és 50 deka tengeri- lisztet fognak kiszolgáltatni. Buzakenyérliszt helyett- nullásliszt is vásárolható. A- liszt nem kevert állapotban, kü- lön csomagolásban, tehát buza- kenyérliszt és tengeriliszt külön- fog árusítani, a tengeriliszt átvétele azonban kötelező.

ELSÜLYESZETT TENGEL- ALATTIÁRÓ.

New York, jul. 12. Ide az- angol admirálisról hivatalo- san az a híradás érkezett, hogy a- Lake Forest nevű hajót, a- mely a háború alatt a nagy ta- vakon teljesített kereskedelmi- szolgálatot, Cape Henry alatt- megtámadta egy német tenger- alattjáró. A hajó fölvetve a- harcot a buvárhajóval és két- órai küzdelem után minden va- lósínuszeg szerint elsülyesztet- te azt. Herbert R. O. Johnson, a- hajó kapitánya az esetről- Washingtonban, a tengerészeti- minisztériumban is jelentést- tett.

BRAZILIAN FÁGY VAN.

Washington, jul. 12. Brazi- liából ide hivatalosan az a hí- radás érkezett, hogy ott erős- vihárok dúlhöngnek és fagy- van. A fagy eddig igen nagy- károkat okozott a természet- ben. San Paulóban a szokatlan- időben megjelenő természet je- lenés teljesen tönkretette a fi- tal kávéültetvényeket. Anyi- ra, hogy egy ideig valósími- leg nem is lehet majd azon a- vidéken kávé termeszteni.

ELHUNYT LENGYEL IRÓ.

Wága, július 11. Johan Pra- biszewski, a lengyel írók egyik- legismertebbje, aki némétül is- írt s a naturalista irányt kép- vesítelte, Posenben ötvenkilenc- éves korában meghalt. Pra- biszewski az utóbbi időben bete- geskedett.

\$1 az ára 1 üveg

szent Erzsébet Tüdő- és Mell Balzsamnak, A Tüdőbetegek Megmentőjének

20 esztendő óta használatban. Az egyetlen biztos szer, amely gyorsan gyógyít: Köhögést, Fulladást, Rekedséget, Hűlést, Mellfájást. GYÖZDJÖN MEG RÓLA!

Üvegjét 1 dollár 10 centért küldi postán Amerika leglekiismerete- sebb patikája, a SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR- GYÓGYSZERTÁR 9115 Buckeye Rd., Cleveland, Ohio. Figyeljen a pontos címre!

A szlekerek emlékoszlopa.

Talán a legfuresőbb és leg- jellemzőbb háborus termék az- emlékoszlop, amelyet a ha- zafias polgárok Lawler Iowa- ban állítottak fel. Azokat az- embereket, asszonyokat, lányo- kat, és különösen férfiakat, a- kik nem felelnek a hazafias- kötelességeiknek, akiket az- amerikai nyelv rövidesen Szlek- kereknek nevez, kívánják a- hazafias polgárok ezzel az "em- lékművel" megbélyegezni. A- neveiket feljegyzik erre az osz- lopra és úgy nyilvánosan át- adják őket a közmegvetésnek. Az- elsők, akik az oszlopon sze- repeltek, a Slachter familia volt, amely nem vásárolt szabadság- kötelezőkötvényt, nem vett ta- karékosági bélyegyet és általá- ban soha se vett részt a haza- fias mozgalmakban. A család- német eredetű, de a férfitag- jai amerikai polgárok.

The Home Restaurant OTTHON VÉDELÉS ÉS SZALLODA... NAGY JÁNOS... 500 KANAWHA NATIONAL BANK BLDG. CHARLESTON, W. VA.

AZ INTERNÁLTAK SEGÉLYEZÉSE.

Bárki küldhet élelmiszert, pénzt, ruhaneműt és személyes haszná- latra való más tárgyat az ame- rikai foglyotborokba.

"A War Trade Board feljo- gosít mindenkit az Egyesült Ál- lamokban, hogy élelmiszereket, pénzt, ruhaneműket és szemé- lyes használatra szolgáló egyéb- tárgyakat küldhessen bármely- internált németnek, magyarnak- vagy osztrák allatvalónak, aki- mint hadifogoly van a hadügyi- osztály által fogva tartva. Föl- tétlenül szükséges azonban, hogy- erre a hadügyi osztálytól elő- szelő engedélyt kérjen és az- ügyre vonatkozó szabályokat- betartsa. Az engedély csak az- Egyesült Államok területén be- áll, a hadügyi osztály által fog- va tartottakra vonatkozik, de- nem vonatkozik olyan foglyok- ra, akik az Egyesült Államok- hadereje által, a külföldön let- tek elfogva és ott vannak mint- hadifoglyok."

Ezt a fontos rendeletet tudó- más és mihez tartás végett azért- közöljük olvasóinkkal, hogy- azok, akiknek rokonai vagy ba- rátai vannak az internáltak közt- és azokon segíteni akar- nak, felhasználhassák a kinál- kozó alkalmat. Figyelmeztetjük- azonban az ilyen honfitársaink- at, hogy mindenek előtt, a had- ügyi osztálytól "War De- partment" a szükséges enge- délyt szerezzék meg.

AKRONI HIREK.

Közi Boér Vilmos irodavezető, 689 So. Main Str. Akron, O.

AZ AKRON ÉS VIDÉKE MA- GYAR REFORMÁTUS EGY- HAZ KÖRÉBŐL.

Keresztelések.

Akron, O. — A keresztiségben- részeseültek a református tem- plomban június havában a kö- vetkezők: Imre József (Szabo- losom. Ibrány) s neje L. Nagy- Éva (Bereg. Kialonya) szülők- leánykja Etel. Keresztülők- L. Nagy János és neje Orgován- Eszter lettek. — 2. Kovács Bá- lint (Bács-Bodrogm. Topolya) s- neje Király Róza (Fejérm. Székesfehérvár) szülők fia Bá- lint. Keresztülők lettek Kovács- Imre és Zsairos Erzsébet. 3. Bak- sa Imre s neje Dera Hermin (Bereg. Munkács) fia Ernő. Keresztülők Mr. és Mrs. Emer- Haynes lettek. 4. Bagoly Imre (Szabolcsm. Ramocsaháza) szü- lők leánya Erzsébet. Kereszt- üllők lettek Takács János és- Kásmik Mihályné. 5. Tolas. Im- re és neje Bekes Rebeka (So- mogym. Kapoly) leánya: Ilona. Keresztülők lettek Tolas Gá- bor és neje Tolas Rebeka. 6. Piga Jenő (Abauj-Tornam. Sa- cza) s neje Vajda Julianna (Veszprém. Lajoskomárom) leánykja: Ilona Mária. Ke- resztülők Piga József és Va- jda Juliaka lettek.

Mindennapos nyári iskola.

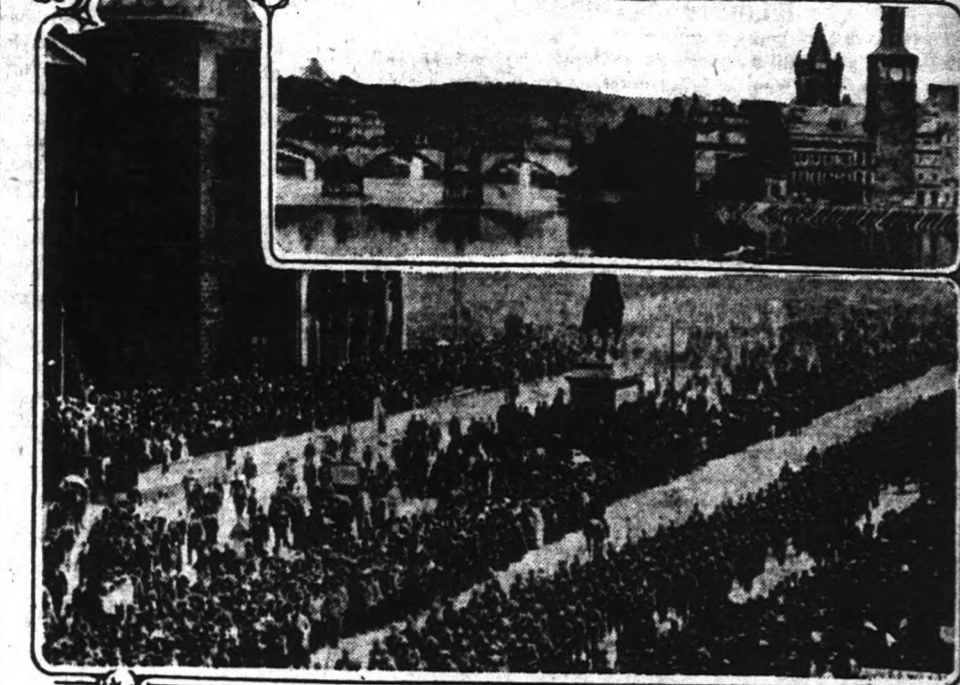
Akron, O. Megnyílt a refor- mátus egyház mindennapos nyá- ri iskolája, ez által alkalmat- nyertek az iskolás gyermekek- nyári szünidejük jó helyen s- hasznosan való töltésére. Az is- kola valláskülönbség nélkül- nyitva van a magyarság gyer- mekeinek részére. Örömmel- adunk hírt arról, hogy már ez- ideig is 60-an vannak azok, akik- beiratkoztak a reméljük, hogy a- hét lefolytával a növendékek- száma még egyszer annyi lesz. Szeretettel kérjük azon refor- mátus szülők, akiknek konfir- máció időt megért gyermekük- van, hogy a nyári iskola tan- folyam alatt konfirmációi ok- tatásra okvetlen elküldjék. Se- gedtanító hiányában tanítás- egyelőre csak délelőtt lesz.

Az osztrák forrongások színhelye.

A nagy osztrák éhínség, a- mely eddig százötvenezer mun- kást küldött sztrájkba és félig- meddig forradalomba, a szövetsé- ges diplomatakt szerint arra- fog vezetni, hogy a kettős mo- narchia kettő fog válni. Az- osztrákok ugyanis Magyaror-

gét, amelyet szerintük Német- ország folytat. Az élelmiszerek árai rettenet-esen magasak Pécsben, Buda- pestben és Prágában. Ugyiszintén a ruhaneműk és a lakás: Elé- inte remélték, hogy Ukrajnából- és Romániából majd érkezik ga-

mi se igazolja jobban annál a- tényről, hogy Németországban a- lapok is beszámolnak az ese- ményekről. A szövetségesek megvannak- arról győződve, hogy a jelenle- gi oltass offenzívát nem annyira- Berlin parancsára indította meg-

szágtól várják a megváltó élel- miszert, Magyarországnak azon- ban magának sines, mondta gr. Tisza István, a nagy magyar ál- lamférfi. Egész Ausztriában ki- sért a forradalom szelleme. A- cseh-szlovák elemek, a legha- tározottabban követelik, hogy- függeleneq legyenek és határo- zottan követelik a háború vé-

bona. Ez a remény azonban nem- vált valóra. A kettős monarchia népei- semmit se követelnek nagyobb- erővel mint az azonnali békét, békét, ha kell akármilyen áron. A szövetséges fővárosokban- egyáltalán nem képez titkot az- osztrák helyzet. Hogy ez a hely- zet mennyire komoly, azt sem-

szemére hánytá, hogy ki akar- já forgatni a vagyonából. Egy- szerre előrántotta a revolvert- s szíven lötte az öcsését, aki- s szíven meghalt.

Egy jól jövedelmező szénbánya-vállalatba fektesse be pénzt.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY

Ohio állam törvényei és engedélye alapján alakult meg ez a vállalat, hogy a hatalmas szénmezőket hatékonyan kihasználja.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY 900 akker szénbányát bányász a Kanawha-Michigan vasutmentén. A vasút- társasággal kötött megállapítások értelmében elegendő vasuti kocsit áll rendelkezésükre a szén elszállítására.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY bányájában 5 láb magas-Winfrede- spén van, amely rendkívül kedvező piacnak örvend.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY MAGYAR VÁLLALAT. Igazgató- tőségünk tagjai és tisztviselői nagy része magyarokból áll. A társaság jelenleg amerikai- bányászokat foglalkoztat. Működés- s- jövedelmének nagy részét magyarok által alkalmazzák, ezért a- még el nem adott részvényeit a magyar bányászok között elosztjuk, ezáltal- azok, akik a bányában érdekeltek lesznek, nemcsak a munkájuk után járuló fizetés- kapják meg, hanem részesedhetnek a CHARLESTON COAL MINING COMPANY- szén- hasznából is.

Telepünk megnagyobbítására tis új lakóházakat és egy nagy burkolatú építési- melyek négy héten belül készen lesznek. 30 bányász részvényesünknek adhatunk általán- s- jól jövedelmező munkát.

A vállalat munkásainak tonnáknét enyit-fizet: Hasmavégé után rumban, tonnáknét 65 centet. Entriben tonnáknét 70 centet. Minden tonná pontosan lementük.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY HATVANKÉZESRÉSZEZ... 400 dollár értékű részvényt, 400 dollár értékű részvényt, 800 dollár értékű részvényt, 1200 dollár értékű részvényt.

Az elsőbbégi részvények jövedelmét a törvény nyolc százalékkal állapította meg. A vállalatunknál befektetett pénz nemcsak biztos helyen van, hanem szép hasznot is hajt. Előrelátó, eszes emberek a mostani viszonyokat saját előnyükre használhatják ki.

Ha egy olyan vállalat iránt érdeklődik, amelynek jövedelmében részesülhet, írjon- erre a címre:

THE CHARLESTON COAL MINING COMPANY

500 KANAWHA NATIONAL BANK BLDG. CHARLESTON, W. VA.

Advertisement for various products including 'BERT', 'ER', 'RACK 20c', 'ALMA-CET', 'New York', 'ajt 28c', 'bab 15c', 'orsó 12c', 'tej 15c', 'Cream 12c', 'akao 18c', 'Flakes 8c', 'NTOS', 'é', 'teljes szemű 20c'.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A MAGYARSÁG JULIUS 4-IKI ÜNNEPELÉI ILLINOIS ÁLLAMBAN.

Az Illinois állami magyarság és Tarcai Lajos magyarul beszélő magyarság egybeállítva az ünnepséggel véget ért a kiváló alkalmat arra, hogy ismételt kifejezést juttasson lojaltságát az Egyesült Államok kormányára. Hogy a Committee of Public Information révén közönlődésére jutott Wilson elnök kivánsága, hogy ez esztendőben nagyszabású ünnepély rendezéséért mindent, amelyen a bevándoroltak együtt ünnepejenek a benszülőikkel, a Hungarian Patriotic Association érintkezése lépett az illetékes tisztségviselőkre, hogy Illinois államban a magyarság ünnepélyi sikerrel járjonak. A Hungarian Patriotic Association ismételt támogatást kapta a State Council-től, hogy a magára vállalt feladatnak kellően meg tudjon felelni.

Chicagoiban magában hat magyar ünnepély volt és egyik a másik felülmúlta, ezenkívül még ünnepélyt tartottak a magyarok Jolietben, Harrisburgban, East St. Louisban és Divernonban. Chicagoiban a North Sideon a Dayton Streetől a Lincoln Parkig a North Ave-n keresztül egy hatalmas felvonulás volt, amelynek résztvevői legnagyobb részben a nemzeti beszéd magyarság sorából kerültek ki. Ez volt az első eset, ha nem is az utolsó amelyben a nemzeti beszéd magyarság a magyarokhoz oszlatottak. A menet Szapponas Lajos vezetésével két óráig tartott. A menet élén haladtak a 284-ik Wentworth osztályának tizenöt tagja. Két amerikai zászlóval és hatalmas tömeggel volt képviselve az Eisenburger Verein és a magyar származású olganyannya hiszke Schönherri elnök vezetésével az Ungarische Nationalitäten Verein több csoportja. A magyar egyeteket közül a Chicago és Környéke Betegsegélyző és Társalgó egyesület volt képviselve Zeoldos Ernő egyetemi pénztárnok vezetésével. Frank bácsi is kivonult a Kosuth-szászájával, felkészített autómobiljával. Két zenekar játszott a meneteléshez a lelkesítő nótákat és darabokat. Egy darabon át a Rákóczi induló hangjai mellett taposók és követészek a felvonulók. A menet rövidesen a Lincoln Parkba ért. Az elnökök és zászlótartók elhelyezkedtek a szépen felkészített emelvényen. Maschek József a Hungarian Patriotic Association nevével német nyelvű üzeneteket elmondott a felvonulók számára. Aztán szónokolt az elnök, majd a felvonulók elvonultak a felvonulási pályára. A felvonulók elvonultak a felvonulási pályára. A felvonulók elvonultak a felvonulási pályára.

Chicagoiban magában hat magyar ünnepély volt és egyik a másik felülmúlta, ezenkívül még ünnepélyt tartottak a magyarok Jolietben, Harrisburgban, East St. Louisban és Divernonban. Chicagoiban a North Sideon a Dayton Streetől a Lincoln Parkig a North Ave-n keresztül egy hatalmas felvonulás volt, amelynek résztvevői legnagyobb részben a nemzeti beszéd magyarság sorából kerültek ki. Ez volt az első eset, ha nem is az utolsó amelyben a nemzeti beszéd magyarság a magyarokhoz oszlatottak. A menet Szapponas Lajos vezetésével két óráig tartott. A menet élén haladtak a 284-ik Wentworth osztályának tizenöt tagja. Két amerikai zászlóval és hatalmas tömeggel volt képviselve az Eisenburger Verein és a magyar származású olganyannya hiszke Schönherri elnök vezetésével az Ungarische Nationalitäten Verein több csoportja. A magyar egyeteket közül a Chicago és Környéke Betegsegélyző és Társalgó egyesület volt képviselve Zeoldos Ernő egyetemi pénztárnok vezetésével. Frank bácsi is kivonult a Kosuth-szászájával, felkészített autómobiljával. Két zenekar játszott a meneteléshez a lelkesítő nótákat és darabokat. Egy darabon át a Rákóczi induló hangjai mellett taposók és követészek a felvonulók. A menet rövidesen a Lincoln Parkba ért. Az elnökök és zászlótartók elhelyezkedtek a szépen felkészített emelvényen. Maschek József a Hungarian Patriotic Association nevével német nyelvű üzeneteket elmondott a felvonulók számára. Aztán szónokolt az elnök, majd a felvonulók elvonultak a felvonulási pályára. A felvonulók elvonultak a felvonulási pályára.

A Verhovayak ünnepélye.

Hatalmas nagyszabású ünnepély volt a Verhovay egyesület piknikje a 12-ik utca és Thomas Ave. sarkán. Az ünnepélyen legalább is ezent voltak Fellegi Emil, az egyesület közkezdvelt elnöke nyitotta meg az ünnepélyt. Angolul J. A. Proust, magyarul pedig Dr. Löwinger Ernő beszélt. Az ünnepélyen több chigoai egyesület vett részt. Képviselek voltak a Columbian Circle, a Testvér Egyesület, a Bridgeporti Betegsegélyző Szövetség. Sokan keresték fel az ünnepélyt a north sidei felvonulás befejezése után.

Burnside ünnepése.

Burnsideon két ünnepély is volt, az egyik a Burnsidei Magyar Munkás Betegsegélyző egyesület piknikje, a másik pedig a St. Lubrick Hallban, ahol a St. István egyesület tartott nagy sikerrel baszt az egyház-javára. Mindkét helyen Rákóczi József beszélt, a Hungarian Patriotic Association népszerű elnöke. Soltész István felelősként kellet volna beszélni, de a megasztaltást átruházta Rákóczi Józsefnek, aki a Hungarian Patriotic Association nevével képviselte az ünnepélyt. Mindkét helyen angol szónok is volt, akiket a megasztaltást tisztelettel hallgattak meg. West Pullmanban mint mindig úgy ezúttal is kitették magukért a magyarok. Soltész István, a Hungarian Patriotic Association elnöke vezette a felvonulást, amelyben az összes nemzetiség részt vettek. Délután pedig folytatódott a július 4-iki ünnepély a west pullmani Első Magyar Munkás Betegsegélyző Egyesület tisztelettel hallgattak meg. West Pullmanban mint mindig úgy ezúttal is kitették magukért a magyarok. Soltész István, a Hungarian Patriotic Association elnöke vezette a felvonulást, amelyben az összes nemzetiség részt vettek. Délután pedig folytatódott a július 4-iki ünnepély a west pullmani Első Magyar Munkás Betegsegélyző Egyesület tisztelettel hallgattak meg.

NÉZZE MEG ESTE A MAGYAR-AMERIKAI ATHLETIKAI BAJNOKSÁGOK.

és ha látni fogja, hogy izzad, hogy hólyagos és érzi, hogy fáradt és hogy ég a lába, használjon PEDISIN

PEDISIN LABÉLTETŐT, mely megakadályozza a bubtyók és tyukszem képződését is.

PEDISIN-t és semmi mást Ne vegyen más olcsó szert, mert az többet árt, mint használ. Ne hagyja magát becsapni utánzatokkal, vegye a valódit, melyből egy nagy családi dobozot több hónapra elegendő, 1 dollárért küld a

CLEVELANDI KORONA GYÓGYSZERTÁR a Pedisin főraktára

2812 East 79th Street, I. Cleveland, O.

A chigoai ünnepélyeken több ezer magyarság vett részt. Sokan jelentkeztek a Húség-kártyáért és sokan jegyeztek War Saving Stampot. Nagy buzgalommal dolgozott egy megszerzett gardálva Mrs. Szirmay, hogy az ünnepélyeket eredményessé tegye.

A jolietli magyarság sem maradt el egyetlen egy magyar kolónia magyarsága mögött. Nagyon szép számban voltak képviselve a menethen, amelyben Joliet különböző bevándorolt elemei és a benszült amerikaiak is nagy számban vettek részt. A magyarok nagy többségét vitték a következő felirással: — Hungarian Patriotic Association under the Auspices of the State Council of Defense, Joliet Branch. Magyar leánykák fehér ruhába öltözve vezették be a menetet. A férfiak egyformán voltak öltözve. Fekete kalap, kék ing, fekete nadrág. Szépen mutatott a menet és sok tapost aratótt. Buzgalommal haladt a menet élén Bánffy János, a marsnal és Gruber Károly zászlóvivő.

East St. Louisban, Divernonban és Harrisburgban is ünnepelek a magyarok. Szép számban és szép sikerrel, ahol László H. Leó és Mr. Jamieson, a State Council of Defense megbízásából tartottak hatásos beszédek.

MAGYAR ISKOLÁS GYERMEKEK PIKNIKJE SCRANTONBAN.

Scranton, Pa. Július 14-én a scrantoni Szent István magyar kath. hitközség a magyar iskola növendékei számára és a hitközségi pénztár javára nagyszabású pikniket tartott a Pála bácsi farmján.

A piknik kezdetét veszi a szent mise után 10 óra után. Lesz hideg és meleg enni és inni való. Bolepti jegy nem lesz.

Lesz versenytűtás, tornászás, birkózás. Levélposta, szépségverseny, kecskepósta az ókontriból stb. Aki "good time"-t akar, ide jöjjön, itt lát valamit. Ugy a helybeli mint a vidéki magyarságot tisztelettel meghívja a gyermekek nevében Czismadia Pál plebánus, Takács Rupert kántor és az előjáróság.

Küldi: Fehér Sándor.

New York, jul. 11. Youngstown volt a múlt évben színlelye a magyar-amerikai bajnoki versenyeknek. A new yorki Magyar-Amerikai Athléta-Club nyerte meg akkor a bajnoki selejtmászóló. Ennek fejében a Magyar-Amerikai Athléta Club Szövetség ennek a klubnak ítélte oda az idei bajnokságok megrendezésének jogát. A new yorki klub a már több megosztott precizitással a legnagyobb apparátussal fogott a verseny megrendezéséhez és már, eddig is közzülhetünk annyit, hogy a verseny szeptember elején lesz az Astoria Athletic Field versenypályán.

Ezideig a youngstowni, clevelandi, chigoai és akroni magyar athléta klubok igérték meg legjobb athlétaik részvételét a versenyen.

A new yorki magyar kolóniának már több előkelő tagja ajánlott fel tiszteletdíjat a győzteseknek. De nemcsak New Yorkban akadtak lelkes sportbarátok, hanem Clevelandban is Youngstownban is, akik ezintén hozzájárulnak dijaikkal a verseny fényének emeléséhez. Szeptember elején az Astoria Athletic Fielden egybegyűltek a magyar sportközösségnek, majd alkalmuk nyílhat az amerikai magyar ifjuság színe-javát nemese vetélkedésében együtt látni.

A versenyszámok a következők: 100 yardos siktutás; 220 yardos siktutás; Egy fél mértföldes siktutás; 1 mértföldes gyaloglás; 4 mértföldes siktutás, sulydohás (12 font); diszkodohás, gerelyhajítás, magas és távolugrás.

Díjak: Első díj aranyérem, második díj ezüst érem, harmadik díj bronzérem és 4 mértföldes siktutáson kívül, ahol az első Berkó D. Géza tiszteletdíjjal, második aranyérem, harmadik ezüstérem, negyedik pedig bronzérem kap. A győztesek az első díjon kívül még tiszteletdíjat is kapnak.

Nevezések a new yorki Magyar-Amerikai Athléta Klub által kibocsátott nevezési iveken kell hogy leaddanak és aug. 10-én záródnak Fehér Sándor versenybizottsági titkárnál, akiknek címe: 1229—First Avenue New York City és akhez bármennyű felvilágosítást fordulni lehet.

A résztvevő athléta mind egyikként az Amateur Athletic Union kötelékébe kell tartoznia. A vendégatléták a new yorki klub a legnagyobb előzenyíggel várja és a program egyik része egy a tiszteletükre adandó vacsora lesz.

Athletikai hírek.

A new yorki Magyar Athléta Klub S. Liebgoldot szerződtette trénerének. Liebgold majdnem 20 évig volt Amerika gyalogló bajnokja, jobb embert tehát e poszttra találni sem lehetett volna. Munkája már is meglatázik az athlétaikon, amit mi sem dokeumentál ekeésben, mint Fehér Bartsch, Vass, Berliner és Gárdonyi szereplése július 4-én a július 4-én megtartott nagy ünnepi versenyeken. Fehér megnyerte a 2 mértföldes siktutást, Berliner második lett a sulydohásban, míg Gárdonyi és Vass első, illetve második lett az 1 mértföldes gyaloglásban a De Tritt Clinton Parkban. A Hamilton Fish Parkban pedig Bartsch csak incekkel kapott ki Teschnertől, a Glencoe A. C. bajnokfutójától a 100 yardon.

Július 14-én vasárnap az Athléta Club teljes csapata részt vett a Juniper Parki pikniken, ahol a Finnish-American A. C. balné méri össze az erejét. A versenyfutamok: 100 yardos siktutás, fél mértföldes siktutás, 2 mértföldes siktutás, 1 mértföldes gyaloglás, sulydohás és távolugrás lesznek.

Az Athléta-Club vezetője az uton kéri fel azokat, akik a szeptemberi nagy versenyre tiszteletdíjakat ajánlottak fel, hogy azokat vagy pedig megfelelő pénzösszeget, augusztus 1-éig beszoqlgáttatni sziveskedjenek. Cím: Hungarian-American A. C. 511 E/89 Str. New York City.

MILWAUKEE HIREK.

ZASZLOKENTELÉS.

Milwaukee, Wis. A helybeli és környéki magyarok június 23-án, vasárnap nagy számban vettek részt a Verhovay S. E. 297-ik fiókja által rendezett zászló-ünnepélyen. Még Milwaukeeban soha ilyen nagy magyar összejövetel nem volt, mivel ez volt az első alkalom, hogy a helybeli magyarság külön tisztelettel akarta kimutatni a helybeli lakosságnak, hogy tisztelegje a csallagos lobogónak.

Több mint két ezer magyar vett részt a kora reggel rendezett nagy díszmenetben. 14 egy-let testületileg, 4 zenekarral és számtalan lobogóval jelent meg, ugyint a Verhovay S. E. 297-és 252-ik fiókja, a Milwaukeei Magyar Egyes. Munkás Bs. és Tem. Egyet. Magyar Otthon, a Milwaukeei Önképző és Társaság, az Osztrák-Magyar Betegsegélyző Egyes. a Cudahy V. H. Rákóczi Ferenc Bs. Segélyző Egyes. 1-3 fiókja, 13 Aradi Vértanu Önképző Bs. Egyet. a Racinei Verhovay S. E. 137-ik osztálya, a Racinei Magyar Önképző és Ifj. Egyet. a Racinei Magyar Munkás Bs. Egyet.

A menet a West Sidei Turneg Halfól indult a helybeli horvát r. kath. templomba, ahol felszentelte a zászlót Varga István, az új magyar pap. A szertartás végétével a menet végig vonult a magyarlakta utcákon, ahol igen sok nép nézte a fényes menetet. Döbben a menet viszmérkezett a Hallba, ahol Lamping József, a Verhovay 297-ik osztály titkára szép beszéddel fogadta a népet és megnyitotta az ünnepélyt. A zászlót a város polgármestere és a wiseonsini Húség Liga meg bizották adták át az osztálynak. Több mint száz szög lett beverve a zászlóra. A zászlószülők Zobb Zsigmond és neje, és a zászló keresztüzülők Puzsár János és neje a lobogót a pazar kiállítás szalagokkal látták el. A zászló felavatása után nagy társasébed volt, amelyen többek közt Varga István, a helybeli r. kath. lelkes, Beitscher Lajos az Önképző és Társaság elnöke, Pásztor András, a Verhovay S. E. 297. osztályának az elnöke, Belezny Perenc, a Szabadság képviselője tartottak beszédek.

UZENETKÜLDÉS AZ ÖHAZA-BA.

Milwaukee, Wis. Milwaukee és környéke magyarjai küldhetnek üzenetet az öházaiba a Vörös Kereszt útján, teljesen díjtalanul. Nem kell se bélyeg, se boríték. A Szabadság helybeli képviselője, Belezny Perenc, szivesen ad bármilyen felvilágosítást, hogy miképp lehet az üzeneteket feladni. Csak írjon neki egy levelezőlapon és akkor fel fogja Öt keressni. Címe: 987—44th Street. Már több mint 300 magyar küldött üzenetet az itteni Vörös Kereszt útján és máris jönnek válaszok. A Szabadság időrdőrdőre közölni fogja az olyannok neveit, akiknek nem tudták kézbesíteni a válaszát. Eddig a következőknek nem tudják az irodában a címüket: Paul Unger, Joseph Fohn, Uremovics, Martin Spornraft. Ezek jelentkezzenek a Grand Ave. és 2-ik Street delnyugati sarkon lévő épületben, ahol a 401 szobában van a Vörös Kereszt "Communication" irodája.

CSALADI ÖRÖM.

Milwaukee, Wis. Benecsek Károly fiatal honfitársunk házában nagy az öröm, mivel fiúcskájuk született. A boldog apa a vas megyei Bolona községből való, míg az anya, szül. Mikola Anna faludi (Vasmegye) illetőségű.

UJ ORGONA.

Scranton, Pa. Bödör István dummorei lakos, a serantoni Szt. István magyar katolikus hitközségnek egy 22 regisztráttal bíró orgonát ajándékozott. Csizmadia Pál plebánus június 30-án azentelte meg az orgonát nagy ünneppelgyelggel.

A szenteslé alkalmával ajándékolta a hitközség pénztár javára Bödör Istvánnak és a többi adakozóknak hálás köszönetet mond az egyház előjáróság.

MILWAUKEE ÉS VIDÉKI MAGYAROK!

Ha valami baj vagy betegséget érint, keress fel azonnal az egyedüli magyar gyógyszerárt. TANACSOZ SZIVESEN DÍJTALANUL ADOK. Minden ismert magyar gyógyszer, ugmint: Partola cukorkák, Kovács-féle Vin-Ko, Romko (Bébi Szeft), Gyomorkeserő, Diana Sebőrszesz, Tüdőbalzsam, Melissa, Hoffman-kecske, Bafuszpedrő, Fehér Liniment (kőszény elleni szér), Brillantín (hajkenőcs), Liliom Krém, Margit Krém, stb., stb. mindig frissen van raktáron. Orvos által előírt gyógyszeret is nagyon költségmentesen és olcsón készítem el. Vidékiek levélleg is fordulhatnak hozzám, postafordultával válaszolok. Kérjen árjegyzéket! Bocacs pártfogásukat kérem. A SAS GYÓGYSZERTÁR TULAJDONOSA: MRS. SZIDI KRAUSZ Telefon Grand 3784 701 Wells Street, Milwaukee, Wis.

Ez a boldog család

évezettel olvassa, hogy nincsen párja a Bébi Szefti Company által készített Romkónak. Ha gyermeke egy és nem tud aludni, vigyen a patikába 4 üveg Romkót.

Ha az eredeti ott nem kaphatná, küldjön be 35 cent bélyeget érte. Ha 3 üveget rendel, küldjön be egy papír dollárt erre a címre: ROYAL MFG. CO. Duquesne. Penna.

EVANGÉLIKUSOK SZERVEZKEDNEK.

Martins Ferry, O. Az evangélikus vallású honfitársaink — nehogy mint oldott kéve széthulljanak — egyházközösség szervezésén fáradoznak. A szép és nemes egyházi munkálkodásuk ugyan még csak most van kezdetén, de már a rövid idő alatt is öröndetes eredményt tudnak felmutatni. Magában Martins Ferryben eddig ötven evangélikus vallású családot hozták létre, akik hitű bugzsgálattal nyújtanak segítséget a szervezés nagy munkálatához. Mintegy négy héttel ezelőtt Pölöskey Sándor személyesen missionárius lelkész útjra kaptak a hívek, a ki most teljes odaadással munkálkodik az egyház további szervezésén, felkészítve a helyben, mint a környék lakó evangélikus vallású magyar családokat és magánoskat az egyházközösség tömörítése céljából. A nemes fáradozást mi sem mutatja jobban, mint az, hogy minden vasárnap délelőtt az 5-ik utcai evangélikus kis tégla templomban már rendszerint istentisztelet van és legközelebb ugyancsak a missionárius lelkész tanításával a "Magyar Otthonban" magyar iskola is fog nyitni. Az egyházközösség iránt érdeklődők a vasárnapi isteni tiszteleteken és a missionárius lelkész lakásán — Rigó Mihály házában, 541 Burlington Road — mindenkor szivesen fogadják.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE CHICAGOI MAGYAR ORVOS.

Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1855 GRAND AVE, Chicago, Ill. — Rendel: d. a. 10-13 11-ig, e. a. 6-13 8-ig. Vasárnap d. a. 10-13 12-ig. Telefon: Seeley 2904.

CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD.

Gottlieb Lajos — ügyvéd és jogtanácsos — Teljesen díjtalanul ad tanácsot bűnügyben, válkötésben, bűncselekményben, vád irattal, vagy bármilyen jogügyben. Található reggeli 9 órától délután hét óráig: 113 W. Washington Str. — k. k. emelet, 4. sz. szoba, d. a. 9 órától este 9-ig, valamint vasárnap d. a. 9 órától u. a. 6-11 óráig: 1573 North Street, az emeleten, North Avenue sarkán, Chicago, Ill.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS.

Dr. S. C. GREENWALD, magyar orvos és sebész. Rendel: d. a. 4 órától este fél 9-ig. Vasárnap d. a. 10-13 12-ig. 1872 North Halsted Street, az emeleten, North Avenue sarkán, Chicago, Ill.

HOVA SIETTEK FIUK?

FRANK D. L. MAGYAR OTTHONÁBA

835 W. NORTH AVE., CHICAGO, ILL. Dayton Street sarkán. Telefon Diversy 5411.

Mert sehol sem lehet az időt oly költségesen eltölteni, mint nálunk. A legjobban étkezni és mulatni ott lehet!

A legizletesebb MAGYAR ÉTELEK, u. m.: gulyás, csirkepaprikás és mindenféle egyéb jó falat állanak a t. vendégek rendelkezésére. SZABÓ LACI, a hírneves cigányprímás a bandájával HALUK JÁNOS híres cimbalmossal az élen, MINDEN ESTE ÉS VASÁRNAP DELUTÁN HANGVERSENYT AD. MINDENKOR rendkívül élvezetes műsor lesz előadva. Jöjjen el én is és hozza el a csatlót és ismerőseit is. Jobb és szebb találkozhelye nincs a magyarságnak, mint a magyar házában. Itt mindenki jól érzi magát. Szabad idejét itt tölthesse el a legjobban a családjával és ismerőseivel. Vasárnap d. u. és este nagy hangverseny.

JOHNSTOWNIAK,

kik a "CAMBRIA ASSOCIATED COAL MINING CO." részvényeit iránt érdeklődnek, forduljanak egyenesen a társasulat irodájába Room 804-805 FIRST NATIONAL BANK BUILDING JOHNSTOWN, PA. NYITVA MINDEN ESTE

Reszkette róczy Bálint mint multak öreg mégsom lazább nyúl Viktor lelké utolsó, vékony elszakadotal ségnek látsz

Visszagond egész idejéret egy vige nyjajas pillan azót a leány lát. Semmit följoszthatn ményre, hohangot keltet Szerelmét róla eddig tettevel, hoh

Igaz, hogy a szeme van a lamást is és hette, sejtthet tor szívében sejtthette-e va set érintkezte tottak szót e nek voltak e napig. Sőt tők feltűnő hídé iránta, kerilt viden, egyhan intézett szvűle-lei-ezek!

Mennél tov föltte Viktor több lesz. Se egy sugárta csak meg

váratlan nyila hogy minden házában, Viktor szen mást vár Daróczy Bálfajdalma, eh nyitotta Vikto

— Szegény hajtja szomoró

Eles késszű érez arra a mily fajdalma mely öreg emt te utolsó reme talán annak a nemesszívű leá

— Azoknak legjobban szeri

— Oly levert. kétségbeesett pillanatban sz lyedne alatta a

roskadna a há ník semmi, csa dik még hejje — Ha sejtthet na arról, hoh De csak a Csaj nyak feceségek egészét. Lehet tem, hogy ez e Ehl van is oko a világon! Nem gem is okosna

gyok-e gyarló gyalomtalamb padjaiból mos der, akit pár járt elbontdit.

Kinosan tők Igykezett voln mágát, de nem — Talán mé nyugodt, esőnd sine nem hason tenevedyes l mindjárt szer nek. Aztán vall zat, én sem ta lok közé, hoh utánam, hoh meglát, mindjárt en. Nem hiszen veszedelmes emt alább sem a túllotrófiam nem mint egy vénül bert, akit bí na hajba a nő tinek nem is

— Ágáha belém sz öreg táplát hogy belőlünk m valaha s az az biztatta.

Ledőt egy tte sébe hajtotta f — Ki tudja, n jobb ugy? — ruan. — Valen oly kedves lein és figyelmes fel és jobban is a llenék. Hajlam maggyerveznek.

163. 69

KIS HIRDETESEK

Keresetek, elvált nyar, vagy keres... Keresetek, elvált nyar, vagy keres...

Euridosgazdák

akik jó keresetre kívánnak szert... Euridosgazdák akik jó keresetre kívánnak szert...

MUNKASOKAT

TRUCK ENGINEERING CO. 7033 Broadway, Cleveland, Ohio.

MUNKAT KERES - NO.

Gazdaságyi állást keresek egy... MUNKAT KERES - NO. Gazdaságyi állást keresek egy...

NYERGES ALJOS

NYERGES ALJOS elgörogomat, He... NYERGES ALJOS elgörogomat, He...

A legjobb alkalom pénzt keresni. A cantoni SHEET STEEL CO. felajánlja gyárát a MAGYAR munkásoknak.

100 embert keresünk aluminium csecr scrapeléshez. Allandó munka.

H. J. WALKER CO. 864 East 72-ik utca, Cleveland, O.

FAMEGMUNKALOKAT keresünk wagon és kergéjavitó munkához.

Magyar ember szalomba porterc... Magyar ember szalomba porterc...

30 éves hajógyári munkás, kinek... 30 éves hajógyári munkás, kinek...

45 éves, magányos, szolid életű... 45 éves, magányos, szolid életű...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

28 éves róm. kath. házias hara... 28 éves róm. kath. házias hara...

TEGYEN MEG MIN-DENT a mit csak meg tud tenni az Egyesült Államok hatalmas ipari hadseregében.

CSAK ELSŐ PAPIRRAL bíró jelentkezzen

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

Flór módliok Ram up munkások Munkások KERESTETNEK

THE CLEVELAND TRACTOR CO. Stop 6 1/2 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

ELŐ PAPIRRAL BÍRÓ MUNKASOKAT keresünk.

ELLATÁST NYER. Egy butorozott szoba kiadó...

Keresem Markoties István Győr... Keresem Markoties István Győr...

40 éves jóviselő ember keres... 40 éves jóviselő ember keres...

Eladó ingatlanok jelentke be eimen... Eladó ingatlanok jelentke be eimen...

ELADÓ FARMOK. MAGYAROK FIGYELEM!

XXVIII. évfolyam.

1918 Julius 13.

A SZABADSÁG
INGYEN
MELLEKLETE

VASÁRNAP

MEGJELENIK
MINDEN
HÉTEN

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

A szakadék környékén.

IRTA BÁRSONY ISTVÁN.

A SÖTÉTSZINŰ TÓGYER, ott a hegyi legelő hajlatában, egyszerre arra lett figyelmes, hogy mintha az erdőben egy futó őz csörtetne feléje. Oda tekintett és halvány arcára hirtelen egy kevés pirosság szökött.

Nem őz jött, hanem egy asszony, akinek összokellése volt; a lepke sem lübbenthetett volna könnyebben; a fák alatt tarka lepkéhez is hasonlított valamelyest; a pruszlikja kék volt, a fején pedig piros kendő viritott, hátrakötve; az arca is piros volt, de nagyon; — a szeme meg kék; és lihegett, pihgett, úgy röpiült errefelé.

Amikor Tógyert meglátta, meg-hökkent. De nem soká tartott a zavarodottsága.

— Ó, Tógyer, — kezdte, — nem láttad erre a kis fiamat? Szénát gyűjtöttem ott, lentebb s aztán a gyerek elaludt a lekaszált fűvön. Amikor eszembe jutott, hogy meg-nézsem, nem volt ott.

Ijedten beszélt és sóvár re-ményesség ült a szemében, hogy ta-lán jó helyen jár.

Tógyer egy kicsit fölemelkedett a fekvéséből, — mert úgy hevert az imént, a félkönyökére támasz-kodva — miközben nézte volt a birkáit, hogy legelgetnek. Nagyot lélekzett, ami sóhajtásnak is be-illlett volna s rövid, tűnődéses várakozás után így szólott:

— Szalmakalapja volt és kis kosara...

— Az volt, Tógyer! Jaj Iste-nem, hát láttad?

— Fölfelé ment a hegynek. Azt gondoltam, te küldsz vele vala-mit az uradnak, aki tán odafent van. Csudáltam is, hogy elmered eresztetni. Ott nem jó helyen van az ilyen apró gyerek.

— Dehogyan eresztetem, Tógyer, dehogyan! — Jaj, iszen úgy félek. Ha Istent ömersz, mutasd meg, merre ment. Vagy gyere inkább velem; keressük! Te mindent tudsz itt; — az uram pedig más-hol van; az égett kalyibánál.

A kezét tördelte és növekvő ag-godalommal leste, mit mond Tó-gyer.

A sötétmésű pásztor lassan emelkedett a fűről.

— Hát jól van, nem bánom. Vezetlek Vera. Hogyha nem félsz.

— Mitől félhetnék, Tógyer! Te csak nem bántasz, más szeren-csétlenségétől megvéd az Isten; ha pedig vadállat jön: elég erősek vagyunk ketten. Tudod, hogy föl-érek egy közepes férfival.

Bizony fölért. Széles volt a vál-la, izmos, kemény a karja; a de-reka mint a darázsé; onnan lefelé pedig telt és ruganyos, mint a jó-vérű kancacsikó.

— Én tőlem ne félj, ha már egyszer elvertél magad mellől, — biztatta Tógyer szájbiggyesztve.

Az asszony megrezsent. Türel-metlenül mondta:

— Tógyer, ne emlegesd most azt; ki gondol most arra. A fia-mat szeretném visszahozni. Meg-bolondulok, ha baj éri. Menjünk hamar, a jó Isten áldjon meg!

Mentek. Jó darabig szóltanul haladtak.

Az minduntalan előre igyeke-zett. Föl a hegynek is futott vol-na, de Tógyer nélkül nem tudta az ir-ányt, hogy merre tartson.

Meg-megállt, vissza is tért; szinte huzta volna Tógyert maga után.

A sápadt pásztor nem sietett annyira. A talajt nézte, vizsgál-ta. Ha meg nem magya-rázta volna, azt lehetett volna hinni, hogy a rossz lelkiismeret nem engedti nyiltan szembe nézni, ég felé tekinteni.

— A nyomot keresem, — mon-dta. — Ambár itt nem könnyű föl-fedezni. A gyepek száraz, a kövön

meg egyáltalában semmitsem le-het látni.

Mindazonáltal egyre följebb ju-tottak s már elértek a szakadékos omlást, ahol nem egy szerencsét-lenség történt az esztendőök so-rán.

— Látod, Vera, — morogta Tó-gyer szakgatottan, minthogy föl-felé igyekezében ő is csak elful-ladhatott itt, — nagy szomorúsá-got okoztál nekem akkor. Hiába mondom, hogy ne beszéljünk róla; a szomorúság megvan és most is rajta ül a lelkemen. Nem tudok én másra gondolni, csak terád.

— Tógyer! Tógyer! A szentek-re kérek, hallgass. Még az ilyen beszéd is bűn; és ha hiábavaló-ságot csacsogunk, éppen most: megver érte az Isten.

Neked hiábavalóság; de én-nekem! Én ebbe pusztulok bele; pedig az én életem is élet. Hány esztendeje már! Vera, lásd, én nem házasodtam meg. Várok vala-mire. Mit tudom én mire? Talán arra, hogy egyszer vaalmikor ugy lesz, ahogy lenni kellett volna. Ha majd az urad meghal...

Tógyer!... Micsoda —átko-zott dolgokat hadarsz össze!! Ezért jöttél ve-lem! Ha el nem hallgatsz, in-kább visszame-gyek.

Körülnézett, hogy merre is mehetne; de ut-itt sehohsem volt. A nagy sietésben, ahogy eddig rohan-vást erőltette a följjebbjutást, nem ért rá, hogy megjegyezze az irányt, pedig már jó ideje jöt

tek; Tógyernek csak a szakadék tá-ján eredt meg a nyelve. A pásztor megállott. Arcából kikelve nézte az asszonyt. Zihált a lélekzete:

— Ej, Vera, ne féltsd a fiadat; semmi baja sincs annak. Lement az apjához, az égett kalyiba felé, ahova jó ut visz. Még el sem té-vedhet. Szememmel láttam, mon-dom neked.

Az asszony fölsikoltott. Kétel-kedő öröm és gyanakvó rémület egyképpen volt abban a sikoltás-ban.

— Láttad?!... Tudod?!... Bi-zonyos vagy benne?!...

— Tógyer mind a három kér-désre bólintott; még egy kis vi-dámság is támadt sötét arcán... Azt hitte, hogy a jó hírért most már szelidebb lesz hozzá az asz-szony. Vera pedig kiegyenesedett:

— Akkor mért hazudtál az imént? Mért csaltál ide? Mondd! A pásztor lesütötte a szemét; de rögtön dacosan meredt megint az asszonyra s ő is ismételte a kérdést: miért?! Hanem ebben egyszersmind ez is volt: "és még te kérdezed!!"

Egy darabig farkasszemet néz-tek. Most már egyik sem félt. Az asszonyt a sejtett veszelő érzete tette bátorrá. A pásztor meg el-szánt vakmerőséggel volt tele.

— Hallgass csak ide egy kicsit, Vera, — kezdte.

— Nem hallgatlak! — kiáltotta az asszony. — Akármit mondanál is, gonosz volna, aminthogy ma-gad sem vagy egyéb. Nem sajnál-tál kinozni, gyötörni. Rémülete-met és ostobaságomat felhasznál-tad s most azt hiszed, hogy nem tudok magamon segíteni. Majd meglátod, mennyire csalódom.

A pásztor egy lépést tett az asz-szony felé, aki nem hátrált. A nyakát egy kicsit előre nyújtotta, mint az ugrásra készülő hiúz. Sze-mét le nem vette a pásztorról és úgy várt.

— Vera, — mondta Tógyer, mi-közben meggondolta magát és megállott, — lásd, mink sohasem beszélgettünk egymással azóta. — Téged elvittek és én tudom, hogy nem olyan nagyon a magad jó-szántából mentél. Az apád akarta, mert a kérődnek nyája volt és a jó módot magad sem bántad ép-

A herceg sétál.

(Folytatás a 2. oldalról.)

— Irigylis a hangomat — kiáltott vissza az asszony — pedig már a szél szélén vagyok... Magát is megbünteti az isten...

— Mintha eddig is jól bánt volna velem!... Látja-e ott azt a tacsót, aki azzal a pappal közeledik?... Jönnek nézni a szegénységet. Az én fiannak sohasem lesz ilyen ruhája.

— Azt hallottam, hogy az úri emberek minden nap vasaltatják a ruhájukat.

— Jól hallotta... Az én uram még vasár-nap is gyűrött nadrágban jár... Én mondom magának, Frau Meier... nichts für ungut... nem akartam magát megbántani... valahány-szor ilyen úri kölyköt látok, elfog a mérég. Le-szaladok, hogy közelebről lássam.

— Milyen piszokban élnek ezek az embe-rek — mondta Péter herceg, amikor két öreg zsidó mellett elhaladt.

— Megszokták, fenség. Mert piszokban él-nek, azért nem ismernek kötelességeket a tár-eadalommal szemben.

— Az én fenséges édes apám szerint a nép-nek engedelmeskednie kell.

— De ez a nép szemetje. János királyi her-cegnek mindig igaza van. Amint azonban mondtam, ez a nép szemetje.

— A munkások és a zsidók?

— Ezek a munkások és ezek a zsidók. Ekkor ott termett a kövér, lompos asz-szony. A hangjától ringott a teste. A csipőjére tette a kezét.

— Hallod-e te éretlen tacsó — fordult oda Péter herceghez — minket ne sérteges. A

zsidókat én sem szeretem, de minket, munká-szonyokat... Aztán meg mi zsidók és mun-kások itt jól megférünk egymással. Az orrát sem tudja kifújni és járhatja a száját!...

— Maga... asszony... nép... ez... hibe-tetlen... így rám förmedni... — mondta Pé-ter herceg és ijedétségben megfogta a nevelő karját.

— Megmondtam! Megmondtam! — fakadt ki a pap. Kiegyenesedett. Élesen rászólt az asz-szonyra:

— Takarodjék az utunkból, mert rendőrt hívok!

— Rendőrt!... Katonákat!... — kiáltott fel Péter herceg. — Egy egész ezredet!... A hadsereget!... Meg kell ölni!... Meg kell ölni!...

A nagy zivajgásra férfiak, nők szaladtak ki a közeli házakból.

— Hallottatok — rikácsolta a kövér asz-szony — ez a taknyos minket meg akar gyil-koltatni!

A pap odafordult az egyik zsidóhoz.

— Ez Péter herceg... én pedig a nevelője vagyok...

— Iamerem.

— Miért nem hív rendőrt, ha ismer ben-nünket?

— Miért nem tetszett szólni?... Aztán ha én hívom a rendőrt, engem visz be.

A férfiak káromkodtak. Az asszonyok ne-vettek. A zsidók mosolyogtak. A piszkos arcu

gyerekek körülállották a herceget és a nevelő-jét és eltátották a szájukat.

A zajra egy rendőr közeledett a sétaterről. Amikor a herceget meglátta, haptákba vágta magát és tisztelgett.

— Rendőr — mondta Péter herceg — ez a nép megsértett engem. Ezt a kövér asszonyt meg kell ölni!... A többieket pedig börtönbe kell vetni!...

A nevelő röviden elmondta a tényállást a rendőrnek. Egy subancot fiakkerért küldött. A rendőr megfogta az asszony vállát. Az asszony nevetett.

— Biztos ur, elvisz a rendőrfogalmazó elé Jó hecc. Ott is megmondom a véleményemet erről a fiatal urról, ha herceg is.

Megjött a fiakker. A herceg és a nevelő beazált. Utközben egyideig hallgatott a her-ceg, majd hirtelen, teljes meggyőződéssel azt mondta a nevelőnek:

— A nép utálatos és neveletlen. Ha én egy-szer király lennék, ezt a ghettot felégettet-ném...

A fiatal pap közben arra gondolt, hogy a legjobb esetben is csak a címzetes kanonokaig viheti a karrierjében.

— Hallotta, amit mondtam? — kérdezte Péter herceg ingenült hangon. — Felégettetném a ghettot...

A pap felriadt:

— Hallottam fenség.

Aztán lélek nélkül azt mormogta:

— Kötelességből... igen... kötelességből...

pen. De az uradat bizony nem szeretted — hisz' engem szeretted...

— Hallgass! — már nem szeretlek. — Az uram jó ember és én rég megszoktam. — Meg is szerettem és nekem most már így jó, ahogy van. Téged elfelejtettek. Sokáig sajnáltalak; de aztán te is csak elesenedtedél és nem igen láttuk egymást. Már régóta arra sem vágyom, hogy lássalak. Hallottam, hogy iszol; nagyon utálok a részeg embert.

— Hogy iszom-e? Hát persze, iszom; te miattad, hogy ne lássalak mindig magam előtt. Vagy hogy azt álmodjam: mindig itt vagy és együtt őrizük a nyájunkat. Én már szívesen is elszántam magamat, hogy egyszer lemegyek hozzátok s az uradat megölöm, téged elhozok; elviszlek messze innen... Az erdőben, egyedül, sok mindenre gondol az ember. És ha eszembe jut, hogy te a másé vagy, akkor önszenorol a torkom, elhomályosodik a szemem. Őh! Nem!

— Hogy verjen meg az Isten, te állat! Te gonosz, te. Jlyenekkel ijesztesz? Eressz a fiamhoz. Egy szavadat sem akarom még tovább hallani! Ha szerettelek valaha: utállak most. Gyáva voltál, mikor hagytad, türted, hogy a másé legyen; gyáva vagy, ahányszor ölni akarsz és hál' Istennek nem mersz; gyáva vagy most is, mert csalva csábítottál ide, hogy meg-ejts, ugy-e? Hisz éppen csak beszélni: odalent is lehetett volna, a birkáid mellett; nem!

Odaugrott hozzá és megragadta a kezét.

Az asszony erős, rémült rántással csavarta ki csuklóját a pástort markából és ahelyett, hogy menekülni próbált volna, átkapta a sápadtképi ember derekát mind a két karjával.

Tógyer egy pillanatig azt sem tudta, mit akar az asszony; csak érezte nagy közelegét, testének hozzásimuló melegségét s mind a kettőtől megittasodott.

Megülelte az asszonyt és forrón, szomjasan megcsókolta.

De ebben a pereben föl is ordított. Éles macskafogak mélyedtek a húsába; csurgott attól a vére. Rádásul elvesztette a talajt maga alól; az asszony fölkapta, mint a lapdát s elkezdte vinni, hurocolni, vonszolni arra, — a szakadék széle felé.

A pástort megértett valamit és némán próbált szabadulni a göröcsös öleléstől, amit nem a szerelem tett ilyen mohóvá. Hallotta, hogy zúhál az asszony keble; látta közvetlen közelegről azt a magából kikelt arcot, amely ebben a pillanatban nem volt emberi. Érezte, hogy nem bír szabadulni és tapasztalta, hogy minden lépéssel közelebb jutnak a mélységhez.

Ijedtében és kínjában, gyáva rémületében hörgött és értelmetlenül adott hangokat; már kereste volna az asszony torkát, hogy lehet, megfojtja; hisz' gyöngült s lélekzött híjján szédült...

Két lépésnyire voltak a szakadéktól. Fent, az irdatlan magasságban egy sas uszott, keringve

és nyugodtan, közönyvel nézte őket.

Ha az asszony még egy fordulattal tovább lódul, mindennek vége. Menthetetlenül pusztulnak, mind a ketten.

Ekkor a tiszta, könnyű hegyi levegőn egy vékonyka hang esendült át: édes anyám!

Vera üveges szemmel nézett le. Ott látta a fiát az égett kalyiba mellett, minthogy innen éppen oda lehetett látni.

Megrázkodott. Mintha lidérenyomástól szabadult volna, eleresztette a félig agyonszorított pástort és felsikoltott.

Tógyer lehanyatlott a sziklára és ott maradt kimerülten, tehetetlenül, összerögzve, megszegyenülten és azzal az érzéssel, aminő csak a halál torkából menekült gyáva emberé lehet.

Az asszony pedig remegve, de azért az erdei özne a könnyűségével kezdett iramodni a hegyről lefelé s az ösztönére bízta, hogy a fiához mielőbb lejusson.

Barabás rektor ur esete.

(Folyt. és vége.)

A kisasszony vagy tíz lépéssel odébb halottáhalványan, szó nélkül feküdt a vékony hó tetején. Alig lihegett. A rektor azon töprengött: hozzája nyuljon-e az eszméletlen leányhoz... Hátha olyan bünt követne el ezzel, amiért száz évvel ennek előtte keréketörésre ítélték, vagy legkedvezőbb esetben fekete posztóba burkolták és ekléziakövetésre kényszerítették az embert... Előbb hát a lovat állította lábra és csak azután lépett ismét a kisasszonyhoz. Gügyögött, beszélt, könyörgött, mint az édesanya a beteg gyermek bölcsőjénél. A kisasszony azonban a könyörgő szóra sem nyitotta fel a szemét. A rektor hát marokra vette a parapap kantarját, a keányt meg bal-karjára ültette és beszállította a karavánt a kastélyba.

A körorvos otthon aztán konstata, hogy a kisasszony bokatorést szenvedett és hogy sokáig, talán holtanapjáig sántikálni fog a ballábára.

Hetek multak el, míg Márta fölkelhetett a betegágyról. A rektor minden nap meglátogatta és mesélt neki a kollégiumi diákokról. Tokaj tündérééről, a Bodrog partján lévő nádi sellőről, a hortobágyi haramia-gavallérról, a díszinszemű Zöld Marciról és meggyébről. Ha szerelenről vagy egyéb divatos gyalogságról mesélt volna, talán meg sem hallgatták volna.

Márta csak fülelt a vánkoson. Pillantásait világért sem vette volna le erről a mesemondó Góliátról, erről a gyerekkedélyű, vasgyuró legényről.

— Magának köszönhetem, hogy még élek. Ha maga akkor haza nem cipel, ott fagytam volna meg a déren, a havon. Mivel hálálom meg a jótettét? Szóljon. Mivel, s hogyan háláljam meg? — kérdezte egy alkalommal, mikor Adél tánt egy percre kilépett a betegszobából.

aBrnabás rektort alighanem megzavarta a fogas kérdés. Szemét fölvetette a plafondra s csak nagysokára felelte:

— Ha már éppen hálálkodik akar a Márta kisasszony, csak azt kérem: engedje meg, hogy örökéig a közelében maradhaszak. A kisasszony megértette a szókban az alátolt gondolatot. Elpi-

rult. Falhoz fordult és alig hallhatóan nyöszörögte:

— Nem lehet, Barnabás. Nem lehet. Sánta lábbal nem bírnék magával, a maga ép lábaival lépést tartani. Az élet utja hosszú ut. Hamar elfáradna az én sánta lábam ezen a hosszú uton.

aBrnabás csak nyelt egyet. Szeretett volna most valami szépet mondani, de nem jutott semmi az eszébe. Az emberfia hiába olvasta Csokonait, Aranyt, Petőfit meg a Szent Bibliát; néha

egyetlen gondolatra sem üti fejcsakóját az ember kobakjában.

Nesz nélkül fölkel a székről és lábujjhegyen kismopolygott a szobából.

— A nemlehet még a muszáj-nál is nagyobb ur. — dörmögte magában és haza ballagott.

III.

Mikor a ráé és muszkajárás hírére elküldözgette Ferenc Jós-

Különfélék.

SZÍNHÁZI UTASÍTÁSOK SZÁZ ÉVVEL EZELETT.

Hogy a mult század elején milyen értelemben és szellemben ügyeltek a színházi előadások rendjére, legjobban mutatja egy abból az időből fennmaradt színházi statutum, melyben a következőket olvashatjuk:

— A vallás sokkal magasabb, semhogy a szinpadra szabadságot vinni. Különösen oly részek mellőzendők, hol a szinmű a keresztény vallás szokásait, ceremóniáit gunyolja, vagy a melyben főpapok (pápatól abbéig) szerepelnek. Ajtatos öregasszony megjelenhet a szinpadon, de imádságok önyv nélkül. Oly mű mely a toleranciáról szól, előadható. Ateistákról szóló darab mellőzendő; épp úgy nem szabad említést tenni a kereszties háborúkról. Zsidót csak akkor szabad szerepeltetni, ha vallásáról nincs szó.

Politikai szempontból kifogásolandó minden mű, a mely a monarchia ellen izgat. A római történelemből csak oly hősök jelenhetnek meg a szinpadon, kik hazaszeretetük által tüntek ki. Ellenben nem szabad előadni Cézár halálát, Parkvinusz száműzését.

Mellőzendők oly darabok is, melyek a kormányforma ellen lázítanak, így Tell Vilmos és a német alföldiek lázadását nem szabad szinpadra vinni. A hazai történelemből a királyellenes irányu szinművek előadása betiltandó. Nem szabad Czillej gróft előadni, melyben Barbara császárné, mint érzékies asszony van jellemezve; tilos a szinpadra vinni a királyt, ha személyével lealázó dolgok történnek. Kerülendő továbbá a szin-

padon oly kivégzés vagy börtönjelenet, mely a király akaratából történik.

Ha oly nemzet ócsároltatik, melylyel barátságban él az ország, ez a részlet kihagyandó. Papok, ha még oly szépen jellemeztetnek is a szinpadon meg nem jelenhetnek. Katonáságnak a protekció miatt nem szabad panaszkodnia. Dévajkodásnál fiatal tiszt nem juthat ellenkezésbe feljebbvalójával. Katona ruházatának ideálisnak kell lenni és sohasem szabad megegyeznie a hazai katonai ruhával.

Politikai és vallási előítéletek tárgyalása meg nem engedhető. Ha párbajról van szó, ugy a tanulságot okvetetlenül föl kell tüntetni. Gyilkosságoknak, különösen gyermek és szülőgyilkosságoknak, továbbá öngyilkosságoknak a szinpadon előfordulni nem szabad.

Az erkölcs ellen vét oly szinmű, melyben vérontásról és házasságtörésről van szó. Férfinak szabad rosszat tanácsolni, nőnek sohasem. Ha tréfából találkat adnak egymásnak, a közönséget azonnal föl kell világosítani a valóságról. Párbeszédben tilva vannak a következő kifejezések: Gyarapodjatok és szaporodjatok; Ur Isten, engedd szolgádat nyugalomba vonulni; beteljesedett! Bálám szamara; öreg, mint Mathusalem; bölcs, mint Salamon; néma, mint Lóth szobra; kővér, mint egy kánonok. E kifejezéseket pótolni kell ezekkel: öreg, mint Nestor; bölcs, mint Solon; néma, mint a

(Folyt. a 12. oldalon.)

KOM

moly d

hát kry

hanem

távozn

idejében

udvaron

gyorsvo

ma meg

harmid

— szük

hamar

találj

udvarn

keletre

valamit

pályau

fogom

a nyug

ba a k

san me

óra har

ért má

szér, n

hogy n

A fé

asztal

tott.

— N

egésze

mert n

dolgom

— F

hogy n

ma pe

kedves

— A

kedves

is meg

igazad

rancso

irhatta

hétfőn

mert

den

hogy

pon

telhet

nek.

szokta

getni.

minth

ja alá

elmon

hogy

már

nem

a dolg

ni. A

lak, d

reng

intézt

—

a vár

—

ugy

majd

repül

hogy

fecse

möles

kal

nyitja

a vár

—

ceg

barát

te is

hatod

nem

nevet

vatal

harm

Ugy

mond

—

—

okka

ban

legy

són

man

okos

A REND.

(A HÁZASÉLET VIGJÁTEKAIBÓL.) Irta: ABONYI ÁRPÁD.

KOMOLYAN beszéltem, édes Kálmán, mert ez nagyon komoly dolog... Ennéfoga ma tehát kivételesen nem félháromkor, hanem már egy óra után el fogsz távozni hivatalodból, hogy még idejében ott légy a keleti pályaudvaron és fogadhasd a mamát. A gyorsvonat, melylyel a kedves mama megérkezik, pontban egy óra harminc perckor lesz Budapesten. — szükséges tehát, hogy minél hamarabb elindulj, nehogy későn találj megérkezni a keleti pályaudvarra... érted, drágám... a keletre, nem a nyugatra, nehogy valamiképpen összeeserődj a két pályaudvart s míg én a keletin fogom várni a kedves mamát, te a nyugati pályaudvaron lesed hiába a kedves mamát, a ki világosan megírta, hogy pontban egy óra harminc perckor... De hiszen ezt már elmondtam vagy ötvenszer, nem felejtetted el? Remélem, hogy nem felejtetted el!

A férj fölemelkedett a reggeliző asztal mellől és megadással bólintott.

— Nem felejtetted el. Bár nem egészen bizonyos hogy eljöhettek-e, mert ma éppen rengeteg sok a dolgom.

— Éppen ma!
— Fájdalom, éppen ma. Tudod, hogy minden kedden én referálok, ma pedig, sajnos, kedd van. A kedves mama...

— Azt akarod mondani, hogy a kedves mama valamely más napon is megérkezhetett volna? Ebben igazad van, csak hogy én nem parancsolhatok a mamának és nem irhattam meg neki, hogy tessék hétfőn, vagy szerdán megérkezni, mert az én drága uramnak kedden oly rengeteg sok a dolga, hogy a hivatalos időből ezen a napon mindössze két órát szentelhet a borbélynak, meg a tükörnek, mely előtt nyakkendőjét szokta észbontó türelemmel kötögetni, hogy végre is úgy áll rajta, mintha a szél fujta volna a gallérja alá. Ezt különben már sokszor elmondtam és azt is elmondtam, hogy egy férjes asszonyt, a ki már harmadik éve figyel urát, nem lehet az ilyen "rengeteg sok a dolgom"-féle föllentéssel rászédni. A mult kedden is rajtakaptalak, drágám, hogy azt a bizonyos rengeteg sok dolgot a Dunaparton intézted el a barátoddal.

— Mondtam már, hogy akkor... a vámpalotába kellett mennem.
— Persze, hogy oda! A barátod úgy nevétt, hogy kis híján majdnem a kalapja is a Dunába repült. Láttam! Nem is álmodtad, hogy azalatt, míg te sétálgatva fecsegsz a barátoddal, én a gyümölcs piacra alkudozom a kofákkal és rájövök híres sok dolgod nyitására. A ki hivatalos ügyben a vámpalotába megy, az nem fecseg és nem nevet annyit, mint a barátod... és te magad is, mert te is nevéttél láttam, nem tagadhatod le. Nekem természetesen nem lehet elmondani, hogy min nevéttetek, mert az bizonyára hivatalos titok, a melyhez valamely harmadik személynek semmi köze. Ugy-e, hogy nekem nem lehet elmondani!

— Nem bizony!
— Miért!
— Mert illetlenség.
— Lám, hát illetlenség... Egy okkal több, hogy ezután még jobban figyeljek rád nehogy igaz legyen a kedves mamának és később bánjam meg hiszékeny bizalmamat. Azt mondta nekem az én okos mamám, hogy az a férfi, aki

— hogy is ondjam! — a ki az ilyen illetlen elbeszéléseket szívesen hallgatja és azokra, nevetni tud, féllábbal már benne hemperreg a kárhuzatos erkölcsi pocsolójában.

— Tessék! Miben hempergek én?

— Igenis, hogy féllábbal már benne hempergessz a kárhuzatos erkölcsi pocsolójában, mert a barátod szemtelen elbeszélését szívesen hallgattad és jóízűen nevetél rajta. Tisztességes férfi, kinek szíve s esze helyén van, ilyesmit nem eszelepszik, hanem vagy faképnél hagyja az illetlenkedő barátot, vagy szégyenkezve bevallja feleségének, hogy min nevetett, megígérve becsületszóra azt is, hogy ilyesmi többé nem fog megtörténni. Mivel azonban te egy hét óta hallgatsz és megtagadod a bűnbánó vallomást, joggal lehetek, hogy eddigi korrektséged csak külső máz volt, mely azonnal lepattog rólad, a mint romlott barátaid valamely titkolni való cocho-neriával megcsiklandoznak. Ezt különben már szintén sokszor elmondtam és most nem is erről van szó. Most arról van szó, hogy ha a kedves mama meglátja a szobádat... és végignézz rajtad... hát akkor egyszeriben el fog ájulni.

— Kezedet csókolom, angyalom, mennem kell...

— Tudom, hogy a mikor keserű igazságokat akarok neked mondani, akkor sietve rohansz a ruhafogáshoz és elillansz a házból, mint a gyerek, a ki virgáctól fél. Nem kell félned a virgáctól, hiszen már sokszor elmondtam... bár gyűlölöm a sok hiábavaló beszédet... hogy bizony te borzasztó rendetlen ember vagy, édes Kálmán és én valószínűleg kétségbe vagyok esve, hogy semmiképpen sem tudlak hozzászoktatni a rendhez.

— Majd máskor kérek... most mennem kell.

A férj elég ügyesen ragadta meg az előszobába vezető ajtó kilincsét, hogy elillanjon a változatlan erővel ömlő szózuhatag elől, az asszony azonban hirtelen szeméi elé emelte zsebkendőjét és lerogott a legközelebbi székre.

— Istenem, istenem... — sóhajtott könnyes tekintettel.

— Mi bajod, Sárika?

— Még kérdezed? Az a bajom, hogy én vagyok ezen a világon a legszerencsétlenebb asszony.

A férj megállt az ajtó mellett s míg azon tűnődött, hogy kimeneküljön-e rajta, vagy megkockáztasson egy-két banális kérdést, a fiatal asszony fölemelkedett a széről és mély sóhajjal szomorúan tekintett rá.

— Csak hagyj itt... tudom, hogy már nem szeretsz. Hiszen

már nem is akarsz meghallgatni.

— Dehogyan nem akarlak! Csak-hogy... sok fölösleges dolgot ismételsz, angyalom... Nekem pedig ma igazán sok a dolgom.

— Fölösleges dolgot ismétlek és sokat!... Érted. Ez elég világos! Tehát fecsegek, mint a szajkó.

— Ezt nem mondtam.

— De gondold! Szent isten... alig három évi házasság után. Mi lesz ebből később. Az igazság neked fecsegsz, pedig soha egyetlen fölösleges szót nem mondom, mert a mint már sokszor elmondtam, de neked dhiába beazél az ember... gyűlölöm a sok beszédet. Katiczát is azért küldtem el a mult hónapban, mert mindig loesogott, holott máskülönbén nagyon derék, szorgalmas, jó leány volt és "ismerőse" se mivolt, mint ennek a mostaninak, a kit szintén el fogok küldeni, mert vigyorgott, a mikor tegnap reggel azt parancsoltam neki, hogy váltson mindennap tiszta inget, mert az hozzá tartozik a tisztasághoz. "Honnét a csudából, ha nincs"... vigyorgta öháromszor is. Most azonban nem arról van szó, hanem arról, hogy téged sem tudlak hozzászoktatni a rendhez, ennek a szerencsétlenségnek pedig az lesz a következménye, hogy a kedves mama el fog ájulni, ha benéz a szobádba, kinyitja szekrényedet és megpillantja benne azt az iszonyú rendetlenséget, a melyet le sem lehet írni, olyan valami rettenetes!

— Nagyszerű! Pedig én azt képzelem, hogy ruháim a legszebb rendben lógnak.

— Éppen az az iszonyu, hogy lógnak! Mert csakugyan lógnak, egymás hegyin-hátán, össze-vissza, mint az akasztott emberek. Pedig már számtalanszor rendbe hoztam a ruháidat: balra a nadrágokat és mellényeket, jobbra a kabátokat: szépen, sorjában, spaison szerint, elől a használatban levőket, hátul télen a nyári nyáron a téli holmit. Te azonban minduntalan össze-vissza cseréled őket. Fogadni mernek, hogy ősi pepita-ruhád kabátja a baloldalon "lóg" és nem a jobboldalon, a hová való. Mered tagadni, hogy a baloldalon lóg?

— Nem tudom, drágám... hol lóg. Pá! Most már igazán mennem kell...

— Nem bánom, menj, de ha a kedves mama megérkezik és elájul a sok rendetlenség láttán, a mit ebben a mi piszkos lakásunkban tapasztalni fog...

— Az istenért, Sárika, hogy mondhatsz ilyen!

— Mondom, mert igaz.

— A ki eddig idejött, mind el volt ragadtatva lakásunk tükörtisztasága, rendje és kedvessége által.

— Mert a ki eddig idejött... férfiak és nők... főleg pedig a te barátaid és barátainak feleségei, egytől-egyig rendetlen és slamos emberek a kiknek igazi rendről és igazi tisztaságról fogalmuk sincs! Ugylátszik, már elfelejtetted, hogy milyen rend van nálunk, otthon, az édes mama házában...

— Dehogyan felejtetted! Most is végig borzong hátamon az ijedség ha eszembe jut, hogy nálatok még a legártatlanabb cigarettát is csak a kert legelegvégében, a lugas háta mögött volt szabad elszívnom.

— Természetesen!
— Abba hamar belebolondul az ember.

— A slamos és rendetlen ember!
— Még a magamfajta roppant türelmes birka is...

— Igen, ha rendetlen birka, — a rendesnek azonban jól esik, ha látja, hogy minden ragyog a tisztaságtól és nem émelegés a levegő a dohányfüsttől, mint itt nálunk és nem piszkos a lakás a leejtett szivarhamutól, mint itt nálunk. Nézz meg valaki ezt az asztalt, a melyen reggeliztél! Kalászmorzsza, összegyűrt szalvéta, dohány-szalak, kajlón álló kávécsésze... Kávécsépp az abroszon... Gyönyörű tisztaság! Neki lehet tőle szédülni a falnak. Csoda-e, ha egyik két rövid szóval rá akarlak birmi, hogy változtass a dolgon és ne adj rá okot, hogy a kedves mama elájuljon, mert bizonyos tudom, hogy ez lesz a vége. Meg fogod látni, hogy a mint belép ebbe a piszkos lakásba...

— Édes istenem, hát ne lépjen be!

— Mit beszélsz!

— Azt mondom, hogy maradjon otthon Fajkúrtón és ne lépjen be.

— Sértegetni akarod a mamát?

— Nem akarom, dehogyan akarom! De ne lépjen be... Nyiltan szólva, kiesit már sokallom, drágám, ezt a te sok fölösleges... csicsérgésedet és borzasztó nagy kedvem volna egy szénahányó villával alaposan összehányni ezt a rémitő rendet, amely kiüldözi az embert a lakásából is, a türelmeből is — pedig az én türelmem határtalan. Ismétlem, hogy én vagyok az a bizonyos legtürelmesebb birka, de a mi sok, hát az elvégre nekem is elég. Bőven elég nekem a te szeretetreméltó koty... akarom mondani, csicsérgésed is, a kedves mamádé már sok lesz, azt már nem igen fogom kiállani, — tehát ne lépjen be.

— Kiutasítod a mamát! — kiáltotta elszörnyedve a fiatal asszony.

— Dehogyan utasítom, csak mondom, hogy ne lépjen be...

— Szentelen ember!

— Sárika az istenért, meghalok úgy is, ha nem visitasz...

— Visitok... Ah! Takarodj ki azonnal, hogy ne lássalak.

— Nem is fogsz látni! — pattant föl most már a férj is s miközben vágatva menekült az ajtó felé, a küszöbről még visszakiáltotta, — addig, a míg a kedves mama itt lesz, szállodában fogok lakni és annyi szivarhamut szórok a padlóra a mennyit csak akarok... Ruháimat széthajigálom, fehérneműmet az asztalra dobálom, zsebkendőimet összekeverem s fuszékléssel, nyakkendőmet a cipőmbe dugom... hogy az isten verte meg ezt az átkozott rendet... Adieu! Tiszteltetem a kedves mamát.

Kiért?...

HOGY ki a lány, kit Tündérnek neveztem, Kírt! irtam egy május-éneket?
Gyöngyharmatos, finom betűid kórnek:
Iráim meg én nekem...
Síp ismeretlen, im, örömmel írom,
Hogy lány nem élt és nem volt soha,
Kitalálta szívárványos életre
Képzoletem délibáb meolya.
Az álomlány, az aranyhajú szende,
Talan te, ő, talán a számadik:
Tréfált aranyos szavakkal a lelkeim,
Hogy szomorítsak valakit...
Hogy lenvirágzemének könnyecséppjében
Ha elvezitne, lássam, hogy szeret:
Mert jó a szívnek tudni, mely a mélység,
Szerelem a szerelem, vagy szerep?
Én nem szerettem: Az édesanyjának
Drága, szent szava lelkeimben remeg:
"Veszelj fiám, de szívől igazán
Ne szeress mást, oh ne szeress, csupán
A feleségedet..."

KISS MENYHÁRT.

OLVASÓINK ÍRÁSAI

Mig az autó vár.

FORDÍTÁS ANGOLBÓL — HERSKOVITZNE GRUBER SZERÉN.

A PARK egy elhagyott padján ült a lány elegáns szürke utcai ruhájában. Minden nap ugyanezen a padon szokott egy-egy félóráskat eltölteni, egy pirosfedelű könyvet olvasva. A járókelők gyakran megfordultak szép arcát még egyszer megtekinteni, de ő ezt észre sem látszott venni.

Egy fiatal ember már napok óta figyelte s a jó szerencsét várta, hogy valahogy megismerkedhessen vele. Abban a pillanatban, hogy a pad mellett haladt el, az elejtette a könyvét. A fiatal ember gyorsan lehajolt, s a sarkon álló rendőrré pillantva visszaadta a leánynak a könyvét s közben az idő szépségét kezdte dicsérni. A leány nyugodtan végignézte a fiatal embert, annak egyszerű és tiszta, rendez ruháját.

— Leülhet, ha akar, ugyis inkább beszélnek valakinek, mert már szürkülni kezd, s olvasni nem igen bírnék — mondta a leány.

A fiatal ember meglehetősen ült le s a parki ismeretség nyelvén kezdte meg beszélgetését.

Tudja-e, hogy már napok óta figyelem kísárazony? s még az is bántott, ha a járókelők folyton megfordultak őt megnézni.

— Bárki legyen is Ön, fiatal ember, először is figyelmeztetnem kell Önt, hogy ily hangon nem beszélhet, velem, most az egyszer megbocsátok Önnek, az ily megjegyzések az Ön környezetében bizonyára megengedhetők.

— Ezer bocsánatot kérek. Kérem, ne haragudjon de e parkban mindenféle leányok fordulnak meg, persze Ön erről nem tud és...

Kérem, hagyjuk. Inkább meséljen nekem valamit a nőpről, mely itt sétál e parkban, miféle népek ezek, boldogok? Megérti, hogy miért beszéllek Önnek, Mr. ...

— Parker, — mondta a fiatal ember. — Sajnálom, az én nevem nem mondhatom meg, mert nem szeretném nevem az újságokban olvasni s fényképen bennünket látni. E parkba a szobalányom ru-

hájában jövök incognitóban. Látná a sofföröm, hogy nézett rám, mikor gondolta, hogy nem látom. Ön talán hallott egy pár nevet említeni a legmagasabb osztályból az enyém ezek közül az egyik.

— Azért beszéllek most Önnek Mr. Parker, mert akartam már egyszer egy természetes emberrel beszélni, akit nem rontott még el a pénz. Nem is képzelem, mennyire untat már engem ez a szó: pénz, pénz, pénz.

— S a férfiak, akik körülöttem fordulnak meg úgy táncolnak, mint holmi bábok, amelyet egy gyermek vág ki valami könyvből, oly egyformák valamennyien. Már meguntam a sok pénzt, ékszer, utazást, látogatásokat, mindenbe beleuntam.

— Én pedig mindég azt gondoltam, hogy a pénz valami egyszerű dolog lehet, — mondta a fiatal ember.

— Meglehet, hogy annak, a kinek kevés van, de ha valakinek annyi milliója van, hogy... s kezeivel rosszkedvűen legyintett.

— Az a nagy egyhangúság, egy formáság, a mely bánt, folytonos sétakocsizás, ebédek, színház, bál, sokszor még a jég csengése a pezsgős pohárban is majd megörjít.

Mr. Parker mosolygott. — Én pedig mindég szerettem hallani s olvasni a gazdag népek életéről. Én például mindég azt gondoltam hogy a pezsgőt az üvegben hűtik meg s nem tesznek jéget a poharakba.

A leány jókedvűen mosolygott. — Tudja meg, Uram, hogy mindég keresünk valami újat, most

például az jött divatba, hogy a pezsgőt jéggel keverik.

— Sokszor, — mondá a leány álmodozva, — elképzelem magamban, hogy talán nem mennék feleségül gazdag emberhez, inkább egy munkás emberhez, aki meg tud majd becsülni. Most is két kéröm van, az egyik egy német nagyherceg, a másik egy angol lord. Nem is tudom, vajjon miért is mondom én ezt el Önnek, Mr. Parker?

— Nem is képzelem kisasszony, hogy mennyire örülök bizalmának.

— Milyen munkát végez Ön, Mr. Parker?

— Nagyon közönséges munkát végzek, de remélem, hogy valaha majd én is felviszem valamire. Komolyan mondta Ön az imént kisasszony, hogy egy közönséges emberhez menne feleségül?

— Azt mondtam, talán. Mit dolgozik Ön tulajdonképpen Mr. Parker?

— Egész restaurantba dolgozom. — Csak nem pincér? — kérde a leány huzódva. — A munka nem mesit, de másokat kiszolgálni, inas s...

— Nem vagyok pincér, — mondá Mr. Parker, — pénztárnok vagyok egy restaurantban, — s körülnézve megpillantott egy restaurant nagy vilnyilámpáit — "Restaurant", látja kisasszony, abban a restaurantban vagyok pénztárnok.

A leány az órájára pillantott s sietve állt fel s könyvét a ridiküljébe tette, mely alig fért belé.

— Miért nem dolgozik Ön most? — kérde a leány?

— Most éjjel dolgozom, s csak

egy félóra mulva kezdek. Remélhetem-e, hogy máskor is látni fogom?

— Nem tudom, meglehet. Hanem most sietnem kell. Vacsora s színház vár reám az este. Talán látott egy nagy fehér autóbilit a sarkon, a hogy jött?

— Livériás inassal? — kérde a fiatal ember.

— Igen, mindég abban jövök, az auto ott vár reám. A sofföröm azt gondolja, hogy bevasárolni járok itt valamely nagy üzletben, midőn ide jövök. Dehát ilyen az élet, mert azt meg nem engedhetném magamnak, hogy naponta ide jöjjenek egyedül s így még a soffört is meg kell tévesztenem. Jó éjszakát.

— De már sötét van s a park ilyenkor tele van mindenféle emberekkel, nem kísérhetem el a sarokig?

— Ha Ön csak egy csepp tisztelettel viseltetik irántam, Mr. Parker, ugy itt marad ezen a padon tíz percet, miután én már elmentem. Talán hallotta, hogy autóbilitokon sokszor rajta vannak a tulajdonosok monogramja. — Tehát jó éjt.

A leány sietve hagyta el a parkot. A fiatal ember pedig felugrott s a bokrok között tartotta a leányt folyton szemmel.

Midőn a leány a sarokra ért, az automobil mellett átment a másik oldalra. A fiatal ember most már egy fiakkor mögül figyelte a leány minden lépését.

Midőn a leány a másik oldalra ért, bement a restaurantba, amely fényesen ki volt világítva. A lány a helyiség hátsó részébe ment, a honnan egy perc mulva kalap s kabát nélkül jött elő. A pénztárnok asztala majdnem az ablaknál volt. A székben ülő vöröshajú leány felállt a székről s közben szemrehányóan nézett a falon függő órára. A szürke ruhás leány leült a helyére.

A fiatal ember a kezét zsebre téve ment vissza, egy percre megállt. Azután belépett fehér automobiljába s a párnákon hátradülve mondta e két szót a sofförnek:

"A klubba, Henri."

NEVETEK A MÁS BÁNATAN...

Irt: Nagy István, New York, N. Y.

Szép szöke lányról álmodtam az éjjel, Magamhoz öleltem rettenetes kéjjel, S nevettem a többi ember bánatán...

A szívemben táncra perdült minden érzés,

A lelkemből kitakarodott a féltés. S kacagtam a többi ember fájdalomán...

Volt bánatom, nincs bánatom, van örööm, En bizony a fejemet semmin sem töröm, S mulatok a bus életkedődián...

Csalódás.

Mily nagy is a szív, szeretni tud és ha szeret, egyet igazán, felejteni nem tud.

Bármerre menjek, hogy feledjem bumat, Mindenhol kísér, mint az árny az utat.

Kitérnék előle, elmennék bármerre, Ha a Hazám tudnám, nem volna oly messze.

Mert ott, ahol búlesümet ringatták, Ott megtalálnám, kiért szívem úgy fáj.

De hiszen minék, ő tudom, már nem él, Learatta-a halál a csata mezején. Hullanak az ifjak, öregek egyaránt, Sodorja a szélvész és vízi magával.

Felleg borult reád, te szép Magyarország, Négy éve mióta könnyeit hullajtá. Nincsen már olyan föld, hogy föllgya könnyed,

Óh, szép Magyarország, Isten legyen veled.

Hogyha végig nézem azt a lombos fákat, Melyek oly sok szép virágokat hoznak. Ugy, ugy elgondolom, valamikor régen Május eisején ugy nyíllottak nekem.

De most hiába jön a szép május, Nem hoz nekem többé nyíló virágot. Mert az én szívemben nem nyílik több virág, Tél borult reá egész élelem át.

Azért elhánkyódom, mint a hab a Dunán.

Addig, míg végtér mgszán majd a halál.

Azért jöjj el még szép, vidám kikelet, Rázd le a szívemről ezen nagy zord telet.

Simon Györgyné.

HIRDESSZEN

a Szabadság Heti Mellékletében!

ÜZENET!

Heggyeli verőfény virágillatával, Tova szálló felhők, fent a magasságban.

Szállnak és lebegnek az egész világban, Tündökölnek néha arany napsugárban.

Vigyétek üzenetemet hozzád, ki oly távol közdesz a végtelg, lelked jószágában. Bár én is tehetnék, nem többet csak egyet: Azt az egyet, amit más soha nem tehet.

Virágillat s felhők lebegése legyen éltednek egy eszményképe. Ez ő tőlük küldöm el nevémet, Csak kérlek, őrizd meg ezeket!

Irt: Jakab Etelka, Ithaca, N. Y.

DETEKTIV-TÖRTÉNETEK

Másnap reggel már a Népszínház-utcában voltam és megvettem az első lépéseket, hogy magával a nővel megismerkedjem. Persze kellő távolságból, diszkrétan, hogy gyanut ne fogjon. A férjével jött ki délelőtt a kapun, a mikor is alaposan szemügyre vehettem. Ritka szépségű termetét, gyönyörű arcvonásait, járását, mozdulatait, szóval mindent, aminek nyomozásomnál fontos szerepe lehetett, jól emlékembe véstem.

Harmadnap a földbirtokos elutazott. Az asszony egyedül maradt a lakásban. A szemben levő kapuból figyeltem házatáját.

Világoskék pongyolában ült ő nagysága az egyik ablak mellett és himezett. Délelőtt kilenc órától rövid megszakítással délutáni fél négy óráig. A mikor beesteledett, elhagyta helyét. Aznap azután többé nem láttam, mert lebecsáította az ablakredőnyöket.

Egymásután négy hétig állandóan lestem őt; a szerdai és szombati napokon, a mikor ura tudvaleg nem volt Budapesten, fokozott éberséggel. Szörnyen bosszantott, hogy ez idő alatt nem szögezhettem le semmi különösét. Az asszony ugyanis férje távollétében mindig csak az ablaknál volt, csupán délből tűnt el rövid félórára, mialatt nyilván megebedelt. Egy órakor aztán újból elfoglalta helyét és azontul az est beálltáig mindössze néhány percre kelt megint fel, — két óra körül — de a mikor azután visszatért az ablakhoz, nem himezett vagy varrt, hanem könyvet olvasott. Nem értettem jó ideig a dolgot, de azért valami furfangot sejtettem benne.

Minden ravaszága ellenére sikerült lelepleznem a csalfa nőt. Egy hónap múltán, a mikor a férj már csaknem beleőrült a türelmetlen várakozásba, lerántottam az asszonyról a titok leplét.

Dráma a Naphegy-utcában.

Január közepén, egy szombati napon, elutaztattam a boldogtalan férjet a birtokára. De mielőtt utnak eresztettem, a következő utasítással láttam el őt:

„Utazzék gazdaságára rendes szokása szerint vasuton. Ne térjen azonban onnan vissza az esteli személyvonattal, hanem délután fél három órakor üljön egy oda rendelt automobilba és hajtson teljes gyorsasággal a fővárosba. Ide megérkezve, minden megállás nélkül folytassa utját a krisztinavárosi templomig, ott majd én meg két segédem várni fogjuk, hogy aztán elvezessük arra a helyre, ahol felesége, amióta Budapesten tartózkodnak, majdnem minden szerdán és szombaton megcsalja egy ön által is jól ismert személylél.”

A földbirtokos, bár szörnyen ideges állapotban volt, azért a legapróbb részletekig, pontosan végrehajtotta minden rendelkezésemet. Délutáni négy órakor a találka helyére szerencsésen megérkezett egy alaposan besárogzott automobilon s aztán higgadtágot erőltette magára, követett benünket.

Tabán hepe-hupás, meredek sikátorainak egyikébe, a girbe-görbe Naphegy-utcába vezettük. Egy alacsony viskó zárt kapuja előtt álltunk meg, ahol emberünkre hosszú köpenyegét adtunk, amelynek gallérját felhajtottuk, úgy, hogy csak szeme látszott ki. „Nemsokára találkozik ön nagyságával, — mondottuk neki — ezen a kapun jön majd ki szeretőjétől, akivel délután fél három óta van ebben a házban bizalmas együtt-létben.” A földbirtokos keze ökölbe szorult e szavakra és alig tudtuk visszatarítani őt, hogy berontson a viskóba és megzavarja feleségének meg csábitójának pástorődjét. „Ugyis mindegy már, — vigasztaltuk őt — idekint az utcán jobban elbánnhat az asszony szeretőjével. Az udvarban egy haragos eb csatangol, amely, ha magára uszítják, még megmarja.”

Kegyetlen hideg járt az utcán, a szél arcunkba fujta a havat, lábunk majd hogy le nem fagyott, de azért kitarítottunk.

Végre — hat óra után — léptek zaja hallatszott a házikó udvara felől. A kapu kinyílt és egy eselédformájú nő lépett ki. Sötét pamutból szőtt kendő takarta a fejét, szürke rövid kabát fedte alakját és kötény volt ugyancsak szürke szoknyája elébe kötve. A leány magát fázósan összehuzva surrant el mellettünk. „Hát nem is üdvözlöi ő nagyságát, — kérdeztem most a földbirtokostól — hiszen ő lépett ki a kapun! Igen, ez a eselédformájú nő a maga hitvese.”

A férj egész testében reszkette, ledobta a köpenyegét, néhány ugrással utólrta a tovasuhanó női alakot és lerántotta a fejről a kendőt; a felesége állott előtte.

A leleplezett asszony éles sikolylyal a földre zuhant és eszméletlenül kívül volt még, a midőn a kapu újra kitarult és kilépett egy tízenyolc-tizenkilenc eszten dős pelyhedező állu ifju, akiben a felszarvazott férj birtokos-szomszédjának, egy bárónak a legkisebb fiát ismerte fel. A ficsur halálra elrémült földön fekvő kedvese láttára, de ijedségéből fel sem ocsudott, a mikor mellette termett a férj és a szó szoros értelmében véresre pofozta. Az orr-

csontját zuzta be a csábitónak, a kit a entők szállítottak atyja pesti lakására.

A titok kulcsa.

Miután a férj boszuját alaposan kitöltötte, csalfa feleségével és annak csábitójával nem törődve tovább, lesiettünk a Krisztinaterre, ahol a ránk váró automobilba ülve, a Népszínház-utcai lakásra hajtottunk. Ott találtuk ő nagysága szobaleányát, aki tőlünk értesülve arról, hogy urnőjét lelepleztük, bevallotta, hogy a nagyságos asszony minden szerdán és szombaton délután két óra kor ráadta világoskék pongyoláját, továbbá egy aranyzóke parókát és aztán az ablak mellé ültette, ahol varrnia kellett volna, de ezt ő unalmasnak tartotta és inkább olvasott. Arról, hogy urnője azután az ő eselédruhájába bujva, hova távozott, fogalma sem volt, legfeljebb csak sejtette, hogy rosszban jár. Hallgatásáért havi száz korona jutalmat kapott.

Elmondom, mint jöttem a titok nyoára. Megfigyelése negyedik hetében, egy szerdai napon a népszínház-utcai ház kapujából egy eselédformájú leányt láttam ki-ösonni és a tulsó oldalra átszaladni. Csak ez alkalommal tűnt fel nekem, hogy e nő addig is majdnem minden szerdán és szombaton két óra tájt, röviddel azután, hogy ő nagysága fel szokott kelni helyéből és azután könyvvel kezében visszatérni az ablakhoz, rendszeresen elhagja az épületet. Legközelebbi szobaton egyik segédemet küldtem utána és még azon este megtudtam, micsoda játékot űz a földbirtokos felesége. Segédem ugyanis felfedezte a Naphegy-utcai fészket és kiszáglasztta, hogy az asszonynak azzal a fiatal bárral van viszonya, akivel mindjárt a zárdából való kilépése után ismerkedett meg későbbi ura birtokán.

Megesett, hogy a hűtlen nő egy szerdai vagy szombati napon nem mozdult el a lakásából. Ez olyankor történt, a mikor férje taktikából nem utazott el, hanem Pesten maradt és délután váratlanul hazatért, hogy meglepje a feleségét. Ebből a körülményből bi-

zonyosra vettem, hogy az asszony urát valaki-vel figyelteti és ez a valaki alighanem telefonon — a melynek bevezetését a fiatal asszony mindjárt Pestre való költözésük után szorgalmazta volt — értesíti őt férje minden lépéséről.

Közvetlenül azután, hogy a tabáni találkahelyre bukkantunk, a legközelebbi szerdán, egy másik segédemet a férj után küldtem, hogy kilesse, ki követi? Nem okozott külgnös nehézséget annak kiszimatolása és megállapítása, hogy ő nagysága megbízásából egy jól fizetett magádetektív lépked a földbirtokos nyomában, vele utazik a bortokra és délután két órakor a gazdaság határában lévő község postahivatalából telefonon bejelenti a szép asszonynak: rendben a szénája, ura a tanyán el van foglalva...

Es ilyenkor a csalfa, ravasz nő szobaleánya ruhájában nyugodtan elsieltett kedveséhez, mert tudta, hogy férje este kilenc óra előtt nem térhet vissza arról a helyről, ugyanis vonat onnan előbb nem érkezik a fővárosba. Ezt a körülményt a segédem állapította meg s ezért adtam a férjnek a következő szombaton azt az utasítást, hogy délután fél három órakor üljön automobilba és hajtson birtokáról egyenesen a fővárosba. Ugy számítottam, erre az eshetőségre a sarkában levő kém nem fog gondolni, de ha meg is telefonozná a szép asszonynak, az már rég nincs otthon és minthogy legbensőbb titkába eselédjét aligha avatta be, nem lesz senki a lakásban, aki értesítse, hogy férje utban van automobilon. Budapest felé. Számításom, mint tetszett látni, az egész vonalon beütött.

Az asszony leleplezése után nem tért többé vissza a lakásba, hanem egyenesen az anyjához futott és nála várta be a válópör végét. A milliomos gavallérosan viselkedett hűtlen nejevel: neki ajándékozta a pesti házat.

A törvénszéken a nő a cinizmussal határos őszinteséggel ismerte be bűnösségét és általában megbotránkoztatón fagyos nyugalmat tanusított. Csupán akkor jött ki a sodrából, a midőn engem megpillantott a tanuk padján. Magából kikelve — úgy, hogy a bíró megintette — kiáltotta felém:

— Önnel még lesz elszámolásom. Addig is, míg ennek ideje elérkezik, tudja meg, hogy azért még sem járt tul az eszemen. Gondoltam én az autoobil eshetőségére és éppen ezért ne érzem magam lefőzve, nem, mert indőssze egy rongyos telefonon ult lelepleztetésem, azon a telefonon, amelyet a naphegy-utcai házba akartam bevezettetni, hogy baj esetén oda is kaphassan értesítést és kelő időben eltűnjek onnan. Az az ostoba tacsó a fiatal báró huztalasztotta a távbeszélő ügyét...

Igy kérkedett fufangjával és körömfonságával ez a nő a bíróság előtt, csöppet sem törődve azzal, hogy a legnagyobb visszatetszést kelti ez eljárásával és hogy házasságtörés miatt egyhónapi fogházbüntetéssel sújtották.

(Vége.)

A valódi Sihaluzki-féle szepid, nájfolt, pattanások és mindenféle bőrtisztatlanság elleni kenőcs egyedül kapható ERDEKY KÁLMÁN gyógyszerárban, 3964 2nd Ave., Pittsburgh, Pa. Egy nagy tégellyel a hozzávaló szappannal és postai szállítással EGY DOLLAR.

SOHA TÖBBÉ.

IRTA PÁSZTOR JÓZSEF.

Egy nőten férfi bennét.
A legtöbb asszony másforma otthon és másforma, ha utazik. Otthon becézett rab. Rabja az urának, a társaságának, magának. S az uton egyszerre hirtelen nyakába szakad a szabadság. A váratlan, az érdekes, a pillanattól ki-pattanó lehetőség ott parázkál a puha, rohanó vasházikóban. Én mindig szomorúan fogadtam a kedvesemet, a mikor valahonnét hazakerkezett. És minden férfi így van vele. Nem vettétek még észre? A szemükben van valami ilyenkor, valami dacos emlék. Vagy legalább egy nagyon pajkos, ellobbant gondolat szunyókáló tüze. Mert a férfi zsarnok, akár férj, akár szerető, az asszony meg olyan, mint a madár. Imádja a szabadságot, de nem ért hozzá. Inkább bezárja magát egy aranykálitkába.

Ezelőtt pár évvel történt velem, ami ezeket a gondolatokat újra, meg újra felidézi bennem. Vidékre utaztam. Az esti gyorsvonattal indultam. Egy üres szakaszba ültem, a kalauznak jó borralalót adtam, hogy ne eressen be hozzám senkit. Egy csomó lapot vettem, az ablak mellett kényelmesen elhelyezkedtem. Május elseje volt. Még a füstös Perron levegőjében is bujkált néha egy kis orgona-illat. Egyszerre az ablakom alatt egy fiatal pár tűnt fel. Az ablak le volt eresztve, a hangjuk is behallatkozott. Minden finom, új volt rajtuk; mintha most indultak volna násztra. Az asszony átkarolta a férfi nyakát s többször megcsókolta a férfi arcát.

A kalauz benyitott a kocsimba. — Ha meg tetszik engedni, ezt a hölgyet beengedném, aki az ablak alatt bucsuzik.
— Jó! — feleltem.

Egy pillantást vettem feléjük az ablakon keresztül. Egymás nyakába borultak. Hosszu csók. Szerelmes fia-

tal asszony — gondoltam. — Legalább igazán egyedül leszek.
Az asszonyka bejött. Szép, üde, fiatal volt. A szemé még nedves egy kicsit. Érdeklődő, egy kicsit

gyermekes pillantással nézett körül a kocsiban. A csomagjait, egy nagy sárga bőröndöt, két kalapsketulyát, esernyőtartót, a hordár felrakta a kocsis hálójába. Az asszonya kidugja a kezét a kocsis ablakán, esőket intett az urának s a vonat elindult.

Jó darabig fel sem néztem reá. Ő kérdezte:

— Az ablakot kérem... ha meg tenné? Egy kicsit hüvös van, én pedig ügyetlen vagyok.

Udvarias mosolylyal rápillantottam. A szemében az a bájos, gyermekes vidámság tüzel, amit anynyira szeretek. Az ember akár a virágot nézné. Enyim lehet, gondolja, csak akarom kell.

— Fialat házások, ugy-e? — kérdeztem tőle néhány pillanat múlva, mert a szeméből meleg bátorítást olvastam ki.

— Igen, — felelte az asszony a hangja kellemesen esengett. — Négy hónapos házások vagyunk s nekem ez az első utam egyedül. Otthon róppant féltem ettől az uttól, mert az uram nem jöhetett velem és most...

— És most? — kérdeztem.

Az asszony mosolygott.

— És most nagyon érdekesnek találom. Látja, én négyhónap óta alig beszéltem más emberrel, mint az urammal. Társaságba még nem voltunk. Nem is nagyon vágytunk utána. Hát ez érdekes. Egy egészen idegen férfivel egyedül egy kocsiban. Mert tudom, hogy nem jöhet be senki.

Meglepetéssel pillantottam rá.

— Tudja?

— A kalauztól — felelte. — Mindent tudok.

Merészen mosolyogva pillantott reám s a fejével felém biccentett, amint mondta:

— És nagyon köszönöm, hogy beengedett.

Feléje hajoltam s a szemébe pillantottam.

— Ha nem unja a társaságo-

Nevetett, majd hirtelen elkomorlyodott, mint akit rajtakaptak valamiben.

— Szeretem az uramat — mondta őszintén. — Nagyon szeretem. És érzem, hogy most még jobban fogom szeretni, hogy egy kicsit szabad voltam.

Elgondolkozott. Majd álmódán mosolygott és közben a keze, az ujjai, a szelid mozdulatai mind beszétek helyett. Igazgatta a haját, kihúzta belőle az egyik kis fésűt. Egyszerre csak a szőke haja egy dus esomóban kiszabadult és leomlott. Egy picit elpirult.

— No, ugy-e rendetlen vagyok?

A hajesomóba beleszövődött a kocsis lámpájának tompa fénye. Az tán lassan összecsomózta újra a haját, biztos kézmozdulatokkal ügyesen csavargatta össze a meleg, aranyszínű fonatokat s a fésűcskéket beletűzdélte. Egy fésű a földre esett. A finom hajszálak közé mintha apró szikrák rejtőztek volna el. Egy kicsit zavartan, remegő hangon feleltem:

— Ó, nem baj. A haja gyönyörű, mint az arany.

Magam is megijedtem a bátorságomtól. De az asszony még bátrabb volt. Akár egy pajkos gyerek. Egészséges, rövid nevetés esengett ki a szájából.

— Tetszik? — kérdezte s hirtelen megrázta a fejét, hogy egyszerre az egész haja kibomlott.

A kiszabadult hajhullámok félig előntötték az arcát, csak a szeme nevetett ki alóluk. Egy pár pillanattal hagyta, hogy bámuljam. Pajkosan nézett reám. Én hirtelen lehajoltam érte, ő is fel akarta venni. A fejünk egy picit összeért. A haja a homlokomat selymezte. Ő felkapta a fejét, zavartan nézett reám. Halkan sóhajtott. Egy picit az ablakhoz húzódott. Kinézett az ablakon.

— Milyen gyönyörű éjszaka — mondta egyszerre halkan s a hangjában jelentőség rezgett.

— Huzza le hamar a lámpa ernyőjét — szölt rám hirtelen. — Csak a hold világítson.

Egyszerre finom, fátyolos fény szövődött be a vasuti kocsis ablakán. Az asszony mámorosan hátrahajította a fejét a kocsis támlájára s halkan beszélt:

— Magának fogalma sincs, hogy én mit érzek most. Valami különös szépet. Megmondhatom magának, hiszen nem tudom, kicsoda, nem is fogom meg tudni. Be ne mutatkozzék, kérem. Néhány óra múlva elhagyom ezt a kocsit s azután soha sem fogunk találkozni. Elkényeztetett leány voltam ott-hon és egészen buta... Higyje el, egy leány olyan buta... Azután egyszerre csak hamar férjhez mentem... Az életemben minden olyan hamar történik. Az ember fel sem ocsudhatik... És látja, ha végig gondolom az esküvőt, mindent, az egész életemet, soha nagyobb dolog nem történt velem, mint most, amikor egyedül utazom egy idegen férfivel... Én soha, soha az életemben nem utaztam, de nem is voltam egyedül egy idegen férfivel.

A vonat megállt. Az asszony kinézett az ablakon.

— Tizenöt percig áll a vonat. Az asszonyka felugrott.

— Akkor itt iszunk egy teát. Gyerünk — szölt hirtelen kitérő kedvvel.

A kalapját a fejébe tette. Lesegítettem a kocsiról s bementünk az étterembe.

— Jaj, de nagyszerű ez!

A szemembe nézett.

Néhány pillanat múlva előttünk állt a tea. Beszéltünk, nevetünk, mintha rengeteg időnk lett volna. Az asszony egy kicsit kihívóan, de kedvesen nézett körül a váróteremben. Egyszerre csak hozzám fordult:

— Ugy-e, én egy rossz, rakoncátlan asszony vagyok?

Már tele voltam az asszony fiatalágával, szépségével. Itt is orgonaszag. Nagy poharakban gazdag csomókban állott az asztalon.

Halkan beszéltem hozzá:

— Mit mondjak? Elbűvölt. Milyen boldog, akinek ilyen őszinte, ilyen kedves, ilyen féktelenül bájos, ilyen ragyogóan vidám kis felesége van.

Az asszony melegen, okosan rám nézett.

— Ne higgye, hogy otthon ilyen vagyok. Én nem ismerem magamra.

Hirtelen, öszönszerűleg az óram után nyultam. Egy kicsit megdöbben néztem bele. A vonatunk már legalább két perce elmegett. A pincértől megkérdeztem. Az az ajtón kinézett s a fejével bólintott.

— Tudja, mi történt? — fordultam az asszonyhoz. — Elment a vonatunk.

Az asszony arca hirtelen elváltozott. Felugrott. A szeme tele lett könnyel.

— Istenem — susogta.

— Csak nyugalom, — szöltam — nem lesz semmi baj.

Gyorsan fizettem s kimentünk a Perronra. Az asszonyka szölt.

— Ó, Istenem! A csomagjaim a kocsiban! Azután két órára vártnak. Mit gondolnak rólam? Milyen könnyelmű is voltam! Mát mi lesz most? Istenem, mi lesz most?

S könnytől nedves szemmel nézett a holdfényben csillogó sikkigyközé.

— Nem lesz semmi baj — vigasztaltam. — Hiszen az én podgyászom is bent van. Sürgönyözöm, hogy szedjék ki a kocsiból a podgyászt.

— De nekem kettőkor ott kell lennem s reggel nem megy más vonat.

— Hát ott lesz — feleltem. — Nem kettőkor, valamivel később. De ott lesz.

Öt perc múlva már egy kocsin repültünk az országuton. A levegő illatos volt. A hold beüzüstözte a mezőket. Fialat akácek közt rohantunk végig. Az asszony már nem sirt. Egy kicsit félénken, megilletődve ült a kocsiban. A plédet a lábaira hirtam. Rám tekintett, már nem azzal a pajkos mosolylyal, amivel a vasuti kocsiban, egy kicsit hálisan, bátorosan megadással.

— Huzza a takarót maga lábára is, — mondá halkan.

— Ó, én nem fázom! Most fáznék!

Egy picit mellé húzódtam. A fejét lesütötte, de nem mozdult. A keze után nyultam. Túrte. Hirtelen hevesen átölelt, tüzesen megcsókoltam. Nem szölt. Csak sóhajtozott.

Majd bágyadtan oldalt nézett.

— Vix ez itt mellettünk, víz? — kérdezte.

— Nem, valami lucernás. Finom pára fekszik rajta.

— Szeretnék benne járni — szölt.

Hirtelen megállítottam a kocsit. Leszálltunk. Be a lucernásba. Messzire.

(Folyt. a 12. oldalon.)

PARTOS a feketehaj leány mellé ször feltűnt pen ez a kis gyeztett, d volt.

— Hogy száj! — gon

A leány szédja érdek rezgés futott elfordított ronázott, szanom fejt-

— Sárka nyedén omi szép! — áll

Eszébe ismert refra hajtogatga

— Kesken karjabarja

smelle, az is

— Hát m

töprengett mi a csunya megegyem.

Nevetett hangulatán

hogy mege leányt, kom

Mohó, er dülés volt e

ran meg sz olyankor,

magát a fe de átható

Ilyen ese merő tudot

nül elszánt len átesapó

hullám, a

nyúlt és v leány öbte

zére.

A szinpa bohózi h

tei kergett merően od

gás meleg sötét sorok

kalmat nag hogy a lát

Vakmerő

lált olyan

nöt provó

huzta viss

gesztusban

keményseg

lágý és e

Erre a elemében

tudatosan

gott azokb

melyekkel

mélte meg

zeledésnek

sát kisére

nyomra fo

törzte le

giáját. Bi

leggyakor

nier, ami

érezte, ho

veszett e

mert hogy

vigyázott

tekinteti

De Pár

tekintet

portyázás

nyel járt

leány má

ta kezét

kor huzta

végző h

szinpadon

dott.

Szünet

vette ész

egy időse

vonásból

A FÉRJ.

IRTA PAKOTS JÓZSEF.

PARTOS a színházban egy szép, fekete-hajú, nedves-piros száju leány mellé került. Ami legelőször feltűnt neki a leányon, éppen ez a kissé gunyosan lebiggyesztett, duzzadt, érzéki szája volt.

— Hogy tudhat csókolni ez a szája! — gondolta Pártos.

A leány észrevette a szomszédja érdeklődését, mert gunyos rezgés futott át a tekintetén és elfordította dusfonatu hajjal koronázott, szalaggal átszorított finom fejét.

— Sárga helyemszalag a könyvedén omló fekete hajon, ez is szép! — állapította meg Pártos.

Eszébe jutott a gyermekmese ismert refrainje és mosolyogva hajtogatta magában:

— Keskeny orra az is szép, karjubarja az is szép, lányos melle, az is szép...

— Hát mi a csunya rajta! — töprengett tréfásan. — Vajjon mi a csunya, hogy a mese szerint megegyem.

Nevetett a maga gyermekes hangulatán, de azt a vágyát, hogy megegye, fölfalja ezt a leányt, komolyan érezte.

Mohó, erőszakos, érzéki föllendülés volt ez nála, ami elég gyakran meg szokta lepni, kiváltképp olyankor, amikor messze tudta magát a felesége nyugodt, tiszta, de átható pillantásától.

Ilyen esetekben rendkívül vakmerő tudott lenni, szinte esztelenül elszánt. Most is, ahogy hirtelen átesápotott fején a forró vérhullám, a keze önkénytelenül kinyúlt és vakmerően simult rá a leány ölbefektetett keztyűs kezére.

A színpadon valami komplikált bohózáti helyzet meglepő jelenetei kergették egymást, mindenki merően odafigyelt, néha a kacagás meleg moraja futott végig a sötét sorokon és Pártos ezt az alkalmat nagyon jónak ítélte arra, hogy a leányval mepróbálkozzék.

Vakmerő mozdulata nem talált olyan visszautasításra, amint azt provokált. A lány ijedten húzta vissza a kezét, de ebben a gesztusban nem volt semmi nyers keménység, sőt inkább valami lágy és csengő megrebbenés.

Erre a fogadtatásra egyszerre elemében érezte magát. Hirtelen tudatosan és szándékosan belefogott azokba a mesterkedésekbe, amelyekkel a leány bizalmát remélte megnyerni, óvatosan a közeledésnek több apró mesterfogását kísérelte meg és nyomorúnyomra fokozódó bizossággal köztözte le a leány ellettálló energiáját. Biztosra dolgozott, akár a leggyakorlottabb szerelmi routinier, aminthogy gyakran úgy is érezte, hogy benne egy Don Juan veszett el; hélas! — elveszett, mert hogy elveszen, arra, nagyon vigyázott a tiszta szemü, átható tekintetű feleség.

De Pártos ezúttal kívül volt a tekintet körén és ime, szerelmi portyázása nagyszerű eredményel járt. A felvonás vége felé a leány már engedelmesen csuszatt a kezét az ő kezébe s csak akkor húzta vissza gyöngéden s egy végző hozzásimulással, amikor a színpadon a függöny összecsapódott.

Szünet volt. Pártos csak ekkor vette észre, hogy a leány mellett egy idősebb hölgy ül, sok hasonló vonásból következtetve, a leány

anyja, amit hamarosan a bekövetkezett beszélgetés is igazolt. A színdarab további részét már

töle. De magamtól? Istenem, mit csináljak magammal! — Most már mindegy! Igyekszem elfelej-

kart-karhoz szorítva hallgatták végig s mire az előadás véget ért, Pártos a leány anyjához intézett célzatos szavaiból márt azt is tudta, hogy hol lakik, merre szokott járni és milyen időben.

A titkos szerelmi párviadal azonban megszakadt, a közönség derűs arccal torlódott kifelé és Pártos az embergomolygában még érezte a leány gyermekes mellének karjához simulását. Összenéztek. A leány nedves piros szája vonaglott. Mosolyogtak.

II.

— Nem értem magam, mondja a leány nagy, őszinte, benső kétségbeeséssel, — nem értem magam. Soha ennyi romlottságot nem tettem volna föl magamról.

— Mit gondolt maga romlottságnak? — kérdezte Pártos fölnyeres mosolylyal.

— Mit? Hát amit elkövettem. Egész éjjel sirtam azután a színházi est után. Megvetésre méltónak, aljasnak éreztem magam. — Hogyne! Visszaadtam egy férfinak a keze szorítását, akiről azt se tudtam, kicsoda, micsoda? Sőt. Lélekben összeölkeztem vele, a szívem a szívéhez simult: oh!

A leány eltakarta kezefejével a szemét és nagy szégyenérzetében még be is hunyta.

— Maga kis oktondi! — mondta Pártos melegen és leemelte a leány kezét a szeméről.

Gyönyörködni akart az édes leány arepirulásában.

— Oh, ne tüntesse föl olyan jelentéktelennek a dolgot, ne kiemeljen! — jegyezte meg a leány komoly határozottsággal. — Amit elkövettem, rettenetes. Ha más leányról tudnám ezt, undorodnám

tenni a megismerkedésünk körülményeit. — Azzal próbálom megcsalni magam, hogy úgy ismerjük meg egymást, mint bárki más. Akadt egy közömbös harmadik, aki bemutatott egymásnak. Oh, kérem, segítsen abban, hogy higgyek a hazugságban. — Látja, volna erre mód.

— Mi az? — kérdezte Pártos kedvetlenséggel.

— Ismerkedjék meg a családommal. Ülünk össze és süssük ki, hogy vajjon nincs-e nekünk, az anyámnak, bátyámnak és magának valami közös ismerettségünk? Akkor aztán maga úgy fogja irányítani a dolgot, hogy ez az ismerős egyszer olyan helyre menjen önnel, ahol mi ott leszünk. A többi magától fog menni. Az ismerős be fogja mutatni önt az anyámnak, a bátyámnak és — nekem is és én meg fogok szabadulni a lelkeim rettentő terhétől. El fogom hinni magamnak, hogy mi csak attól a pillanattól fogva ismerjük egymást.

Pártos határozottan bosszus lett.

— Ez tulság! — jelentette ki egykedvűen.

— Miért? És ha az is volna? A lelkeim harmóniájáról van szó. Higgye el, jobban tudnám szeretni magam. Sokkal jobban. Nem zavarná meg az érzéseimet a nyomasztó és kísértő emlékezés. Nos?

— Hát nem lehet! — mondta Pártos szinte haraggal.

— Miért?

— Mert nem! Ne kívánja a magyarázatot.

— De kívánom!

— Na tegye!

— Maga olyan különös! Szinte sért engem. Mélyen megsért. Mint ha nem akarná a családommal

megismerkedni. Mintha én olyan nő volnék, akinek nem szokták ismerni az anyját, a hozzátartozóit.

— De Liza! Ne erőltesse a dolgot. Beküszöm, nem erről van szó. Nem. Másról.

— Miről?

— Ejnye, hát... semmiről...

— Nem igaz. Az imént beismer-te, hogy másról. Akarom tudni. Kérem, esengek.

— Hát jól van. Megmondom. Maga akarta.

— Igen, akarom.

— De... gondolja meg. Félek...

— Mitől?

— Hogy most egyszerre vége lesz a mi szép történetünknek. Félek, amit mondani fogok, elszakít egymástól.

A leány nagyot dobbant a szíve. Szinte a torkában érezte a lüktetést. Azt hitte, megful, mikor mégis megkérdezte:

— Mi az a rettenetes dolog? Én nem félek tőle. Sokkal jobban szeretem magat.

— Nos, jól van. Hát tudja meg, én nem mutatkozhatom be az édes anyjának és a bátyjának azzal a céllal, hogy magának zavartalanul udvarolhassak. Nem. Mert...

— Mert?

— Mert én házas ember vagyok!

A leány szeme hirtelen riadtan meredt Pártosra, aztán egyszerre lecsukódott. Az arcából kifutott minden csöpp vér és a feje meg-ingott. Pártos ijedten fonta át a derekát és igyekezett fentartani. Az emberek bámulva néztek utánuk.

III.

Pártos hivatalos szobájába belépett a szolgál.

— Egy kisasszony van ittl, — jelentette élénken.

Pártos csodálkozva pillantott föl.

— Engem keres?

— Igen.

— Hogy hívják? — kérdezte meglepődve.

— Nem mondta. Nem akarta megmondani.

Pártosnak eszébe villant valami. Izgatottan állott fel.

— Vezesse be! — mondta gyorsan.

Liza rohant be. Az arcát sűrű fátyol fedte és csak a fényes szem me meg a piros szája tetszett át a fátyolon.

— Oh, drága! — sietett feléje Pártos. — Hát megbocsátotta?

Liza felelet helyett feltolta fátyolát, a szemében nagy könnyek csillogtak.

Pártos föléje hajolt, hogy lecsókolja a könnyeket, de Liza energikus mozdulattal tartotta vissza.

— Ne! Ne bántson!

Pártos zavarba jött. Nem tudta, hogy viselkedjék a leánnyal szemben, nem tudta, mit jelent az eljövetele! Azt hitte, sohase látja már és ime mégis, mégis eljött, felkereste. Tehát bizonyos, hogy szereti őt. Nagyon kell szeretnie.

Erre a gondolatra öntudatos mozdulattal, mosolygó bizossággal nyúlt a leány dereka után. De újra visszautasításban részesült.

(Folytatjuk.)

Tudományos apróságok.

A MOZIRÓL.

Ma még csak néma és meghatott szemléltető vagyunk a mozi izgalmas és szenzációs jeleneteinek. Elfojtott lélekzettel lessük pl. a jelenetet, a melyben a svatag fevadja nekiugrig az afrikai vadász, aki a legutolsó pillanatban teríti le a tigrist — néző elől elrejtett, de biztos fedezete mögött. A haladó technika jóvoltából azonban most már mi is résztvehetünk az izgalmas vadászatban, a nélkül, hogy Afrikába kellene rándulnunk s testünk épségét kockáztatnunk. Az ilyen vadászatban a tigris vérszomjasan rohan felénk s amint látóvonalunkra közeledik, vállhoz emeljük a fegyverünket s leadjuk az első lövést ismétlő fegyverünkkel.

Atigris találás esetén is rohan felénk — a dum-dum lövedék a mozivásznat furta át — alkalmas módon a vadász, hogy további jól irányított lövésekkel adja tanujelét hidegvérének és férfias bátorságának.

A mozinak újabb bravurjáról van itt szó. A kinematografikus célokról, amelyekkel mostanában kísérleteznek Londonban. A mozgó célokat: rohanó állatokat, repülő madarakat, az automobilon menekülő apasokat nem a szokásos vászonra vetítik, hanem papírlapra. A papír mögött alkalmas vastábla van elhelyezve, amely

olyaténképpen van a vetítógéppel összekötve, hogy az utóbbi azonnal megáll, míhelt a vastáblát ütés, illetve lövés éri. Amikor tehát hidegvérrel rálövök a rám rohanó oroszlanra, ugyanazon pillanatban megáll a vetítógép s megáll természetesen az oroszlan is, úgy hogy megnézhetem, hol találtam el. Ugy tudjuk, hogy Londonban már részt lehet venni ilyen vadászatokon.

Most következnek a találmány azon része, a mely lehetővé teszi, hogy hadijelenetekben is részt vehessünk többé magunkkal. Be kell vallanunk, hogy ilyen speciális berendezésről nincs tudomásunk, bár lehet, hogy Londonban az előbbivel kapcsolatban ilyenekkel kísérleteznek. Mi így gondoljuk el a mozi-háborúhoz szükséges berendezés megoldását: a főlvetel úgy készül a nagy távolságból harszerűen felénk közeledő csapatokról, hogy a méretek a valóság-nak lehetőleg megfeleljenek. A mozi vásznán akkora legyen az ezer méter távolságban mozgó katonák, mint amekkoráknak a valóságban látom 1000 méter távolságról; itt tekintetbe kell venni, hogy a mozi vásznától is bizonyos távolságból nézem a képet. A kép vetítése folytonos s a katonák a nézőtérrel ugyanolyan tempóban tüzelnek, mint a gyakorlótéren a harszerű lövészetnél. Minthogy

azonban ilyenkor máhmar rostává lőnek az ernyőt, ennek is filmszerűen tova kell mozogni. Olyan papirtekercsekről lehet itt beszélni, amilyent a rotációs gépekhez használnak. A papirtekercs és film továbbmozgásának azonban precizen sincronikusnak kell lennie, ami — mint később látni fogjuk — rendkívül fontos. A film tehát megindul s míhelt a képen kivehető az ellenséges katonák, a szakasz tüzelni kezd rájuk. Az ellenség természetesen a golyózápor dacára is zavartalanul nyomul előre a képen. Az ütközet befejezése után a képek igen lassu ismétlése által — miközben a papírszalagot is újra letekeresljük — pontosan meg lehet állapítani, hogy az ellenségnek minden egyes hadállásában hány golyó talált, előrenyomulás, futás vagy eszesés közben talált-e több golyó stb. A miknek megállapítása katonai szempontból megbecsülhetetlen volna.

Nem kell azonban azt hinni, hogy a berendezést ilyen egyszerűen meg is lehetne csinálni. Ezernyi dologra kell itt figyelemmel lenni. Gondoskodni kellene arról, hogy a találati valószínűség megfeleljen a szabadban való lövészetnek. Mert a moziában külön reduciós nélkül oly nagy volna a találati valószínűség a tényleges-

hez képest, hogy használhatatlan volna az egész dolog. A szabadban a szakasz golyózápora igen nagy területen szóródik szét, (középhosszu röppályát tételezve föl) míg a moziában szóródás ugyszólván nincsen. A moziában mindig az irányzék legkisebb beállításával lőhetünk és pedig lapos röppályával. Ez mindmennyi előny, a melyet azonban le kell redukálni, hogy a valódi viszonyokat megközelíthessük s így az ilyen mozinak gyakorlati értéke legyen.

És hogy ennek a célzó mozinak mekkora a fontossága, arra bizonyosság az, hogy az angol hadvezetőség máris beszerzett néhány olyan cél-mozit, amilyenről irásunk elején szólottunk. Ezek persze csak a lövések egyenkinti leadására alkalmasak, mert a lövés után a képeknek meg kell állania.

Egy dologról azonban nem szólhatunk felvilágosítással. A mozi nézőtere sötét, precizen célozni pedig csak világos helyről lehet. Ismertettünk ugyan magunk is olyan mozi-berendezéseket, amelyekkel megvilágított helyiségekben, sőt a szabadban is vetíthetünk képeket, ám ezeknél ép a felfogó ernyő van különlegesen kiképezve, amelyet nem célszerű összelővöldözni. Tény azonban, hogy a célzóhoz szükséges világosság problémája meg van oldva.

Az m úgy hangzik, mint a magyar m, de néma marad mint kezdőbetű oly szavakban, melyekben az m-re egy n következik: p. o. mnemotechnique, olvastatik (nemotechnik).

Az n úgy hangzik, mint a magyar n; de néma marad, mint az utolsó betűje oly szavaknak, melyek mn-nel végződnek, p. o. hymn (him) himnusz; solemn (szalem) ünneplés.

A p úgy hangzik, mint a magyar p; némely szavakban néma marad, p. o. psalm (szám) zsoltár; empty (emti) üres; tempt (temt) esábit, kísért.

A ph úgy hangzik, mint az f, p. o. philosophy (filozofi); e névben Stephen azonban mint v hangzik (Stíven).

A q-ra mindig u következik és úgy hangzik, mint a k, p. o. question (kvescs'n) kérdés.

Az r olyan, mint a magyar r, de van igen sok szó, melyben nem ejtik ki oly hangsúlylyal, mint másokban, míg p. o. e szót: river (riv'r) folyam, oly r-rel ejtik ki, mintha két vagy három r-rel kezdődne, e szavakban: word, card, stb., stb. csak igen könnyedén ejtik ki.

Az angol nyelv számos szavában, mely re-re végződik, ez a re rendszeren mint ör hangzik, p. o. theatre (tiétör), vagy még he-

lyesebb ez a kiejtés: tiét'r, színház.

Az s némelykor úgy hangzik, mint a magyar s és máskor mint a magyar sz és ismét máskor mint az s, p. o. nose (nóz) orr, sister (sziszt'r) nővér; sure (súr) bizonyos.

E szavakban isle, island, viscount, demense, az s néma marad, p. o. island (ájland) sziget; viscount (vájkant) gróf.

A t úgy hangzik mint a magyar t.

A th okoz az idegeneknek, akik angolul tanulnak, sok bajt, mert nehéz hason hangzó betűt vagy kifejezést a kontinentális nyelvekben találni. Bátran ajánljuk a th-t úgy ejteni ki, mintha csak egyszerű t vagy d volna, mert így legjobban megközelítjük a helyes hangot. Ez különösen áll a "the" szónál, meg oly szavaknál, melyekben a th azok közepében fordul elő és nem th-val kezdődnek, mint p. o. e szóban: "father" (fáder) apa; mother (mader) anya. Mint kezdőbetűk: think (tink), thank, (tenk); mint végbetűk: death (det), (bret); miadezeket

bátran egyszerűen, mint t-ét vagy d-ét kell kiejteni. Nehezebb a "with" kiejtése, melyet ha vitnek hangoztatnának, az angol nem ösmerne meg, de mint vid, nagyon közel jöttünk a helyes kiejtéséhez.

A v olyan mint a magyar v.

A w-ről már szoltunk, azaz meg mondtuk, hogy némelykor mint félhangzó hangzik, máskor mint mássalhangzó, vagy egészen néma marad; p. o. woman (vumen) asszony; wife (vájf) feleség; who (hú) kiesoda; answer (enzör) felelet; wrong (rang) hibás, rossz.

A szó végén előforduló w mindig néma, p. o. (fló) folyik; sew (szó) varrni; sow (szó) vetni (buzát, gabonát vetni, stb.)

Az x úgy hangzik, mint ekcs vagy egz, p. o. excuse (ekszjuz) kifogás, bocsánatkérés; exist (egziszt) létezni.

Az y vagy i vagy ai, vagy j, p. o. yes (jess) igen; youth (jút) ifju; party (párti) pártfél; hungry (hangri) éhes; rhyme (rájm) rím; justify (dzsosztifáj) igazolni.

A z olyan mint a magyar z; ha-

bár némelykor úgy hangzik mint a magyar cz.

A hangsúly.

A tapasztalat azt tanítja, hogy minden nyelvben az egyes szavak helyes hangsúlyozását igazán csak hallásból tanulhatjuk meg. Igaz, hogy tíz-husz sorban el lehetne mondani a "szabályokat", melyik szótagra kell a hangsúlyt tennünk, de viszont egész oldalakat szentelhetnénk a felsorolandó kivételeknek. Így hát egyszerűen azt ajánljuk: figyelmesen meghallgatni azok kiejtését, kik jól beszélnek angolul. Az angol nyelvben még az is előfordul, hogy egy és ugyanazon szó egyszer "igy", másszor "úgy" hangsúlyoztatik, aszerint, hogy mit akarnak mondani; p. o. "Let me present you with this present" (let mi prezent jú vit diz prezent). Engedje meg ez ajándékkal megajándékoznom. Az első present szóban a hangsúly az ont-re esik, a másikkban a pre-re. Ilyen szó van az angolban elég. Általában mint a magyarban, a kéttagú szavaknál a hangsúly leggyakrabban az első szótagra esik. A több tagú szavaknál a hangsúly a szó eredetétől függ, rendszeren a törzsöző a hangsúly, de itt is sok a kivétel.

Angol iskola

De a lova
sedelem s ro
— Tudom
hagyj békét
A cigány
jobban mara
percig várj
mém, veszed
rám!"

— Ne krá
— mondta a
lenebbül.

Az asszony
ba kapaszkod
sa lovasát.

Oóbos vég
erőszakoskod
zat, pusztulj
ordította eké

A cigány
kantárszarat
kendőt s va
már nem is
tam read, m
Az fog eng
legjobban s
bántani, kit

Dobos kel
gát, leoldta
nyujtotta a
az vissza ad
az aranyad,
künk arany
ma estére,
soha se is lá
szer gyere

De a lova
vágatott W
szony sirva,
na: "Az éde
rül veszté
tulni, én l
ha lehet!"

— Mi baj
dezte Wink
kor kevés
pett. — Sáp
se nevet ug

— Tulság
hogy hozzá
Nagyon sok
tad, hogy e

— A szer
tem, hogy
gyanakodné

— Tudom
szót fogadt
alig álltam
megszakad
mi lesz vele
te mondot,
vesebet fog

Kivette b
kat s odaa
tod, ezek a
lyekva Dob
míg távol v

— Szép g
Amália s k
kat — Vá
ledik hozzá
te megcsók
szony maga
vége-hossza
ésőknek.

Nem besz
vagy mást
Mondd, sze
dig az volt
hatatlanul.

Amália o
relmi má
édes drágá
jön, nem s
na, bár én

Asszonyok-Lányok

Két arany hajsza.

IRTA CZOBEL MINKA.

(15)

De a lovagot bosszantotta a késelem s röviden felelte:

— Tudom én a szerencsém, hagyj békét nekem.

A cigányasszony csak annál jobban marasztotta: "Csak egy percig várj még, nem jó helyre mély, veszedembe mély, hallgass rám!"

— Ne krákoj, ördög varjuja! — mondta a lovag még türelmetlenebbül.

Az asszony keze a ló kantárába kapaszkodott, hogy visszatartsa lovasát.

Dobos végtelen dühös lett ez erőszakoskodásra: "Szemtelen fajzat, pusztulj, mert levágok!" — ordította ekészen elvesesedve.

A cigányasszony eleresztette a kantárszárát, letépte fejről a kendőt s vadul kiáltotta: "Hát már nem ismered Arameát, Vartam reád, megver az Isten érte! Az fog engem megbosszulni kit legjobban szeretsz, az fog megbántani, kit tenyereden hordasz".

Dobos kellemetlenül érezte magát, leoldta arany láncát s oda nyújtotta a cigánylányoknak, de az vissza adta neki: "Nem kell az aranyad, a csókokod kell, van nekünk arany elég. Gyere hozzám ma estére, aztán nem bánom, ha soha se is látalak többet, csak egyszer gyere még hozzám!"

De a lovag már nem hallgatta, vágatott Worochta felé s az asszony sirva, zokogva nézett utána: "Az édes, a drága, a gyönyörű! vesztre megy, el fog pusztulni, én Istenem, mentsd meg, ha lehet!"

— Mi bajod, drágám? — kérdezte Winkler Amália Dobost, mikor kevés idő múlva hozzá belépett. — Sápadt vagy és a szemed se nevet úgy, mint máskor.

— Tulságosan boldog voltam, hogy hozzád jöhöttem, angyalom. Nagyon sokat szenvedtem miattad, hogy egy hétig kitiltottál.

— A szerelmünkért tettem. Félttem, hogy Mátyás végre mégis gyanakodnék, vagy valaki olárul. — Tudom, egyetlenem. Látod, szót fogadtam, de hidd el, már alig álltam. Néha éjjel azt hittem, megszakad a szívem. Nem tudom, mi lesz velem, ha ez így megy, és te mondd, hogy ezután még kevesebbet fogjuk egymást láthatni!

Kivetve bekecse alól az ibolyákat s odaadta Amáliának: "Látod, ezek az én gondolataim, melyek a Dobosánknak neked nyitlak, míg távol voltam tőled".

— Szép gondolatok! — mondta Amália s keblére tűzte a virágokat. — Várta, hogy Dobos közeledik hozzá, de a lovag nem merre megcsókolni, míg a szép asszony maga nem ölelte. De aztán vége-hossza se volt az ölelésnek, csak neknek.

Nem beszéltek már, csak egyik vagy másik kérdezte: "Szeretsz? Mondd, szeretsz?" s a felelet mindig az volt: "végtelenül, kimondhatatlanul, örökké!"

Amália ocsudott fel előbb szerelmi mámorából: "Most menj, édes drágám, mert Mátyás hazajön, nem szeretném, ha itt találna, bár én mondom, hogy meglá-

together néha s vergina-játszásra tanítasz."

— De hiszen nem tudok verginiát verni, se semmiféle muzsikát.

— Az mindegy, csak hagyd rá, néha belekapok a hurokba és azt mondom, hogy te tanítottál reá.

— De mindent is kitalálsz! — Mindent a te kedvedért, édes egyetlen szerelmem...

— Amáliám, szép rózsaszálam, mondanék valamit.

— Sohase mondd, ugyis tudom.

— De nem tudod!

— No hát mondd!

— Látod gyöngyvirágom, nem szoktam én meg a koldulást. Mindig elvettem, mi nekem tetszett. A te szerelmednél kivételt tettem, kértem, kunyoráltam azt tőled, te pedig megadtad. Mondd, mire tartozik még a mi dolgunk? Mit várjuk mi az urad elmenetelét, mit féljük a cselédek olálkodását? — Gyere, légy enyém nyiltan, bátran! Ne félj, hogy van olyan törvény, mely visszakényszerít. Erős a Dobosánka kapuja, még erősebb a karom, mely megvéd. Kincsem van annyi, mely elég három életünkre. Ha kívánczol valamire, elhozom neked, ha vágyódsz idegen országba, elmegyek veled. Akaratod parancs lesz, gyere, foglald el szívem és palotám királyságát.

Amália könnyezni kezdett: "Istenem, milyen is a férfi! Már nehezére esik, hogy utánam jár, már meguntál, csak egy kényelmes ágyas kellene neked és tőlem, a gyöngy asszonytól kívánod azt az áldozatot, hogy elhagyjam, ki hét esztendőn át hűséges uram, apólóm volt, ki tenyereden hordozott!"

— Hát így nem rosszabb neki, hogy megcsalod?

— Nem tudja és ha te okos vagy, soha se is fogja megtudni. Aztán mást gondolt Amália s erősebb zokogásba tört ki:

— Még ő vet ia szememre, hogy megcsalom az uramat, hogy rossz személy vagyok! Ó! Ó!

Dobos hiába simogatta kedvese haját, hiába csókolta kezét, az csak nem tudott megnyugodni s úgy hanykólódott a lovag karjában, mint a csik: "Menj, menj, nem szeretsz, — mondta fuldokolva — nem is akarok már látni", — míg Dobos alázatosan, megtörve kérte, hogy mikor szabad megint eljönni?

— Három hét múlva, — mondta zasszony.

Most majd Dobosra jött a si-

rás, de csak türtöztette magát, s szerényen felelte:

— Ahogy parancsolod.

Amáliát talán mégis meghatotta Dobos szomorúsága, mert éngsztelően mondta

— Látod, szívem, előbb nem lehet, mert igaz, hogy Mátyás mnta férj, s még ő örül neki, ha valaki magányomban szórakoztat, de ha tulozunk, s egyszer gyanakodni kezd, az ily ártatlan, jámbor emberből lesz a legféltékenyebb tigris.

Dobos azt akarta mondani

— Mit bánjuk mi az ő féltékenységet? Gyere velem, azzal vége ennek a megalázó szerepnek!

— de nem merre kimondani, mert nagyon félt az asszonytól, félt a hharagjától, félt könnyeitől, de legjobban félt attól, hogy a látogatás idejét még későbbre szabja, azért ismét csak alázatosan mondta

— Ugy lesz, ahogy te akarsz, gyémántom.

— És ugy is volt. Három hétig le s fel járt Dobos a cédruspalota termeiben, mint egy ketrecbe zárt jaguár. Vagy kiment s órákat ült a Dobosánka Worochta felé néző szikláján.

Zárkózottabb, gögösebb volt, mint valaha s mintha öröme telnék benne Ivánt bántani. Elmondta neki, hogy utálja eddigi életét, ostoba volt, buta volt, nincs egy szép emléke, nincs egy jó embere. Többször Ivánt vezetéknevén, Markulcseneknek is nevezte, mit soha se tett eddig s mi a hü szolgának szándékos hidegségével legjobban fájt.

Napról-napra remékedett, várt Ivánt, hátha mégis elmennek a királyságot keresni?

Egyszer meg is kérdezte a lovagot:

— Ne készítem el a fegyvereket holnapra?

— Minek? — volt a válasz.

— Látod, uram, kitavaszodunk, semmi se gátol már a királyságot keresni. Sietni is kell, hogy más el ne vegye a helyedet.

— Megleltem én már az én királyságomat — mondta Dobos félig tréfásan, de Iván komolyan vette.

— És nekünk nem szóltál semmit? Magad lelted meg? Magad foglaltad el? Óh, édes jó uram, vigyél el oda, ne zárj ki kalandjaidból.

— Oda nem szabad menni senkinek rajtam kívül.

— De édes jó uram, mi itt tölt-

juk a drága időt. Sok mindenből kifogytunk a tél folyamán. Nem szerzünk már semmit, csak fogyasztunk.

— Hát menjétek szerezni, — szólt a lovag, — nagy a világ, s mindenütt lehet zsákmányt fogni. Ha akarsz, mehatsz Kassa felé is, — tette hozzá évődve. De Ivánnak nem volt kedve tréfolni s komolyan mondta:

— Megyek én, bárhová vezetesz! — Én nem vezetek most, mert fontos dolgom van, de elmagyarázom az utat, vezesd le őket.

Iván tudta, hogy az "egy asszony" oka mindennek. Igaza volt gazdájának, hogy a többivel lehet játszani, tréfolni, de az "egy asszony" béklyója lesz a férfi életének.

Dobos legjobban huzott most Czinkéhez. Ezt se gondolta volna senki.

Egyszer ki is tört Ivánból a keserűség s mit még soha se tett, gazdájára panaszkodott Olesznek:

— Az az ugrifüles kóbor szabó több neki, mint mi, hűséges emberei, kenyeres pajtásai!

Olesz szomorúan intett rá, hogy:

— Biz' a'!

A lovag tényleg órákat elvitt magába Czinkével. Sokat nem beszélhettek, mert majd mindig hallatszott Czinke éneke és hegedűjének hangja. Többnyire szomorú nóták voltak. Ha azelőtt Dobos szerette a tréfás, vig dalokat, most csak szomorút kívánt meg a lelke.

Énekelte Czinke szerelemről, halálról, asszonyok szép szeméről, asszonyok csalfaságáról s mert észrevette, hogy a lovag legjobban szerette, ha szöke asszonyokról énekelte, maga is szerzett egy dalt.

Egy reggel, mikor Dobos behívatta, ilyen énekekkel lepte meg:

Oh, kegyes aranyvirágom,
Mért kimozod hivedet?
Ne bántsd hű alattvalódat,
Ki a sirban is szeret.

Szöke hajad minden szálát
Csillagokkal hinteném,
Lábad alá rózsát szórnék,
Csak légy enyém, légy enyém,
Légy egyedül az enyém!

Mert nem jutott más dallam
eszébe, hát "Dies irae" hangjára
énekelte, csak hol a sorok nem illettek, hol kihuzta, hol elrövidítette az éneket.

Dobos meg volt hatva:

— Hol tanultad ezt a gyönyörű éneket? Ennél szebbet még soha sem hallottam, minden szava aranyat ér.

Czinke büszke volt művére s szerénykedve mondta:

— Nem érdemi meg ezt a dícséretet a te szegény szolgád.

— Csak nem azt akarsz mondani, hogy magad találtad ki?

— De igenis, kegyes uram!

— Fiu, megaranyozom a hegedűdet! Bibor ruhát csináltatok neked érte, — de — — s egy percre elgondolkozott, gyanakvóvá lett, — ha kiszúrna, hogy megcsalná, karóba huzatlak.

(Folytatjuk.)

A SZABADSÁG ENGRAVING OSZTÁLYA

fotografiák és rajzok után, a legolcsóbb áron készíti
cutokat. Rendeléseket a szerkesztőség címén kérünk.

REJTVÉNYEK.

1. BETUREJTVÉNY.

Beküldte: Zaembery Laci, E. Pittsburgh, Pa.

OSOS Á

2. SZÁMTANI REJTVÉNY.

Beküldte: Weinhardt Mihály, Waltham, R. I.

Valakinek három zseborája volt. Egy arany, egy ezüst és egy acél.

Mind a három óráért fizetett összesen 235 dollárt. Az ezüst órának az ára 26 dollárral, az acél órának az ára 1 dollárral több volt, mint az arany órának az 50-ik része. Mennyit fizetett az arany, az ezüst és az acél óráért?

A megfejtések július 17-ig küldendek be a Szabadság heti mellékletének szerkesztőségébe.

Aki legalább egy rejtvényt helyesen fejt meg, részt vesz a rejtvénytárgyaláson.

Ha olvasóink saját maguk készítenek ilyen rejtvényt, szivesen látjuk, ha jók.

A megfejtéseket kérjük lehetőleg levelező-lapon és mindig a Szabadság Melléklet Rejtvénytárgyaláshoz címezve küldeni. Kérjük olvasóinkat, hogy ezzel kapcsolatban mást ne írjanak.

Junihs hó 29-én megjelent számbunkban közölt rejtvények megfejtései: 1. Kis Káté, 2. Dió.

Helyesen fejtették meg: Jakab István, Wadsworth, O.; Bernáth József, New York, N. Y.; Rózsás Sándor, Connorville, O.; Vadász Ferenc, Kulp mont, Pa.; Ifj. László Imre, Hammond, Ind.; Bukta Lukács, Wharton, N. J.; Bakos András Youngtown, O.; Szabó Erzsike, Cleveland, O.; Dienes Zsófia, Cleveland, O.; Holub Mihály, Chicago, Ill.; Ormós József, Cleveland, O.; Pitécz Margitka, Garfield, N. J.; Zaembery Laci, E. Pittsburgh, Pa.; Dancs Sándorné, La Belle, Pa.; Németh József, Carolina, W. Va.; Dénes Karolina, Cleveland, O.; Weinhardt Mihály, Watch Hill, R. I.; Lukács István, La Belle, Pa.; Veres József, New Brunswick, N. J.

A pályázaton kitűzött díjakat sor-

huzás útján Bakos András youngtowni, Holub Mihályné chicagói és Dénes Karolina clevelandi előfizetőink nyerték meg. A díjakat postára adtuk.

Szerkesztői üzenetek

Veres József. — Mind a kétfő jó. Hamarosan sorra kerülnek.

Zaembery Laci. — A rejtvényedet besoroztuk. Már ebben a számban megtalálod. Üdvözöl a szerkesztő hácsi.

Weinhardt Mihály. — Már e héten hoztuk. Igen jó.

Filipovic Anna. — Béla angolul: Adalbert.

Rózsás Sándor. — Jó, de nem nekünk való. Egyszerűbbet kérünk.

Nagy Ilonka. — Nemsokára sorra kerül. Üdv.

Konyha.

Lazac szeletekkel leves.

Hozzávalók: lazac; 2% quart hallé, kevés borbolya, 4 tojássárgája, 2 kanál tejföl.

A halat vékony szeletekre metélik (54-62 darabra) s vajjal kikent lábasba szép rendben berakjuk, megsózzuk, ráöntünk 1 quart vizet s 1/2 pint asztali bort s lassan megfőzzük. A húst most kiszedjük, lecsöpögtetjük, a lét pedig átázurva egy kendőn, két kanál barna liszttel megsűrítjük s a tűzhely sarkán egy órán át tovább forraljuk, ezután 4 tojássárgáját, 2 evőkanál tejfölt elkeverünk, beöntjük a levest a leveses táliba, hozzákeverjük a tojásos tömeget s az időközben kisütött halszeleteket belerakva, petrezselyemmel behintjük a tetejét s főldhatjuk.

Rák gombóc.

Hozzávalók: egy marék rákhus, épp annyi rákvaj, zsemlyemorosa, kevés vaj, 3 tojássárgája, só, szerecsendió.

A rákhusat s a rákvajba beáztatott zsemlyét törjük össze finomra, majd egy kevés vajban kavargatjuk el a tojássárgáját, sózzuk s fűszerezük meg, vegyítjük hozzá a vagdalt rákhusat s a pépből apró gombócokat gyurjunk, süssük ki szirban, szép sárgára s a leveses táliba rakva, borsólevessel öntjük le.

Zöldség mártás.

Össük egy lábasba a tojássárgáját, folytonos keverés között habarjunk hozzá 3 1/2 ounce finom olajat, apródként, minden 8 kanál olajhoz egy kanál esetet, aztán ötnyolcad ounce sót s 30 grain borsot és kavargatjuk tovább, míg az olaj mind lefogyott. Erre vegyítünk belé egy evőkanál finomra metélt ugorkát, 1/2 ounce hámozott és megmosott foghagymát, 2 kiáztatott s apróra vagdalt szardellát s 1 evőkanál mustárt; keverjük el mindet jól s fűszerezük meg ízlésünk szerint, aztán használhatjuk.

Cresznye lepény.

Hozzávalók: liszt; 6 ounce liszt, 1/2 font vaj, 2 ounce cukor, 1 tojás, kevés kétszersült s csereznye. Öntelék: 1/2 font szitált porcukor, 4 tojássárgája.

Készítsük el a tésztát, nyújtuk ki s vágjuk belőle kerek lepényt, ragassunk rá egy karimát s sütőplénnel tegyük. Hintsük be kétszersült morzsával s amily vastagon csak lehet, rakjuk ki magnésküli csereznyével, hintük be sűrűen porcukorral s süssük ki egészen. A 4 tojássárgájából verjük kemény habot, keverjük el a cukorral s kenjük be vele a süteményt, ezt hirtelen át porcukorral s a kemencében szép sárgára pirítsuk meg. Ezt a süteményt tölthetjük málna, földieper, ribizke vagy felezett szilvával.

Soha többé.

(Folyt. a 8-ik oldalról.)

A közepén a karjait kitérta. — Ó be szép Ó be szép! — susogta. — Milyen boldog vagyok! Felkaptam. Könnyű volt, a karomba olvadó. Vittem egy darabig. A száját csókoltam. Letettem a lucernásba. A haját simogattam. Az arcát csimogattam. Aléltan pihogott. Mellé térdeltem. Az arca fölé hajoltam.

Könyörögve nézett reám fel.

— Most azt tehet velem, amit akar — susogta — de ne... ne... Verjen meg inkább... Verjen meg... Mert ha megtenné, megölném magam.

Hirtelen felült a lucernában s rám nézett, mintha kérdezni akart volna. Nézett a szemembe bensőségesen, komolyan.

Megfogtam a kezét, gyöngéden felemeltem s a kocsii felé vezettem. Engedelmesen, szégyenkezve követett.

Mikor újra a kocsiba ültünk, a szemét lehunyva ült mellettem és mosolygott. A mezők kék párában fürödtek, már pirosított messze az ég alja, amikor megláttuk a város tornyait.

— Csókoljon meg — susogta — gyorsan. — Akarom

S a feje bájosan, féloldalt felém konyult. Az arcát megérintettem s számmal. Megsörögtette a keze-

met, a szemembe nézett s komolyan, okosan mondta:

— De soha többé... Igerje meg.

Akárhol találkozunk. Soha többé Mert kár volna. Ez vissza nem jön. Ezek a pillanatok. És ne kérdezzem semmit. Ne mondjon semmit. Úgy volt, ahogy volt. És higgye, hogy szerettem ezen az éjszakán. Mert úgy volt. Szerelmes voltam a szabadságba, szerelmes voltam az ismeretlenbe, szerelmes voltam a csodaszép éjszakába. Maga ezt elhiszi, magának ezt el kell hiúgni. Maga megértett engem. Mondja hát maga is szépen, okosan: soha többé!

Halkan, édes fájdalommal susogtam utána:

— Soha többé!

Leszálltam mellőle. Mosolyogva intett felém, mintha sajnálna, és mintha vigasztalna. És már robbogott is a kocsii. Csak bámultam utána.

— Mondd meg nekem — kérdi egy bözzeügyönyök a másiktól — mi az abszolút mindegy?

— Abszolút mindegy! Nem tudom.

— Megmondom hát én neked. Abszolút mindegy, ha téged Tisza-Dobról kilöknék, vagy Tisza-Lökről kidobnak!

Háztartás.

Szép, fehér ruhát kapunk, ha a következő keveréket tesszük a kékítővizbe: 2 rész erős szeszből (alkohol) és nagyon világos terpentintolajból (oil of terpentine) két-két evőkanállal öntünk 50 liter kékítővizbe és ebben öblögetjük alaposan a kimosott ruhát.

Batistbuzsokkal és ruhákkal nagyon kényesen kell elbánunk a mosásnál. A fehér batistot mindig szál szerint kell átörzölni a szappanna és csak nyomogatni, nem pedig dörzölni mosás közben; ha ez két lében megtörtént, kissé kékítjük és árnyékos helyen megszáritjuk. Tarka batistot langyos korpaforrzatban áztatunk be és forró korpaforrzatban mosuk, illetve gyurjuk. Öblögetés után kék batist-tárgyakat kék vízben, rózsaszínűeket pedig csinnal rózsaszínre festett vízben átszapoljuk. Végül keményítés céljából a következő oldatba mártjuk: 10 centért arab gummit langyos vízben feloldunk és az oldatot annyi hideg vízzel hígítjuk, amennyi a szövet átmedvesítésére szükséges, végül árnyékban felakasztjuk a szövetet és mérsékelt meleg vassal vasaljuk.

Külömfélék.

(Folyt. a 4-ik oldalról.)

hal; kövér, mint egy gazdag bérlő. Mellőzendő minden papi hivatali jelző kifejezés úgy mint apát, püspök, tisztendő, de ha már használják, akkor így: pater magister, mert ez nem hangzik oly vallásosan. Apát és apátóné — nevelőintézet előjárói; gyóntató atya — lelki tanácsadó; szent — jámbor; órnagyal — őrszellem; ég — földi paardicsom.

Isteni gondviselésben kételkedni nem szabad és azért Fauszt nem adható elő. Házasságról sem üres ceremóniáról, sem lehet említést tenni. Öngyilkosságok esetében hinni kell a lélek halhatatlanságában. Öngyilkost nem szabad dicősiteni. Kerülendő ez a kifejezés: mint angyalok találkozunk, e helyett: a siron túl találkozunk. Ókori hős csak a hazáért halhat meg.

Átkozódní tilos. Nem szabad a szereplőknek az örökkévaló Istent, Jézust, Máriát, Szent Antalt és a szenteket emlegetni, a vétek szó pótolandó ifjúkori kicsapongással, öreg bűnbak helyett öreg gonosztétőt kell mondani.

Allami személyek, törvények, hivatalok, szatirikus emlegetése, vagy nevetségessé tétele épp úgy, mint a szarnokság, despotizmus, jobbjóság elnyomása mellőzendő.

BOLDOGTALAN ANYA. — Terka néni szüntelen sajnálja, de arra nem vállalkozhatik, hogy levelet írjon. Szívesen tenné, de nem tehet kivételt, mert ez teljesen felforgatná a dolgait Terka nénié. Ha azonban beleegyezik abba, hogy a lapban, ezen a helyen adjak választ, akkor a jövő héten bővebben írok Önnek. Attól nem kell félni, hogy valaki Önre vagy Önökre ismer a válaszból. Nyugodt lehet. Ugy intézem el a dolgot, hogy még az urala se sejtethet belőle semmit. Ha a jövő hét hétfőjén megkapom erre a beleegyezését, akkor már a jövő heti számban kimerítő választ kap. Üdvözl Terka néni.

BOLDOGTALAN ASSZONY. — Terka néni azt hiszi, hogy még nagyon boldog is lehet. Első fő feltétele azonban ennek, hogy az ember ne vesztse el a maga és mások iránti bizalmát. Valószínű, hogy Önél is ez a baj. Remény nélkül nincs élet... és igazán az a legkevesebb, amivel önmagunknak tartozunk, hogy remélni tudjunk. Ilyen fiatal asszonyoknak, mint Ön, még nincs okuk leszámolni az élettel.

SZERENCSETLEN. — A fenti üzenet Önnek is szól. Pontosan reá illik válaszul az Ön levélére, bár jóval meghaladja korban azt az asszonyt, a kinek ez a válasz szól. Ennek dacára az a nézetem Terka nénié az Ön helyzetéről, hogy nincs oka kétségbeesésnek. Egyetlen óra meghozhatja életében a változást és azt az órát várnia kell, mert oka is, joga is van várni. És mást nem is tehet ilyenkor az ember.

SZENVEDŐ ASSZONY. — Az Ön ügye sokkal bonyolultabb, semhogy pár szóval elintézhessen. Ezen a héten pedig nincs már helyem hosszabb válasza. Szíves engedelmeivel a jövő héten válaszolok Önnek olyan kimerítően, ahogy szükséges. Üdvözl.

TÖBB LEVELEME szintén a jövő héten válaszol Terka néni.

... elki hágyott
... korlatnak,
... tudom-
... Pecten jól
... kellenen jöt
... tanaknál. Meg-
... végezve iko-
... az orvos. Ko-
... foglalkozhos
... öröklött va-
... lépett. Nem
... A második
... Altyuk
... Peray-család
... tette idejét.
... összejöt-
... külön-külön
... egye-
... szülték halála
... a legjobb
... Peray-
... megfelpo-
... kényesen ke-
... a betük, de
... vele a va-
... tól, ki elka-
... meg-
... nem tu-
... Klára, Berzay
... lehetett benne
... Egy napon
... koronás számlá-
... bald elutazása
... vén, hogy báty-
... Hová k
... kívül, meglepet-
... Az ügy-
... viszonzá a bolt
... hetett volna. A
... roshan. Az ös
... Tibald nevére
... zetni.
... Megism
... mely hölgy ny
... Az első
... kintettel, mi t
... Azután elvált
... rópp. Kétsége
... rapra rosszabb
... ki orvosi vélem
... lődik s megme
... Ha mindaz
... után a legidő-
... pás lett volna
... vetkezheto hal
... otnos izgatotts
... ról érheti még
... közöttsága hoz
... kedői cég az
... hatvan-nyolcva
... pen egy volt
... Tibald. Érdeke
... nek bukása. h
... Őt, ki család
... garasig a köz

Gomba tündér.

(Folytatás.)

(2)

— Csip, csip, csip, — csipegett körülötte. Adj még egy kis moraszt Isten neked is át!

— Hát tudod mit madárka, — mondta Napsugár kisse szomorúan, míg lábaeskájával ide-oda tipegett-tapogott, mert a nagy hóban fázott, — neked adom mind, én erősebb vagyok, majd csak kibirom.

A cinege megette az utolsó moraszt is, azután felfujva magát, baldogan azt mondta:

— Csip, csip, csirip!

S azzal fejét egy kisse meghajta s felszemével Napsugárra néve, elröpült.

Napsugár most már folyton di-dergett. Metsző északi szél járta át a tagjait. A sziklák közt, — a melyek úgy néztek le rá, mint a kísértetek, — járnai félt, kiment tehát a lapos rónaságra.

De ott talán még elhagyottabbnak érezte magát. Körülötte hóivatatag, előtte a végtelen tenger vijjogó sárlályaival. Szeretett volna már leülni, betemetkezni a hóba és meghalni.

III.

— Szegény kis leánya, mi bajod? — kérdezte felé hajolva egy jóképű öreg asszony.

Napsugár felnézett s majd elkiáltotta magát örömben. Az öreg asszony úgy hasonlított a cinegéhez.

De a ruházata az olyan színű volt, mint a gomba.

— Nini, éppen olyan, mint a cinege, — gondolta magában Napsugár s az öreg asszony, mintha gondolatát kitalálta volna, azt mondja mosolyogva:

— Miért ne: Mikor én és a cinege egy vagyunk.

Napsugár pedig gondolta magában:

— Bizonyosan egy jó tündér.

— Eltaláltad, — mondta az öreg asszony, — de halandó emberek előtt sinege alakjában jelenek meg s mivel te nekem kenyeret adtál, noha magad is éhes voltál, én is segítek rajtad a bajodban. Bizol bennem!

Napsugár belenézett az öreg asszony szemébe. Milyen jó lélek tükrö volt az.

— Igen, — mondta azután hátrazottan.

Az öreg asszony botjával elkapta a havat. Fehér, gömbölyű kavicsok voltak alatta.

Azután azt mondta:

— Töltsd meg ezzel a kosaradat s vidd haza. A gombáim még nem keltek ki a mezőn.

Azzal eltűnt.

Napsugár elbusulta magát.

Kavicsot vigyen ő haza a mostoha gyámjának! Hiszen az megöli őtet. De azután azt gondolta: amit a tündérek parancsolnak, meg kell tenni, mert az nem válik az ember kárára.

S megtöltötte kosarát.

Keserves munka volt. A háta is megfájdult bele, mert a temérdek kavics között, ami a tengerparton hevert, csak itt-ott találkozott olyan fehér, gömbölyű,

mint amilyet az öreg asszony előkapart.

De végre mégis késsen volt a munkával s kosara tele volt a legesebb, legfehérebb kavicsokkal, amik valaha voltak.

Mikor aztán hátfájó munkájából felkelt, olyan fáradtnak és éhesnek érezte magát, hogy majd elájult.

Sötétedett. A nap végső sugaraival búcsuzott, de ezek a sugarak, ő csodák csodája! Mikor a kosárra tévedtek, mit világított az meg? Egy arany leveses tálat

Hogy történt, maga se tudta, elég az hozzá, alig tett pár lépést, már otthon volt.

IV.

Azt se tudta, mit cselekszik, kosarát kiürítette az asztalra.

A kiguruló kavicsok egy csepp majt sem csimáltak, nesztelenül gurultak mindenfelé az asztalon.

A bandza Gonosz Kata első-padt a méregtől és bámulságtól, mert éppen azon gondolkodott, mikor asztalhoz ült levest meg-

MESE VERSENY.

Ki tud ehhez a képhez egy szép mesét írni? Aki tud, az írjon és küldje be Józsi bácsinak. A mese ne legyen nagyon hosszú és tintával legyen leírva, mert nagyon hosszú mesét nem ér rá elolvasni Józsi bácsi és ceruzával írott betűket három okullárával se lát meg a szédő bácsi. Már pedig a jó meséket leköszöljük a Vasárnap-ban. A legjobb meséért szép mese-könyvet küld Józsi bácsi.

a legfinomabb párolgó husleves-sel.

A tál fedelén az ő neve volt bevésvé:

NAPSUGÁR.

Gondolhatjátok kedves kis olvasóm, hogy Napsugár milyen mohány látott hozzá a remek levest elfogyasztásához. De mikor megette, olyan erős volt, mint még soha.

Mikor a tál kiürült, nyomban el is tűnt.

Napsugár hálát mondott s jó tündérnek s hazasiétt.

ni, hogy most már bizonyára vége Napsugárnak s ime az megjön s elhozza amit parancsolt. Most még meg se verheti.

Gonosz Kata nem győzte bandza szemével nézni a remek gombákat. Végre megízelt egyet.

Napsugár rettegve nézte, hogy mi lesz most, mert még mindig nem hitte, hogy a kavicsait meg lehet enni, de mikor látta, hogy a banya egyiket a másik után jóízűen elfogyasztja, megörült.

Napsugár szárnyesatagot halott. Körülnéz, hát ime a cinege a vállára röpül.

Csirip, csirip!
Bandza Kata tovább eszik.
Csirip, csirip, mondja a cinege, mikor Napsugár a feje bubáját vakargatja.

Csirip, csirip, mondja még egyszer s leröpül a földre.

Eközben Bandza Kata megette az utolsó gombát is s ime most mi történt vele?

Feje olyan lett, mint egy tál: lapos és gömbölyű, teste pedig hosszú és vékony. Karja hosszánőtt törzséhez, lába a földbe gyökerezett. Majd kisebb, kisebb, kisebb lett, míg végre nem volt nagyobb egy tojásphárnál, szinte barnára vált.

Napsugarat némává tette az ámulat és rettegés: Gonosz Kata átváltozott gombává!

A cinege eltűnt s helyette ott állt a tündér.

— Nyomorult teremtes! — mondta szigorúan. — Gombát skartál ettől a szegény kis leánytól télen, gombává lettél, alacsony földi növénynyé, mely nem érdemes rá, hogy az Isten egét lássa. Ha bűnöd megbánod, talán visszatérhetsz emberi alakodra.

Erre a tündér ismét cinege lett.

Csirip, csirip!

S azzal huss! Elröpült. Napsugár egyedül maradt s bár sok rosztat tett vele mostoha gyámja, letérdelt mellé és keservesen megsiratta, mert mégis fájt a szíve, hogy ilyen kegyetlen büntetést kapott.

V.

A szomszédok csakhamar találgatni kezdtek, hogy lehetett Gonosz Kata, végre egyenesen is megkérdezték Napsugárt.

Napsugár azt mondta: — Kata néni ruhát cserélt. Azután az asztalt ráállította a gombára s várt, várt türelmesen, hogy vajjon vissza fog-e változni?

S a csoda megtörtént. A gomba egy reggel megszólalt s mikor Napsugár földig huzta az abroszt az asztalon, hogy a szomszédok a gombát meg ne lássák, azt mondta:

— Köszönöm!
Most már csak egy lépés volt hátra, hogy emberré legyem. Az is megtörtént.

Egy hét múlva, mikor már a gomba akkotára nőtt, hogy alig fért az asztal alatt, mikor Napsugár felébredt, már meg volt terítve reggelire s Gonosz Kata odajött az ágyhoz és megcsókolta.

Nemcsak Napsugár, a szomszédok se győztek csodálkozni, hogy Gonosz Katából milyen jó asszony lett.

Hire csakhamar elterjedt s most már mindenki Jó Katának hívta.

Azt azonban soha se tudta meg senki, hogy egy időre hol volt és miért volt el, csak Napsugár és a Gombatündér.

(VÉGE.)

Nyári örömek.

Reggel 8 óra.

12 óra 15 perc.

Déli 12 óra.

12 óra 16 perc.

Kis történetek.

Deák Ferencnek egy parlamenti közbeszólását közöljük itt amelylyel a mindenáron való ellenzékenység perszifálta egyszer röviden, de velősen. Lehet, hogy itt-ott ismerik, mi Eötvös Károlytól hallottuk, aki az ő rendes udvarának mesélte el, mikor egyszer — talán nem is olyan régen — üldözött miniszterekről folyt a szó.

Iványi Dániel képviselője korában egy szolgabíró cikasztott. A sikasztás ügye nagy port vert föl és a képviselőházban a szolgabíró büntéért oly hevesen támadták a belügyminisztert, mintha nek is része lett volna benne.

Asz interpellációt Irányi Dániel tette meg. Hevesen rontott a miniszterre:

— Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a közvélemény Önt is vádolja? Tette ezt, vagy nem tette? Ha tette, miért tette? És ha nem tette...

Köszönöm Deák:
—miért nem tette?

A párbajellenes liga egy vezető férfinagy elbűvölést tartott egy társaságban a veszedelmes párbajokról. Egyik borzalmas esetet a másik után mondta el, úgy, hogy végül a leglovagiasabb uraknak is borzadt a hátuk. Tehát ellenmérés kellett a nagy ijedség ellen. És egy vidám ember elmondta a világ egyik legkedélyesebb párbajának a történetét.

A böcs Wehrmann Mór, a zsidók királya párbajt vívott Istóczy Győzővel, az antisémiek

királyával. Pistollyal viaskodtak. Wehrmann rettenetesen rövidlátó volt, öt lépésnyire se látott; Istóczy meg nagyot hallott. De félni azért egyikük se félt. Amit ez a rövid néhány replika is bizonyít, melylyel a párbaj megkezdődött. Az első lövés joga Wehrmanné volt. Körülnésett, hogy merre löjjön, de nem látot senkit.

Odáfordul a segédjéhez:
— Hol áll az az antisémi?
Megmutatják neki az irányt. Lő egyet. Aztán várakozás következik. Istóczy nem lő. Oldalba böki a segédje:

— No!...
Mire Istóczy megfordul:
— Hát már lőtt a jordán?
És csak miután szavahihető tanuk ordították a fülébe, hogy már lőtt sőt már el sem találta, — csak akkor puffantott vissza....

Még egy párbajhistória. Néhai jó Csátár Zeigáról, a nyolcvanas évek mulatságos kurucáról elevenítik fel ezt a történetet. Lovagias ügye támadt egy sovány uriemberrel és a segédok pistálypárbajban állapodtak meg. De az ellenfelek már akkor csöppet sem haragudtak egymásra, ugyannyira, hogy mikor a párbajt vezető segéd a törvényre való tekintettel felszólította őket a kibékülésre, majd hogy egymás nyakába nem borultak.

Mikor a kezükbe adták a pistolyokat, Csátár megszólal:
— Uraim! — mondja, — mégse igazságos dolog ez! Összeszaladnak a segédek.

— Micsoda!

— Az, — feleli Csátár, — hogy az ellenfelem olyan vékony, mint egy fogpisskáló, én meg kővér vagyok, mint egy hordó. A célpontot szolgáló két korpus különbözősége rám nézve felette hátrányos.

Előlép egy segéd, komoly arccal:

— Csátár urnak igaza van. Az ellenfele sokkal könnyebben puffanthatja le őt, mint ő az ellenfelét. Ez nem igazság.

Most tanakodni kezdtek. Végre Csátár felkiált:

— Krétát ide!
Elszaladnak a közeli kocsamába, hoznak krétát. Csátár a segédje markába nyomja a krétát, mondván:

— Huzz eszel a krétával egy vonást a testemen, felülről lefelé, úgy, hogy a vonás a testemet kétfelé ossza.

Megtörténik.
— Most pedig — mondja Csátár — a lövés csak a vonástól balra gilt!

Azzal két puffanás hallatszott a golyótlan pistolyokból kirepült a fojtás és a párbajnak vége volt.

Duhaj mulatságokról sokat irtak már de olyan két előkelő urnak, mint Széll Kálmán, a Jelzáloghitelbank volt elnöke és Gulner Gyula, Pestmegye volt főispánja, vig korhelykedését alig énekelte még meg a krónika. Pedig — az Országos Kaszinó tapétás kedves falai tudnának csak erről sokat beszélni! — Ez a két gentleman valamikor szilaj mulató legény

volt. Széll Kálmán miniszterelnök volt akkoriban, Gulner Gyula pedig belügyi államtitkár s valami mámoros idő járhatott felettük, mert nem volt hét, hogy ne csináltak volna maguknak görbe éjszakát. Egy szer úgy belékaptak a mulatásba, hogy három éjjel cigányoztak egymásután hajnalig. A harmadik napon reggel félnyolc órakor hurta el Berkes Béla a Rákóczi indulót s még akkor is rosszkedvűen tápézkodtak fel az urak a helyükről.

— Várj Kálmán kisé — mondta Gulner — ugyis itt lakom a hátsóban, megmosakodom, stőtősködöm s öt perc múlva mehetünk együtt a minisztériumba.

— A minisztériumba? — kérdezte csodálkozva Széll — én erre nem vagyok képes. Legalább négy órát aludnom kell. Te nem alszol soha!

— Dehogyan nem — felelte tiltakozó hangon Gulner. — A siklón...

Azóta azonban elfújta valami csunya szél ezeket a vig napokat. Széll alszik eleget. Gulner pedig nem ébred már fel többet...

A börzén:
— Na, hogyan elemezné ön a zsidó embert?

— Nem tudom elemezni... Ön!

— Egyszerű. A zsidóban van ötven percent ész, huszonöt percent szemtelenség, tíz percent féltékenység, tíz percent vakmerőség és öt percent cukor.